

การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

โดย
นางสาวอรินทรา อยู่หลาบ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2560

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE ADMINISTRATION AND
GUIDANCE OPERATION IN SCHOOLS
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 9

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2017
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
โดย	อรินทรา อยู่หลาบ
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

..... คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ช่างทศนวงศ์)

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วาทีพันตรี ดร. นพดล เจนอักษร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริระประภา)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ดร. โมไณย อภิศักดิ์มณฑรี)

56252381 : การบริหารการศึกษา แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : การบริหาร, การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน

นางสาว อรินทรา อยู่กลาง: การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นุชนรา รัตนศิริประภา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 2) การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 56 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน และครูแนะแนว 1 คน รวม 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ตามแนวคิดของบาร์โตร์และมาติน (Bartol and Martin) และการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ตามแนวปฏิบัติของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ การนำอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนอีก 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การวางแผน การควบคุม และการจัดองค์การ
2. การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน คือ บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามและประเมินผล และบริการให้คำปรึกษา
3. การบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์เชิงบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

56252381 : Major (EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

Keyword : MANAGEMENT, GUIDANCE OPERATION IN SCHOOL

MISS ARINTARA OULAB : THE ADMINISTRATION AND GUIDANCE OPERATION IN SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 9 THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR NUCHNARA RATTANASIRAPRAPHA, Ph.D.

The purposes of this research were to determine 1) the school administration under The Secondary Educational Service Area Office 9 2) the guidance operation in school under The Secondary Educational Service Area Office 9 and 3) the relation between the school's administration and the guidance operations in school under The Secondary Educational Service Area Office 9. The sample were 51 secondary schools under The Secondary Educational Service Area Office 9. The 2 respondents in each school were; a director and a teacher, totally of 102 respondents. The research instrument was a questionnaire about the school administrator's administration planning based on Bartol and Martin's concept and the guidance operation in school base on Faculty of Education, Chulalongkorn University's concept. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The research findings revealed that:

1. The school's administration under The Secondary Educational Service Area Office 9 as a whole and in every aspect were at a high level. As ranking by arithmetic mean from the highest to the lowest were; Leading, Planning, Controlling, and Organizing.

2. The guidance operations in school under The Secondary Educational Service Area Office 9 as a whole and in every aspect were at a high level. As ranking by arithmetic mean from the highest to the lowest were; Individual Inventory Service, Information service, Placement Service, Follow up Service and Research and Counseling Service.

3. The relation between the school's administration and the guidance operations in school under The Secondary Educational Service Area Office 9 was associated with statistically significant at the 0.01 level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9” สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นุชนรา รัตนศิริประภา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และดร.โมไณย อภิศักดิ์มนตรี ผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบวิทยานิพนธ์

ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัยในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ธีรศักดิ์ อุ่นอารมณเลิศ ดร.นพดล เต๋นดวง นางสาวสุญาดา เสงชัยโย นางศุภลักษณ์ รัศมีแจ่ม และนางสาวสุธาทิพย์ สุวรรณม่วง ที่เสียสละเวลาอันมีค่าเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือวิจัย ตลอดจนให้คำแนะนำ แก้ไข ที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียนและคุณครูของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บข้อมูลวิจัย ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวของผู้วิจัย ที่เป็นกำลังใจ ช่วยสนับสนุนและอยู่เคียงข้างด้วยดีเสมอมา นอกจากนี้ ขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ นักศึกษาปริญญาโทรุ่น 33/2 สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา ทำให้งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

คุณความดีและคุณค่าแห่งความพยายามครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่ บุรพาคณาจารย์ บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษา

อรินทรา อยู่หลาบ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	6
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ข้อคำถามของการวิจัย.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	9
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	12
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	14
การบริหาร.....	14
ความหมายของการบริหาร.....	14
ความสำคัญของการบริหาร.....	20
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียน.....	22
การดำเนินงานแนะแนว.....	31

ความหมายของงานแนะแนว	31
ความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนว	37
หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนว	41
ปรัชญาของการแนะแนว.....	42
กระบวนการ การจัดการ และวิธีการดำเนินงานแนะแนว.....	45
ขอบข่ายงานแนะแนว	46
ประโยชน์ของการจัดบริการแนะแนวของโรงเรียน.....	53
ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.....	54
ประวัติความเป็นมาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.....	54
สภาพทั่วไป.....	55
สภาพการจัดการศึกษา.....	56
วิสัยทัศน์	56
พันธกิจ	56
เป้าประสงค์	56
กลยุทธ์ขับเคลื่อน.....	57
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
งานวิจัยในประเทศ.....	58
งานวิจัยต่างประเทศ.....	64
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	70
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	70
ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย	70
ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย	70
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานการวิจัย	71
ระเบียบวิธีการวิจัย.....	71

แผนแบบของการวิจัย.....	71
ประชากร.....	72
กลุ่มตัวอย่าง.....	72
ผู้ให้ข้อมูล.....	72
ตัวแปรที่ศึกษา.....	73
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	75
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	76
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	78
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์.....	80
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	80
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.....	82
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.....	91
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9.....	99
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	102
สรุปผลการวิจัย.....	102
อภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะ.....	109
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	109
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	109
รายการอ้างอิง.....	110

ภาคผนวก	117
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือ.....	118
ภาคผนวก ข ค่าความตรง (IOC) ของเครื่องมือวิจัย.....	121
ภาคผนวก ค หนังสือขอตกลงเครื่องมือและรายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ	126
ภาคผนวก ง ค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือวิจัย.....	129
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย และรายชื่อโรงเรียนที่ เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	136
ภาคผนวก ฉ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	140
ประวัติผู้เขียน	151

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนที่ครอบคลุมทั้ง 5 บริการ.....	49
ตารางที่ 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน	52
ตารางที่ 3 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล	72
ตารางที่ 4 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	81
ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม (X_{tot}).....	83
ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการวางแผน (X_1).....	83
ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการจัดองค์การ (X_2)	85
ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการนำ (X_3).....	87
ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการควบคุม (X_4).....	89
ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานแนะแนวของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม (Y_{tot}).....	91
ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานแนะแนวของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านบริการศึกษาและ รวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1).....	92
ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านบริการสารสนเทศ (Y_2).....	93
ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านบริการให้คำปรึกษา (Y_3)....	95

ตารางที่ 14 คำน้ชฌมเลขคณด ค่ำเบยงเบนมาตรฐานและการด่ำเนงงานแนะแนวของโรงเรยน สังกัด
 สำนกงานเขตพ้ที่การศีกษามัธยมศีกษา เขต 9 ด้านปรการจ้ดวงตัวบุคคล (Y₄).....96

ตารางที่ 15 คำน้ชฌมเลขคณด ส่วนเบยงเบนมาตรฐานและการด่ำเนงงานแนะแนวของโรงเรยน
 สังกัดสำนกงานเขตพ้ที่การศีกษามัธยมศีกษา เขต 9 ด้านปรการดัดตามและประเมณผล
 (Y₅) 98

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่งการปรการกับการด่ำเนงงานแนะแนวของโรงเรยน สังกัดสำนกงาน
 เขตพ้ที่การศีกษามัธยมศีกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้าน..... 100

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย	11
แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย.....	12
แผนภูมิที่ 3 ผลการศึกษาองค์ประกอบพื้นฐานของการบริหารตามแนวคิดทฤษฎีของบาร์โตร์ และมาติน (Bartol and Martin).....	29
แผนภูมิที่ 4 ขอบข่ายงานแนะแนว.....	47

บทที่ 1

บทนำ

ในภาวะที่สังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลาย ๆ ด้านของเศรษฐกิจสังคม การเมือง รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีตลอดจนการพัฒนาสื่อต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดความเจริญในหลายด้าน ตลอดจนทางด้านการเปิดกว้างของ ข้อมูลข่าวสาร โดยมุ่งเน้นการแข่งขันเพื่อความทันสมัย อันส่งผลต่อสภาพการดำรงชีวิตตลอดจน ความเชื่อ ค่านิยม และสภาพสังคมไทย ในขณะเดียวกันก็ส่งผลให้เกิดปัญหาในหลายด้าน เช่น การเลียนแบบสื่อในทางที่ผิด ความตึงเครียดจากการแข่งขันกับผู้อื่น ค่านิยมสมัยใหม่ที่ทำให้เยาวชน ไทยมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกไม่ควร โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษาในโรงเรียน ดังนั้น รัฐบาลจึง จำเป็นต้องอาศัยการศึกษาเข้ามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติ ที่กำลังอยู่ในวัย เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสังคม โดยมีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ และดำเนิน ชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข สามารถเกื้อหนุนต่อการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2555 – 2559 จึงกำหนดให้รัฐต้องคุ้มครอง และ พัฒนาเด็กเยาวชนให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม แสดงถึงจุดเน้นของรัฐ ในการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับ ผู้อื่นได้อย่างมีความสุขกับการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม เทคโนโลยี การสื่อสาร สอดคล้องกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบทรหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา และการสร้างความสมดุลในการพัฒนา ทุกมิติอย่างบูรณาการและเป็นองค์รวม และการให้ความสำคัญแก่สิทธิมนุษยชนอย่างจริงจังมากขึ้น¹

ในขณะเดียวกันหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุขในฐานะพลเมืองไทย และ พลเมืองโลก คือ รักชาติ ศาสนา กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นใน การทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ การพัฒนาเพื่อให้เกิดจุดมุ่งหมายและคุณลักษณะ

---

¹ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา, แผนยุทธศาสตร์การ แนะแนวระดับการศึกษาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ อักษรไทย, 2554), 3-8.

ดังกล่าว นอกจากจะสอดแทรกในแต่ละสาระการเรียนรู้ แล้วยังได้กำหนดไว้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคม สาธารณะประโยชน์ มุ่งพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน

ดังนั้นกิจกรรมแนะแนวนับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคน โดยองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตใจ ให้บุคคลมีความสามารถในการบูรณาการความคิด ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม และเทคโนโลยี เข้าสู่วิถีชีวิตไทยได้อย่างเหมาะสม กิจกรรมแนะแนวช่วยให้ครู รู้จักนักเรียน และเข้าใจนักเรียน ตลอดจนมีบทบาทที่จะให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหา และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครอง และมีส่วนร่วมมือพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมแนะแนวยังต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรมแนะแนวที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความจำเป็นถึงปัญหาสังคมพฤติกรรมของเด็ก และเยาวชน ที่มีสถิติในการกระทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมเพิ่มขึ้น ดังที่สถาบันรามจิตติได้ศึกษาเรื่อง “10 สถานการณ์ ที่ต้องเอาใจใส่เด็ก และเยาวชนไทยปี 51” ตามโครงการติดตามสภาวการณ์เด็ก และเยาวชน พบว่าปี พ.ศ. 2552 ร้อยละ 30 แม่วัยรุ่นอายุมีต่ำกว่า 19 ปี ที่มาทำคลอด พ.ศ. 2551 จำนวน 77,092 คน เพิ่มจากพ.ศ. 2550 จำนวน 68,385 คน พบปัญหาเยาวชนอายุต่ำกว่า 18 ปี พยายามฆ่าตัวตายเฉลี่ย 20,44 คน ต่อประชากรแสนคน, ปัญหาเด็กและเยาวชนเสพยาเสพติดใน โรงเรียนมีถึงร้อยละ 13, นักเรียนมีปัญหาด้านการศึกษาและอาชีพ เช่น ออกกลางคันร้อยละ 15, การวิเคราะห์ผลสอบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-NET) ในภาพรวมวิชาหลักของนักเรียน ชั้น ป.6, ม.3 และ ม.6 ช่วงปีการศึกษา 2551-2553 โดยสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.) พบว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศต่ำกว่าร้อยละ 50² กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดงาน โดยใช้ กระบวนการแนะแนวเป็นแกนกลางในการส่งเสริมสร้างมีคุ้มกันป้องกัน และแก้ไขปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนผนวกกับการผลักดันของเครือข่ายมหาวิทยาลัย และศูนย์เครือข่าย ทั่วประเทศ พ.ศ. 2553 – 2555 มีความเห็นพ้องว่ากระบวนการแนะแนวเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่สามารถป้องกัน แก้ไข และพัฒนาผู้เรียนให้มีความสุข จากแผนพัฒนาการแนะแนวที่ใช้มาแล้ว 3 ฉบับ เริ่มจาก พ.ศ. 2535 สิ้นสุดปี พ.ศ. 2548 ขาดหายไปในขณะที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี และการสื่อสารส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมอย่าง

² กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2551), 18-21.

รวดเร็ว ผลการดำเนินงานพบปัญหาด้านการบริหารในการดำเนินกิจกรรมแนะแนวในทุกระดับ
 ขาดครูแนะแนว ขาดระบบสารสนเทศทางการแนะแนว และขาดสื่อเครื่องมือทางการแนะแนวที่
 หลากหลาย และมีคุณภาพที่ทันต่อเหตุการณ์ ตลอดจนหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำแผนพัฒนา
 การแนะแนวไปสู่การปฏิบัติในทุกระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
 แห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) โดยการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน
 เพื่อประกอบการบริหารจัดการทำแผนกลยุทธ์ศาสตร์การแนะแนวฉบับสมบูรณ์ ซึ่งเป็นแผนเชิงรุก
 เน้นการป้องกัน มุ่งส่งเสริมพัฒนา และสร้างภูมิคุ้มกันแก่ผู้เรียน ทั้งด้านการศึกษา อาชีพส่วนตัว และ
 สังคม พัฒนาครูแนะแนว ผู้บริหาร และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง พัฒนาคุณภาพการบริหารของผู้บริหาร
 ในการบริหารจัดการกิจกรรมแนะแนว อีกทั้งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุก
 ภาคส่วน ผู้บริหารจึงต้องมีการบริหารจัดการส่งเสริมและสนับสนุน เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดการ
 เรียนรู้อันจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ นำไป
 บูรณาการในจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนวที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น
 พื้นฐานพุทธศักราช 2551 อีกทั้งการดำเนินงานแนะแนวมีการส่งเสริม พัฒนาผู้เรียน ให้มีทักษะชีวิต
 โดยมุ่งการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจธรรมชาติของผู้เรียน
 และวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่ตอบสนองจุดมุ่งหมาย หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้
 ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา การงานและอาชีพ รวมทั้งชีวิตและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเอง และด้วยการปฏิบัติจนกระทั่ง
 เกิดทักษะชีวิต และการเรียนรู้ในการดำรงชีวิตสืบไป ตลอดจนครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
 โดยมีครูแนะแนวเป็นที่เลี้ยงและประสานงาน³

แผนกลยุทธ์ศาสตร์การแนะแนวฉบับสมบูรณ์ ได้กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการบริหาร
 ดำเนินการจัดการกิจกรรมแนะแนว มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนี้ 1) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และ
 รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง รักตนเอง และเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น 2) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
 ความสามารถในการวางแผนการเรียน อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
 3) เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่าง
 มีความสุข⁴ และมีการบริหารจัดการดำเนินงานในส่วนขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว ไว้ดังนี้

³ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, "แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559)" (ม.ป.ป.), 15-20.

⁴ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, "เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน,
 แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
 แห่งชาติฉบับที่ 11, พ.ศ. 2555 – 2559" (ม.ป.ป.), 5.

1) กิจกรรมแนะแนวด้านการศึกษามุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มศักยภาพ รู้จักแสวงหา และใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียน และการศึกษาต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้เรียนมีเทคนิค วิธีการและทักษะการเรียนรู้ มีนิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียนและสามารถวางแผนการเรียน การศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง 2) กิจกรรมแนะแนวด้านการงานและอาชีพมุ่งให้ผู้เรียนได้รู้จัก ตนเองในทุกด้าน รู้โลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีและทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ในการเตรียมตัวสู่อาชีพตามที่ตนเองถนัดและสนใจ 3) กิจกรรมแนะแนวด้านการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่สมบูรณ์ มีคุณภาพมีทักษะในการดำเนินชีวิตและสามารถปรับตัวให้อยู่ ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นกิจกรรมแนะแนวจึงมีขอบข่ายครอบคลุม ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังนั้นในการบริหารของผู้บริหาร จึงจำเป็นต้องวางแผนจัดการ การบริหารกับการดำเนินงานเพื่อต้องจัดกิจกรรมในโรงเรียนให้ครบ ทั้ง 3 ด้าน ไปพร้อม ๆ กัน โดยต้องมีการจัดกิจกรรมแนะแนวตามกรอบ การดำเนินงานแนะแนว ที่ควบคุมงานทั้ง 5 บริการ ได้แก่ 1) บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านบริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการจัดวางตัวบุคคล 5) บริการติดตามผล เพราะ ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานแนะแนวให้สอดคล้อง กับแผนยุทธศาสตร์การแนะแนว จึงจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในกิจกรรม แนะแนว โดยให้งานแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ด้วยการกำหนด การดำเนินงานแนะแนว ไว้ในโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียน โดยการวางแผนการบริหาร จัดการของผู้บริหาร โดยกำหนดให้มีคณะทำงาน หรือผู้รับผิดชอบงานแนะแนวอย่างเหมาะสมชัดเจน และโครงการแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนมีการกำหนดจัดโครงการเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนแยกเป็นกิจกรรมแนะแนวที่ควบคุมการบริการงานแนะแนวทั้ง 5 บริการของงานแนะ ได้แก่ 1) บริการศึกษารวบรวมข้อมูล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการจัดวางตัวบุคคล 5) บริการติดตามผลที่ครอบคลุมแนะแนว ด้านการศึกษา ด้านการงานและอาชีพ ด้านส่วนตัว สังคม⁵ และการที่จะดำเนินงานแนะแนวให้ประสบผลสำเร็วจนนั้น ต้องมีทั้งศาสตร์และศิลป์ คือ การใช้ องค์ความรู้ทางจิตวิทยาเพื่อให้เข้าถึงธรรมชาติของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกัน การใช้ศิลป์ของ การแนะแนว คือ เทคนิคทักษะที่จะทำให้เข้าใจ และหาทางช่วยเหลือผู้เรียนให้เหมาะสม ดังพระบรม ราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ความว่า “ขณะนี้รู้สึกกันทั่วไปว่ามีปัญหา

⁵ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา, แผนยุทธศาสตร์การ แนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555), 25-40.

เยาวชนในบ้านเมืองมากขึ้น เนื่องจากเหตุหลายกระแสความจริง เยาวชนมิได้ต้องการที่จะทำตัวให้ยุ่งยากแต่อย่างใด แต่โดยเหตุที่ไม่ได้รับความเอาใจใส่ ดูแลเท่าที่ควรขาดที่พึ่ง ขาดผู้ที่ให้ความรู้ให้คำแนะนำที่ถูกต้องเหมาะสม เขาจึงกลายเป็นบุคคลที่เป็นปัญหาแก่สังคม เป็นหน้าที่ของท่านทั้งหลาย ที่ต้องแนะนำ อบรมด้วยเหตุผล และความจริงใจประกอบด้วยความเมตตา ปราณี สงเคราะห์ อนุเคราะห์จากหน่วยงานทางการศึกษาที่ต้องจัดกิจกรรมพัฒนา ส่งเสริม ให้แก่เยาวชนที่ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ส่วนตัวและสังคม เพื่อมุ่งให้เยาวชน ได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้โลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีและทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการเตรียมตัวสู่อชีพ ตามที่ตนเองถนัดและสนใจ ก็จะนำพาไปเยาวชนสู่ทางที่ถูกที่เจริญ เยาวชนก็จะเกิดความมั่นใจ มีกำลังใจที่จะทำความดี เพื่อจักได้มีอนาคตที่มั่นคงแจ่มใส ในวันข้างหน้า...” จากพระบรมราโชวาท จะเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนควรมีการจัดกิจกรรมแนะแนวทั้ง 3 ด้าน ที่ครอบคลุมแนะแนว ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมสำคัญในการดูแลเยาวชน ให้มีอนาคตที่สดใส รักและเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข⁶

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาวิจัยเห็นว่าการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนนั้น เป็นสิ่งจำเป็นและเป็นพื้นฐานในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนระดับต่าง ๆ ต้องใช้ทักษะที่จำเป็นโดยเฉพาะทักษะด้านการบริหารของผู้บริหาร หรือการจัดการ การวางแผน และการบริหารในระดับโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีการพัฒนารูปแบบการบริหาร การวางแผนมาตามลำดับโดยเริ่มจากให้โรงเรียนจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งในแต่ละปีงบประมาณการศึกษามีกระบวนการบริหารจัดการที่มีจุดเน้นแตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะการบริหารของผู้บริหารในโรงเรียนกับการดำเนินงานในแต่ละปีงบประมาณก็ต้องมีการกำหนดแผนปฏิบัติจัดโครงการและกิจกรรมแต่ละงานสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก คือรักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ การพัฒนาเพื่อให้เกิดจุดมุ่งหมายและคุณลักษณะดังกล่าว นอกจากจะสอดแทรกในแต่ละสาระการเรียนรู้ แล้วยังได้กำหนดไว้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมสาธารณะประโยชน์ มุ่งพัฒนาองค์กรรวม

⁶ จีรภา แสงแก้ว, "คุณลักษณะของผู้บริหารส่งผลต่อการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8" (วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุชฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), 3-4.

ของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ซึ่งกิจกรรมแนะแนวนับว่ามีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาคน โดยองค์รวมทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตใจ ให้บุคคลมีความสามารถในการบูรณาการ ความคิด ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม และเทคโนโลยี เข้าสู่วิถีชีวิตไทยได้อย่างเหมาะสม ซึ่งกิจกรรมแนะแนวจะประสบผลสำเร็จได้ก็ต้องอาศัยผู้บริหารทางการศึกษา ครู อาจารย์ โดยเฉพาะผู้บริหารโรงเรียนควรมีความรู้ ความเข้าใจในงานแนะแนวของโรงเรียน เพราะเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในการวินิจฉัย ตัดสินใจและสั่งการให้บุคคลในโรงเรียนปฏิบัติภารกิจ ในความรับผิดชอบจึงถือว่าผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลที่สำคัญในการดำเนินงาน

ปัญหาของการวิจัย

ด้านการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ปัจจุบันมีผลการดำเนินงานแนะแนว พบว่า การบริหารของโรงเรียนกับดำเนินกิจกรรมแนะแนวในทุก ระดับไม่ได้ผลเท่าที่ควร เนื่องจากการบริหารของโรงเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญต่องานแนะแนวอย่างจริงจัง และมองเห็นว่าเป็นงานที่ไม่มีความหมาย จึงขาดการส่งเสริมทั้งด้านบุคลากรและวัสดุอุปกรณ์ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานขาดขวัญและกำลังใจ และมีผลการวิจัยจำนวนไม่น้อยกล่าวถึงปัญหาการดำเนินงานแนะแนวไว้อีก อาทิ สุนี จันสกุล ศึกษาสภาพปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระนอง ผลการวิจัยพบว่า ในด้านกิจกรรมแนะแนวที่โรงเรียนดำเนินการอยู่พบว่า การบริหารขาดการติดตามประเมินผล และครูแนะแนวขาดความรู้ความเข้าใจ ไม่มีการวางแผน และขาดเครื่องมือในการปฏิบัติงานที่ได้มาตรฐาน⁷

จากที่กล่าวมาข้างต้นถึงการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ที่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควรในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการวางแผน (Planning) การบริหารยังขาดการวางแผนการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน จะเห็นว่าในบางโรงเรียนของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ยังขาดแคลนครูแนะแนวการศึกษา ทั้งนี้ ส่งผลให้ส่วนของการจัดการองค์การ (Organizing) ซึ่งการบริหารของโรงเรียนที่ไม่ได้จัดระบบการดำเนินงานอย่างมีขั้นมีตอน ขาดการนำ (Leading) หรือการสั่งการ เป็นการใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจบุคลากรหรือสมาชิกองค์กรให้ปฏิบัติงานและนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ระบุไว้ หรือเป็นกระบวนการจัดการให้สมาชิกในองค์กรทำงานร่วมกันได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ นอกจากนี้การบริหารของ

⁷ สุนี จันสกุล, "สภาพปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระนอง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538), บทคัดย่อ.

โรงเรียนมีจำนวนไม่น้อยที่ไม่ได้ตระหนักถึงกระบวนการควบคุม (Controlling) ซึ่งภาระหน้าที่ในการที่จะต้องกำกับ ติดตามว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำไปนั้น สามารถเข้ากันได้กับแผนที่ได้วางไว้แล้ว เพื่อใช้เป็นมาตรฐานวัดผลการทำงานในองค์การรวมทั้งการวัดผลการทำงาน และการตรวจสอบ ประเมินผล ติดตามผล การปฏิบัติงานของสมาชิกองค์กรที่เป็นผู้ปฏิบัติงานได้

ด้านการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวไม่เป็นไปตามกรอบการดำเนินงานแนะแนวที่ต้องจัดบริการแนะแนวให้ครอบคลุมทั้ง 5 บริการ ดังนี้

1. บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล แต่ปัจจุบันพบปัญหาว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ครูแนะแนวขาดความรู้ขาดมาตรฐานในการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล รวมถึงการบันทึกการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน ขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดโครงการเยี่ยมบ้านและแหล่งบริการให้เยี่ยมแบบสอบถามที่จะนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปประวัติ ทะเบียนสะสมประชาสัมพันธ์งานแนะแนวไปสู่ภายนอกโรงเรียน ขาดงบประมาณในการเสนอข้อเสนอสืบหา ความร่วมมือจากคณะครู และเวลาในการจัดบริการสนเทศข่าวสารงานแนะแนว ยังขาดความถูกต้องไม่แม่นยำ ไม่ทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน การจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบ ตลอดจนครูแนะแนวยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และข้อมูลยังไม่เป็นระบบไม่เป็นปัจจุบัน และครูแนะแนวมีปัญหาเกี่ยวกับ เครื่องมือในการสอบวัดมากที่สุด โดยมีสาเหตุมาจากขาดงบประมาณในการจัดซื้อ จัดทำ

2. บริการสนเทศ พบว่า ครูแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีปัญหาเกี่ยวกับการสรรหาและการติดต่อผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนสนใจ และการเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารอันเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนเพราะครูขาดความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยี

3. บริการให้การปรึกษา พบปัญหาว่า ครูแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาจึงส่งผลต่อนักเรียนที่มีปัญหาต้องเข้ารับการช่วยเหลือเฉพาะด้าน และการใช้แบบทดสอบมาตรฐานบางชนิดมาทดสอบนักเรียน เพื่อการวินิจฉัยปัญหา ขาดการสนับสนุนและความสนใจจากผู้บริหารเกี่ยวกับห้องการให้คำปรึกษา ไม่เป็นสถานที่มิดชิด จึงทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ที่มีปัญหา ด้านการเรียน และปัญหาครอบครัว จึงส่งผลกระทบด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ แต่ไม่กล้าที่จะเข้ามาปรึกษากับครูแนะแนว หรือครูประจำชั้น

4. การบริการจัดวางตัวบุคคล พบว่า ครูแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ประสบปัญหาด้านจัดหาทุนการศึกษา และการจัดหางานให้นักเรียนทำช่วงเวลาว่าง หรือช่วงปิดเทอม

5. บริการติดตามและประเมินผล พบว่า ครูแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับขาดความรู้มือ จากคณะครูที่รับผิดชอบในการนำแผนการดำเนินงานแนะแนวไปสู่การปฏิบัติในทุกระดับ ขาดความเอาใจใส่สนับสนุน เช่น เรื่องการตรวจสอบความพร้อมของศิษย์เก่าที่สำเร็จตามหลักสูตรแล้วไปศึกษาต่อ หรือประกอบอาชีพเพื่อบันทึกส่งโรงเรียนไว้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนามากหรือน้อยเพียงใดโดยวิธีการต่าง ๆ ไม่ได้ความสนับสนุน⁸

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

1. เพื่อทราบการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
2. เพื่อทราบการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการหาคำตอบของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามในการวิจัยไว้ดังนี้

1. การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับใด
2. การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับใด

⁸ จีรภา แสงแก้ว, 5.

3. การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวในการวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานทางการวิจัยไว้ดังนี้

1. การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับปานกลาง
2. การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับปานกลาง
3. การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์กัน

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เป็นองค์กรหนึ่งที่มีลักษณะเป็นองค์กรเปิดในระบบสังคม การบริหารของโรงเรียนจะมีลักษณะการจัดการเชิงระบบ (systems approach) ตามแนวคิดของของ ลูเนนเบิร์กและออร์นสไตน์ (Lunenburg and Ornstein) ที่ได้กล่าวไว้ว่าองค์กรที่เป็นระบบเปิดจะประกอบด้วยระบบย่อย ๆ ภายในองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอก ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (input) กระบวนการ (process) ผลผลิต (output) องค์ประกอบทั้ง 3 นี้จะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (context) และข้อมูลย้อนกลับ (feedback)⁹ ปัจจัยนำเข้าในระบบการศึกษา (input) คือการบริหารของโรงเรียน ปัจจัยเหล่านี้ถูกแปรเปลี่ยนโดยกระบวนการ ได้แก่ การบริหารกับ (การดำเนินงานแนะแนว) การเรียนการสอนการนิเทศการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของงาน ได้แก่ คุณภาพการดำเนินงานแนะแนว และความพึงพอใจของทุกฝ่าย¹⁰ ส่วนปัจจัยนำเข้า (input) คือการบริหารเป็นปัจจัยสมาคมแนะแนวการศึกษาแห่งประเทศไทย (ระบบการแนะแนวของโรงเรียน) นำไปสู่กระบวนการ (process) คือ การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนส่วนของการบริหารนั้นมีนักวิชาการ

⁹ Fred C. Lunenburg and Allan V. Ornstetein, Education Administration: Concepts and Practices, 6 ed. (CA: Wadsworth Publishing, 2012), 31-33.

¹⁰ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ สสส. 8 (ม.ป.ท., ม.ป.ป).

หลายท่าน ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับที่แตกต่างกันออกไปแต่มีจุดประสงค์ที่คล้ายกัน คือ ต้องการบริหารที่มีประสิทธิภาพอันจะส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนมีประสิทธิภาพประสิทธิผลตามไปด้วย

การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การ การจัดบุคลากร และการอำนวยความสะดวก บาร์โธลและมาติน (Bartol and Martin) การบริหารจัดการมีขั้นตอนที่สำคัญอยู่ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนหรือกำหนดการทำงานขององค์การไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ซึ่งในการบริหารงานใด ๆ ก็ตามจะต้องทำหน้าที่ในการวางแผน เพราะการวางแผนเป็นหน้าที่ประการแรก ของกระบวนการบริหาร ซึ่งจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่า แผนงานเป็นกรอบและเป็นแนวทางของการปฏิบัติงานทั้งหมด ถ้าปราศจากแผนงานแล้วเป็นการยากที่ผู้บริหารจะทำงานให้ได้ผลดี การวางแผนในการบริหารงานนั้นจะต้องจัดทำทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาวในการวางแผนนั้น ผู้บริหารจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่าจะทำอะไร (What) จะทำอย่างไร (How) จะใช้เงินเท่าไร (How many) จะให้ใครเป็นผู้ทำ (Who) และจะกระทำที่ไหน (Where) และทำเมื่อไร (When) 2) การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดองค์การหรือจัดหน่วยงาน โดยการจัดแบ่งงานขององค์การ หรือของหน่วยงานย่อยพร้อมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงาน ตลอดจนกำหนดสายการควบคุมและบังคับบัญชาในลักษณะของหน่วยงานหลัก (Line) หน่วยงานที่ปรึกษา (Staff) และหน่วยงานช่วย (Auxiliary) พร้อมทั้งกำหนดขนาดของการควบคุมไว้ด้วย การจัดองค์การ อาจแสดงไว้ในรูปของแผนภูมิองค์การ เพื่อให้เกิดการสื่อสารความเข้าใจในองค์การเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ ความรับผิดชอบสายการบังคับบัญชา และการติดต่อสื่อสาร 3) การนำ (Leading) หมายถึง การที่ผู้นำใช้การโน้มน้าวให้สมาชิกองค์การปฏิบัติตามคำสั่งของตัวเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการทำงาน นอกจากนี้ยังรวมถึงการติดต่อสื่อสารการสั่งการและการจูงใจภายในองค์การอีกด้วย 4) การควบคุม (Controlling) หมายถึง กระบวนการในการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์การว่าสมาชิกองค์การที่เป็นผู้ปฏิบัติงานได้ปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ โดยดูได้จากการปฏิบัติงานจริง เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐาน ถ้างานของการทำงานต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานก็จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐานและแผนในการทำงาน¹¹

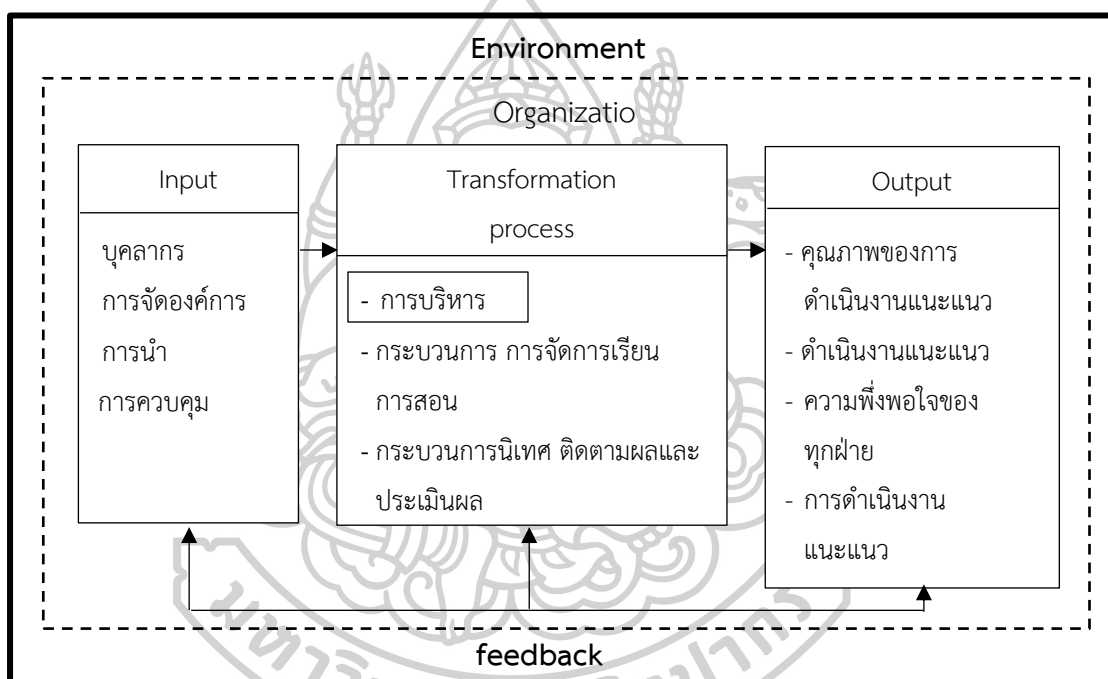
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาได้กล่าวถึง ภารกิจหลักของโรงเรียนมุ่งพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพด้านการกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย บริหารด้านองค์กรบุคลากร และการจัดการงานแนะแนวให้มีความหลากหลายในการปฏิบัติให้สังคมทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมเป็นภาคีเครือข่าย ในการดำเนินงานแนะแนว

¹¹ K. M. Bartol and D. C. Martin, Management, 2 ed. (New York: McGraw – Hill, 1997), 4.

และการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนนั้น มีการจัดกิจกรรมแนะแนวตามกรอบการดำเนินงานแนะแนวที่ครอบคลุมทั้ง 5 บริการ ได้แก่ 1) บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการจัดวางตัวบุคคล 5) บริการติดตามและประเมินผล¹²

จากแนวคิดและทฤษฎีที่กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยมีความเชื่อว่า การบริหารกับการดำเนินงานไปในแนวทางที่ดี ย่อมจะส่งผลให้การเรียนการสอน และการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวมาข้างต้น สามารถนำมาเขียนเป็นแผนภูมิเชิงระบบได้ ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Fred C. Lunenburg and Allan V. Ornstetein, Education Administration: Concepts and Practices, 6 ed (CA: Wadsworth Publishing, 2012), 31-33.

: Bartol, K. M. and Martin D. C., Management, 2 ed (New York: McGraw – Hill, 1997), 4.

: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาการแนะแนวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ.2556-2559) (กรุงเทพฯ: ศุภสภาลาดพร้าว, 2556).

¹² สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2, พ.ศ. 2553 - 2561 (ม.ป.ท., ม.ป.ป.), 8.

ขอบเขตของการวิจัย

วิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แนวคิด การบริหารของโรงเรียนนั้น บาร์โธและมาติน (Bartol and Martin) ที่กล่าวถึง การบริหารจัดการมีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การนำ (Leading) และ 4) การควบคุม (Controlling) ส่วนการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนนั้น มีการจัดกิจกรรมแนะแนวตามกรอบการดำเนินงานแนะแนวที่ครอบคลุมงานแนะแนวทั้ง 5 บริการ คือ 1) บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการจัดวางตัวบุคคล และ 5) บริการติดตามและประเมินผล ดังแสดงในแผนภูมิที่ 2

การบริหาร (X_{tot})	การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน (Y_{tot})
1. การวางแผน (X_1)	1. บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1)
2. การจัดองค์การ (X_2)	2. บริการสนเทศ (Y_2)
3. การนำ (X_3)	3. บริการให้คำปรึกษา (Y_3)
4. การควบคุม (X_4)	4. บริการจัดวางตัวบุคคล (Y_4)
	5. บริการติดตามและประเมินผล (Y_5)

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : Bartol, K.M. and Martin D. C., Management, 2 ed (New York: McGraw – Hill, 1997), 4.

: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาการแนะแนวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ.2556-2559) (กรุงเทพฯ: ศูนย์สภาลาดพร้าว, 2556).

นิยามศัพท์เฉพาะ

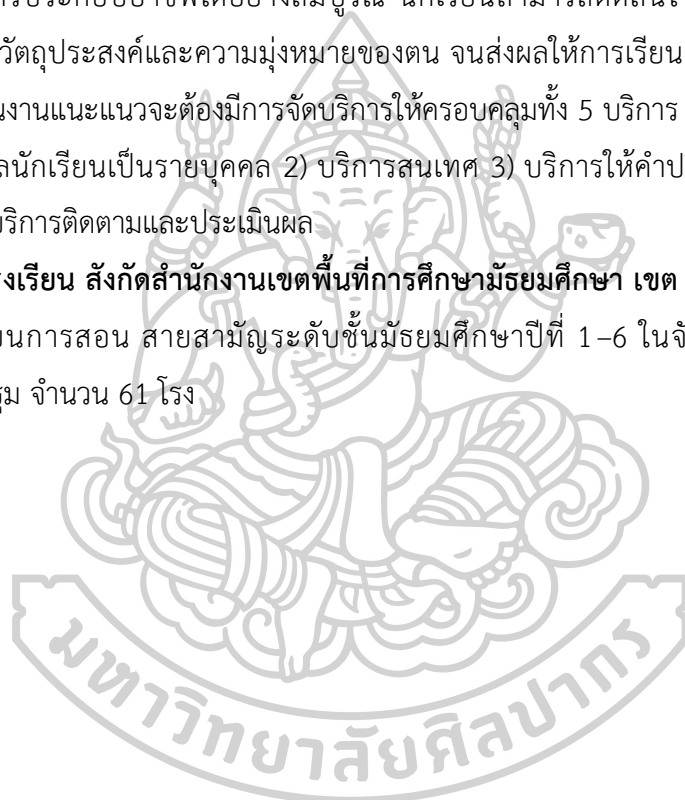
เพื่อให้เข้าใจความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามความหมายไว้ดังนี้

การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างไม่หรือหลาย ๆ อย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระบบและชัดเจน มีการให้ใช้เทคนิคต่าง ๆ หรือทรัพยากรตลอดจนงบประมาณในการทำงาน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม เช่น มีการกำหนดให้จัดกิจกรรมพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่ ซึ่งการบริหาร ก็คือ กระบวนการจัดการ

อย่างเป็นระบบ โดยมีวิธีการบริหารอย่างชัดเจน เป็นขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ตามแนวคิดทฤษฎีของบาร์โธและมาติน (Bartol and Martin) คือ กระบวนการที่เริ่มต้นจาก 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดการองค์การ (Organizing) 3) การนำ (Leading) และ 4) การควบคุม (Controlling) มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตามสภาพแวดล้อมขององค์การ

การดำเนินงานแนะแนว หมายถึง กระบวนการการปฏิบัติงานแนะแนวให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัว และสังคมแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีชีวิตที่เป็นคนเก่ง ดี และมีสุข ช่วยส่งเสริมความสามารถเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพได้อย่างสมบูรณ์ นักเรียนสามารถตัดสินใจในการเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของตน จนส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ โดยการดำเนินงานแนะแนวจะต้องมีการจัดบริการให้ครอบคลุมทั้ง 5 บริการ คือ 1) บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการจัดวางตัวบุคคล 5) บริการติดตามและประเมินผล

โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดการเรียนการสอน สายสามัญระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี และจังหวัดนครปฐม จำนวน 61 โรงเรียน

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นเอกสารวิชาการ หนังสือ และงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กว้างขวางในเรื่องที่ศึกษา ผู้วิจัยได้รวบรวม หลักการแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอสาระสำคัญเกี่ยวกับการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานแนะแนว งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้

การบริหาร

การบริหารนั้น เป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ เพราะระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงานและองค์กร การบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้น บรรลุจุดหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพื่อดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปตามระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ ซึ่งการบริหารจัดการองค์กรจึงต้องมีหลักการบริหารงานต่าง ๆ ของหน่วยงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย จำเป็นต้องมีการบริหารที่เหมาะสมสำหรับการบริหาร ในองค์กรอย่างครบถ้วน โดยการวางแผนการปฏิบัติงานต้องมีกำหนดทิศทางการบริหารงาน เพื่อให้กระบวนการบริหารเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์กรอย่างแท้จริง โดยสร้างระบบงานและจัดโครงสร้างองค์กรให้ชัดเจนเพื่อให้งานบรรลุจุดหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความหมายของการบริหาร

นักการศึกษาไทยได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

วิเชียร วิทยอุตม ให้ความหมายว่าการบริหารหรือการจัดการ หมายถึง การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กรอันเป็นเรื่องของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือร่วมใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์การได้ตั้งเป้าหมายไว้¹³ ส่วน สาโรจน์ โอปัททชัยวิน ได้ให้ความหมายว่าการบริหาร หมายถึง กระบวนการของการทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือโดยผ่านผู้อื่น เพื่อให้สัมฤทธิ์ผล

¹³ วิเชียร วิทยอุตม, องค์การและการจัดการ (กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์, 2555), 1.

วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม วัตถุประสงค์/เป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพโดยการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเหนือสิ่งอื่นใดที่ต้องมีหลักการมาภิบาลที่ดีและจริยธรรม ตลอดจนความรับผิดชอบต่อสังคมภายในสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและในเวลาที่ยั่งยืน วุ่นวาย¹⁴ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมอยู่เสมอในด้าน วิจิตร ศรีสอ้าน ได้ให้ความหมายการบริหารว่าเป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันโดยการใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสมสำหรับการบริหารในฐานะที่เป็นวิชาการสาขาหนึ่ง มีลักษณะเป็นศาสตร์โดยสมบูรณ์เช่นเดียวกับศาสตร์สาขาอื่น ๆ กล่าวคือเป็นสาขาวิชาที่มีการจัดระเบียบให้เป็นระบบของการศึกษามืออึ่งแห่งความรู้หลักการ และทฤษฎีที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ การบริหารจึงเป็นสิ่งที่นำมาศึกษาเล่าเรียนกันได้โดยนำไปประยุกต์ใช้สู่การปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์¹⁵ ส่วน รุจิร ภูสาระ และ จันทรานี สงวนนาม กล่าวถึงความหมายการบริหารว่า เป็นเรื่องของการจัดกิจกรรมโดยผู้บริหารและสมาชิกในองค์กรเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพด้วยการใช้ทรัพยากรและเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด นักบริหารหลายคนจึงมีความคิดตรงกันว่า การบริหารเป็นกระบวนการทำงานร่วมกันของคณะบุคคล โดยมีวัตถุประสงค์เฉพาะที่แน่นอนในการทำงานบางคนเห็นว่าการบริหารเป็นศิลปะของการเป็นผู้นำที่จะนำผู้อื่นให้ทำงานตามวัตถุประสงค์ได้ และได้กล่าวถึงลักษณะเด่นที่เป็นสากลของการบริหารไว้ 9 ประเด็น คือ 1) การบริหารต้องมีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย 2) การบริหารต้องอาศัยปัจจัยเป็นองค์ประกอบสำคัญ 3) การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน 4) การบริหารต้องมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการทางสังคม 5) การบริหารต้องเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างกลุ่มบุคคล 6) การบริหารต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้การปฏิบัติตามภารกิจบรรลุวัตถุประสงค์ 7) การบริหารเป็นการร่วมมือดำเนินการอย่างมีเหตุผล 8) การบริหารมีลักษณะเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 9) การบริหารไม่มีตัวตนแต่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์¹⁶ และสมพงษ์ เกษมิสิน ได้ให้ความหมายว่า การบริหารนิยมใช้กับการบริหารราชการ หรือการจัดการเกี่ยวกับนโยบาย ซึ่งมีศัพท์บัญญัติว่ารัฐประศาสนศาสตร์ (public administration) และคำว่าจัดการ (management) นิยมใช้กับการบริหารธุรกิจเอกชน หรือการ

¹⁴ สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน, การจัดการและพฤติกรรมองค์กร : เพื่อสร้างและรักษาความได้เปรียบเชิงแข่งขันไว้ให้ยั่งยืนในโอบอลโลเซชัน (กรุงเทพฯ: ซีวีแอลการพิมพ์, 2554), 7.

¹⁵ วิจิตร ศรีสอ้าน, หลักการระบบบริหารการศึกษา (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2553), 6.

¹⁶ รุจิร ภูสาระ และ จันทรานี สงวนนาม, ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทาง (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2545), 30-32.

ดำเนินการตามนโยบายที่กำหนดไว้การบริหารมีลักษณะที่เด่นเป็นสากลอยู่หลายประการ ดังนี้

- 1) การบริหารย่อมมีวัตถุประสงค์ 2) การบริหารอาศัยปัจจัยบุคคลเป็นองค์ประกอบ 3) การบริหารต้องใช้ทรัพยากรการบริหารเป็นองค์ประกอบพื้นฐาน 4) การบริหารมีลักษณะการดำเนินการเป็นกระบวนการ 5) การบริหารเป็นการดำเนินการร่วมกันของกลุ่มบุคคล 6) การบริหารอาศัยความร่วมมือร่วมใจของบุคคลได้กล่าวไว้ คือ ความร่วมมือ (collective mind) จะก่อให้เกิดความร่วมมือของกลุ่ม (group cooperation) อันจะนำไปสู่พลังของกลุ่ม (group effort) ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ 7) การบริหารมีลักษณะการร่วมมือกันดำเนินการอย่างมีเหตุผล 8) การบริหารมีลักษณะเป็นการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานกับวัตถุประสงค์ 9) การบริหารไม่มีตัวตน (intangible) แต่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์¹⁷ และไพบูลย์ ช่างเรียน ได้ให้ความหมายการบริหาร คือ การมีระบบประกอบไปด้วยกระบวนการในการนำทรัพยากรทางการบริหารทั้งทางวัตถุและคนมาดำเนินการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล¹⁸

ส่วน ดิน ปรัชญพฤทธิ์ ให้ความหมายว่าการบริหาร คือ กระบวนการนำเอาการตัดสินใจ และนโยบายไปปฏิบัติส่วนการบริหารรัฐกิจหมายถึงเกี่ยวข้องกับการนำเอานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ¹⁹ และบุญทัน ดอกไธสง กล่าวถึงความหมายการบริหาร คือ การจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล องค์กร หรือการจักกาเพื่อผลกำไรของทุกคนในองค์กร²⁰ ส่วน ศิริพร พวงศ์ศรีโรจน์ ให้ความหมายของการบริหารคือ ศิลปะในการดำเนินงานร่วมกันของคณะบุคคลซึ่งเป็นกลุ่มผู้บริหารขององค์กรในส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนการจัดองค์กรการจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการ และการควบคุมกิจการให้ดำเนินไปตามนโยบายจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กรที่วางไว้ได้อย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพที่สุด²¹ ส่วนวิเชียร วิทยอุดม ก็ได้ให้ความหมายว่า การบริหาร หรือการจัดการ คือการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ในองค์กร อันเป็นเรื่องของกลุ่มบุคคลที่ร่วมมือร่วมใจดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรได้ตั้งเป้าหมายไว้²² และ ธงชัย สันติวงษ์ กล่าวถึงการบริหารว่ามีลักษณะการบริหารจัดการ

¹⁷ สมพงษ์ เกษมสิน, สารานุกรมการบริหาร (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2523), 6.

¹⁸ ไพบูลย์ ช่างเรียน, วัฒนธรรมการบริหาร (กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2532).

¹⁹ ดิน ปรัชญพฤทธิ์, ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535), 8.

²⁰ บุญทัน ดอกไธสง, การจัดการองค์กร (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2557), 1.

²¹ ศิริพร พวงศ์ศรีโรจน์, องค์กรและการบริหาร (กรุงเทพฯ: ธนธัชการพิมพ์, 2553), 48.

²² วิเชียร วิทยอุดม, 59.

ของงานไว้ 3 ด้าน คือ 1) ในด้านที่เป็นผู้นำหรือหัวหน้างานและงานบริหารจัดการ หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ปฏิบัติตนเป็นผู้นำภายในองค์การ 2) ในด้านของภารกิจ หรือ สิ่งที่ต้องทำงานบริหารจัดการ หมายถึง การจัดระเบียบทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์การและการประสาน กิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน 3) ในด้านของความรับผิดชอบงานบริหารจัดการ หมายถึง การต้องทำให้ งานต่าง ๆ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีด้วยการอาศัยบุคคลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน²³ ส่วน เกษม จันท์แก้ว ให้ความหมายว่า การบริหาร หมายถึง การดำเนินการนำวัตถุประสงค์สู่ระบบด้วยระบบกระบวนการผลิต จนได้ผลผลิตตามที่กำหนดไว้การบริหารจึงเป็นการดำเนินการให้ทุกโครงการทำหน้าที่สัมพันธ์กัน เป็นเรื่องยากที่จะทำให้เกิดการผสมผสานกันถ้าไม่วางแผนการดำเนินการที่ดี ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ที่วางแผนบริหารอย่างไร ผู้บริหารมีหน้าที่อำนวยความสะดวก (Directing) ตามอำนาจหน้าที่จากหน่วยงาน (Organizing) ที่เป็นผู้รับผิดชอบควบคุม (Controlling) ในการนำแผนงาน (Planning) ที่ได้กำหนดไว้ แล้วไปดำเนินการร่วมกันทรัพยากร (Assembling Resource) ทำให้การผลิตหรือการใช้ปัจจัยการบริหาร ได้แก่ คน งบประมาณ เครื่องมือ อุปกรณ์ สวัสดิการ ฯลฯ ก่อให้เกิดผลผลิตขั้นสุดท้าย²⁴ และวิรัช นิภาวรรณ ให้ความหมายการบริหารหรือการจัดการ คือการแบ่งการบริหารตามวัตถุประสงค์ หลักของการจัดตั้งหน่วยงานไว้ 6 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่หนึ่งการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเรียกว่าการบริหารรัฐกิจ (public administration) หรือการบริหารภาครัฐมีวัตถุประสงค์หลัก ในการจัดตั้ง คือ การให้บริการสาธารณะ (public services) ซึ่งครอบคลุมถึงการอำนวยความสะดวก การรักษาความสงบเรียบร้อย ตลอดจนการพัฒนาประชาชนและประเทศชาติการบริหารส่วนนี้ เป็นการบริหารของหน่วยงานของภาครัฐ (public core governmental organization) ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานทั้งในส่วนกลางส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เช่น การบริหารงานของหน่วยงานของสำนัก นายกรัฐมนตรี กระทรวง กรมหรือเทียบเท่าการบริหารงานของจังหวัด และอำเภอการบริหารงานของ หน่วยการบริหารท้องถิ่น หน่วยงานบริหารเมืองหลวงรวมตลอดทั้งการบริหารงานของหน่วยงานของรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น ส่วนที่สองการบริหารงานของหน่วยงานภาครัฐกิจซึ่งจะเรียกว่า การบริหารธุรกิจ (business administration) หรือการบริหารภาคเอกชน หรือการบริหารของหน่วยงานของเอกชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งเพื่อการแสวงหากำไร หรือการแสวงหากำไร สูงสุด (maximum profits) ในการทำธุรกิจการค้าขายการผลิตอุตสาหกรรมหรือให้บริการเห็นตัวอย่างได้อย่างชัดเจน จากการบริหารงานของบริษัทห้างร้าน และห้างหุ้นส่วนทั้งหลาย เป็นต้น ส่วนที่สาม การบริหารของ หน่วยงานที่ไม่สังกัดภาครัฐ (non-governmental organization) ซึ่งเรียกย่อว่าหน่วยงานเอ็นจีโอ

²³ ธงชัย สันติวงษ์, องค์การและการบริหาร (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2557), 22.

²⁴ เกษม จันท์แก้ว, การบริหารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยวิทยาการศาสตร์สิ่งแวดล้อม (กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์, 2548), 48.

(NGO) เป็นการบริหารงานของหน่วยงานที่ไม่แสวงหาผลกำไร (non-profit administration) มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง คือการไม่แสวงหาผลกำไร (non-profit) เช่น การบริหารของมูลนิธิและสมาคม ส่วนที่สี่ การบริหารงานของหน่วยงานระหว่างประเทศ (international organization) มีวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งคือความสัมพันธ์ระหว่างประเทศเช่นการบริหารงานของสหประชาชาติ (United Nations Organization) องค์การการค้าระหว่างประเทศ (World Trade Organization) และกลุ่มประเทศอาเซียน (ASEAN) ส่วนที่ห้าการบริหารงานขององค์กร ตามรัฐธรรมนูญ การบริหารงานขององค์กรส่วนนี้เกิดขึ้นหลังจากประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 โดยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มืองค์กรตามรัฐธรรมนูญขึ้น เช่น การบริหารงานของศาลรัฐธรรมนูญศาลปกครอง คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้งและผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เป็นต้น องค์กรดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นหน่วยงานของรัฐเช่นกัน แต่มีลักษณะพิเศษ ส่วนที่หก การบริหารงานของหน่วยงานภาคประชาชนมีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง เพื่อปกป้องรักษาผลประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวมซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และถูกเอารัดเอาเปรียบตลอดมา²⁵ และสุรัสวดี ราชกุลชัย ได้ให้ความหมายว่า การบริหารคือ กลุ่มของกิจกรรมประกอบด้วยการวางแผนการจ้ดองค์กร การสั่งหรือการชี้แนะและการควบคุม ซึ่งจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับทรัพยากรขององค์กร เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ และด้วยจุดมุ่งหมายสำคัญในการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลครบถ้วน²⁶

ส่วนนักการศึกษาต่างประเทศให้ความหมายของการบริหารไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ไซมอน (Simon) กล่าวถึงความหมายของการบริหารคือกิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์²⁷ ส่วน เทเลอร์ (Taylor) ก็ได้ให้ความหมายของการบริหารไว้ว่างานบริหารทุกอย่างจำเป็นต้องกระทำโดยมีหลักเกณฑ์ซึ่งกำหนดจากการวิเคราะห์ศึกษาโดยรอบคอบทั้งนี้ เพื่อให้มีวิธีที่ดีที่สุดในอันที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตได้มากยิ่งขึ้น

²⁵ วิรัช นิภาวรรณ, การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โพธิ์เพชร, 2545), 36-38.

²⁶ สุรัสวดี ราชกุลชัย, การวางแผนและควบคุมทางการบริหาร (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), 4-5.

²⁷ A. Simon Herbert, Administrative Behavior, 3 ed. (New York: The Free Press, 1976), 164.

เพื่อให้เกิดประโยชน์สำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง²⁸ และดรັคเกอร์ (Drucker) กล่าวว่าการบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น การทำงานต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำภายในสภาพองค์การที่กล่าววั้นั้น ทรัพยากรด้านบุคคลจะเป็นทรัพยากรหลักขององค์การที่เข้ามา ร่วมกันทำงานในองค์การ ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรด้านวัตถุดิบ ๆ เครื่องจักรอุปกรณ์วัตถุดิบ เงินทุน รวมทั้งข้อมูลสนเทศต่าง ๆ เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการออกจำหน่าย และตอบสนองความพอใจ ให้กับสังคม²⁹ และ คูนต์ซ์ (Koontz) ก็ยังกล่าวถึงการบริหารคือการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ตามที่ตั้งไว้ โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลายได้แก่คน เงินวัสดุสิ่งของเป็นอุปกรณ์การจัดการนั้น³⁰ ด้านโรบิน และดีเซนโซ (Robbins and De Cenzo) กล่าวว่า การบริหารคือการจัดการ (Management) ขบวนการที่ทำให้งานกิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลด้วย คน และ ทรัพยากรขององค์การซึ่งตามความหมายนี้องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ได้แก่ ขบวนการ (process) ประสิทธิภาพ (efficiency) และประสิทธิผล (effectiveness) ขบวนการ (process) ในความหมายของการจัดการนี้ หมายถึง หน้าที่ต่าง ๆ ด้านการจัดการได้แก่การวางแผนการจัด องค์การการโน้มน้าวองค์การและการควบคุม ขบวนการจัดการให้มีเป้าหมายที่ไปในทิศทางเดียวกัน คือ การทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรมีจุดมุ่งเน้น หรือวิธีดำเนินการในการจัดการเพื่อไปให้ ถึงเป้าหมายแตกต่างกันไป³¹ และ เฮอริเบิร์ก (Herbert) ยังได้ให้ความหมายและนิยามว่าการบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ซึ่งได้ร่วมมือกันปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ร่วมกัน³² ส่วนนิวแมนและชาล (Newman and Charles) ได้ให้ความหมาย ของการบริหารไว้ว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานทางสังคม ซึ่งได้ประกอบด้วย ชุดของ กิจกรรมอันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและสำเร็จตามกิจกรรมต่าง ๆ นั้น มักจะเกี่ยวข้องกับ การติดต่อสัมพันธ์ อันจะทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีเหตุผล ซึ่งต้อง

²⁸ Frederick W. Taylor, *Marker Driven Management Using the New Marketing Concept to Create Acustomer Oriented Company the Portable Mba Series* (New York: John Wiley & Wilkins, 1967), 32.

²⁹ Peter F. Drucker, *The Administrative Process*, 2 ed. (New Jersey: Prentice - Hall, 1980), 81.

³⁰ Harold D. Koontz and Cyril O'Donnell, *Principles of Management : An Analysis of Managerial Funtions* (New York: McGraw – Hill Book Co, 1972), 43.

³¹ Robbins and DeCenzo, *Management*, 6 ed. (New Jersey: Practice - Hall, 2005), 34.

³² A. Simon Herbert, *Administrative Behavior* (New York: Macmillian, 1947), 2.

มีปัจจัยในการดำเนินการ ได้แก่ คน เงิน วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอันจะนำไปสู่ความสำเร็จ³³ และดริคเกอร์ (Drucker) ให้ความหมายว่า “การบริหารหมายถึงการทำให้งานต่าง ๆ ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำ”³⁴ ส่วนบาร์โธลและมาร์ติน (Bartol and Martin) ได้ให้ความหมายการบริหารว่าเป็นกระบวนการที่ทำให้เป้าหมายขององค์กรประสบผลสำเร็จ โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การนำ (Leading) 4) การควบคุม (Controlling)²²

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์ สิ่งที่จะต้องกระทำ เพื่อที่จะทำให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ที่กำหนด การวางแผนผังเป็นการตัดสินใจล่วงหน้าเกี่ยวกับงานที่จะทำในอนาคตเป็นการคิด วิเคราะห์ และตัดสินใจก่อนลงมือกระทำเป็นการมุ่งป้องกันปัญหามากกว่าการคอยแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้น จะเห็นได้ว่าการบริหารจะต้องมีการวางแผน เป็นการเชื่อมโยงจากปัจจุบันที่เป็นอยู่ไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการวางแผน จึงเป็นกระบวนการในการคิด วิเคราะห์ เพื่อให้ทราบถึงสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันพิจารณาถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการ โดยเฉพาะการพัฒนางาน การป้องกันความผิดพลาดทำได้โดยการวิเคราะห์ ขั้นตอนการทำงานและปัจจัยการดำเนินงาน องค์กรที่ไม่มีแผนงานย่อมมีโอกาสที่ประสบกับความล้มเหลวได้ง่าย ดังนั้น องค์กรจึงต้องมีกระบวนการวิธีการดำเนินงานของผู้บริหารอย่างเป็นระบบ โดยผู้บริหารต้องมีกระบวนการจัดการ วางแผนการทำงานไว้ล่วงหน้า เพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจน ซึ่งมีขั้นตอนที่สำคัญประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การนำ (Leading) 4) การควบคุม (Controlling) เพื่อให้งานบรรลุจุดหมายที่วางไว้ให้สำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล พร้อมกับการระบุผลสำเร็จต่าง ๆ ที่ต้องการ ซึ่งจะนำไปสู่วัตถุประสงค์ตามที่ได้ตั้งไว้

ความสำคัญของการบริหาร

มนุษย์เป็นสังคม เพราะมนุษย์มีการรวบรวมกลุ่มเป็นชุมชนขนาดต่าง ๆ จากหมู่บ้าน เป็นเมือง เป็นประเทศ การที่มนุษย์มารวมกลุ่มกันเป็นชุมชนย่อมต้องพึ่งพาอาศัยกัน มีกิจกรรมในการทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุจุดประสงค์กลุ่มชนหรือสังคมจะต้องมีการจัดระบบ และระเบียบในการทำงานร่วมกัน ซึ่งก่อให้เกิด “สถาบันสังคม” และ “การบริหาร” ขึ้น จึงมีนักวิชาการหลายท่าน

³³ W. H. Newman and B. S. Charles, The Process of Management (New Jersey: Prentice – Hall, 1964), 3.

³⁴ Peter F. Drucker, Management : Tasks, Responsibility, Practices (London: PanBook Ltd, 1979), 9.

ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารต่าง ๆ ไว้ดังนี้ บุญรัตน์ โตทอง กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษาเป็นสังคมหนึ่งซึ่งประกอบไปด้วยบุคคลหลาย ๆ บุคคลทำกิจกรรมปฏิบัติงานในระบบกลุ่มบุคคล และประสานประโยชน์ให้เกิดแก่บุคคล และกลุ่มบุคคลนั้นร่วมมือร่วมใจกันทำงาน เพื่อให้เกิดการทำงานที่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เมื่อการบริหารต้องเกี่ยวข้องกับมนุษย์ การรวบรวมการจัดการเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ในหน่วยงานหรือสถานศึกษา ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานจึงจำเป็นต้องเกิดขึ้น เรื่องของการบริหารจึงนับเป็นสิ่งสำคัญ เพราะการบริหารหรือการจัดการมีบทบาทที่สำคัญต่อการทำงานของมนุษย์ให้การทำงานมีประสิทธิภาพและได้ผลมากที่สุด³⁵ ส่วน ศิริพงษ์ เสาภายน กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญต่อคุณภาพของผลผลิตของการศึกษาและต่อการพัฒนาทุก ๆ ด้านของมนุษย์ที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ เพราะหากไม่มีการบริหารแล้ว การดำเนินงานของสถานศึกษาอาจต้องพบกับอุปสรรคมากมายไม่สามารถดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้³⁶ และปรัชญา เวสารัชช์ กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษาเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้ามาร่วมดำเนินการมีรูปแบบ ขั้นตอน กติกา และวิธีดำเนินการ อย่างมีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรง และเชื่อถือได้³⁷ ด้าน ครรชิต มาลัยวงศ์ กล่าวว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญมากเพราะการศึกษาของเยาวชนหรือคนในประเทศจะดีหรือเลว จะทำให้คนในประเทศแข่งขันกับคนในประเทศได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารการศึกษาหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ขึ้นอยู่กับผู้บริหารการศึกษาของบ้านนั่นเอง หากประเทศใดได้นักบริหารการศึกษามีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริงมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจงานด้านการศึกษาและผลกระทบของการศึกษา ต่อความก้าวหน้าของประชาชนและประเทศชาติ³⁸

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง มีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการมีรูปแบบขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการมีทรัพยากรสนับสนุน และมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาที่เที่ยงตรงและเชื่อถือได้ การบริหารการศึกษามีความจำเป็นเพราะต้องการคนที่

³⁵ บุญรัตน์ โตทอง, หลักการจัดการ (กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ, 2557), 2.

³⁶ ศิริพงษ์ เสาภายน, การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภา, 2548), 9.

³⁷ ปรัชญา เวสารัชช์, หลักการจัดการศึกษา (กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์, 2554), 3.

³⁸ ครรชิต มาลัยวงศ์, เอกสารประกอบการสัมมนา "สู่ทศวรรษใหม่แห่งสังคมสารสนเทศ: ไอทีเพื่อเศรษฐกิจและสังคม" 27 กุมภาพันธ์ - 2 มีนาคม 2547 (กรุงเทพฯ: ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ, 2547).

ได้รับการฝึกฝนเฉพาะด้านที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญมาดูแลรับผิดชอบ และการบริหาร การศึกษานั้นยังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นกระบวนการ เป็นภารกิจหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้อง กำหนดแบบแผนและเทคนิคต่าง ๆ โดยทั้งนำศาสตร์และศิลป์ที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับองค์กร มาใช้เพื่อทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมกันดำเนินการเอื้ออำนวยให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ถูกต้อง และมีคุณภาพ

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียน

การบริหารงานต่าง ๆ ของหน่วยงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้นั้น การบริหารที่จะให้ งานสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จำเป็นต้องมีการบริหารที่เหมาะสม ทั้งนี้มีผู้เสนอ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนที่เอื้อต่อการดำเนินงานไว้หลากหลาย ดังเช่น เสนาะ ตีเยาว์ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารว่าเป็นการทำงานต้องมีความสามารถที่จะทำงานใด งานหนึ่งอย่างเชี่ยวชาญจะต้องรู้วิธีและกระบวนการทำงานอย่างลึกซึ้งซึ่งผู้บริหารต้องมีทักษะด้านการ ทำงานจะต้องผ่านการศึกษาย่างเป็นทางการและได้รับการอบรมมาในระดับหนึ่ง จนมีความชำนาญ ในระดับผู้ประกอบวิชาชีพ³⁹ ส่วน ทิศนา แชมมณี และคณะได้ให้แนวคิดการบริหาร คือการคิดไว้ว่า บุคคลจำเป็นต้องมีทักษะการบริหาร อาทิเช่น ความสามารถในการจำแนก การจัดกลุ่ม การสังเกต การรวบรวมข้อมูลและการตั้ง สมมติฐาน เป็นต้น โดยทั่วไปมีการจัดทักษะการคิดไว้ 2 ระดับ ได้แก่ ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะการคิดขั้นสูง⁴⁰ ส่วน ฝากจิต ปาลินทร ลากจิตร ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับ การบริหารเน้นด้านการสื่อสารไว้ว่าเป็นกระบวนการส่งข่าวสารข้อมูลจากผู้ส่งข่าวสารไปยังผู้รับ ข่าวสารมีวัตถุประสงค์เพื่อชักจูงให้ผู้รับข่าวสารมีปฏิกิริยาตอบสนองกลับมาโดยคาดหวังให้เป็นไป ตามที่ผู้ส่งต้องการ เป็นการที่บุคคลในสังคมมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกันผ่านทางข้อมูลข่าวสาร สัญลักษณ์ และเครื่องหมายต่าง ๆ ด้วย⁴¹ ส่วน ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารที่จะความสำเร็จใน การทำงานขึ้นอยู่กับการบริหารที่มีผู้สื่อสารเป็นสำคัญ องค์กรใดที่มีผู้บริหารที่สื่อสารอย่างไร ประสิทธิภาพโอกาสจะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จก็จะลดน้อยลงด้วยเหตุนี้ผู้บริหารจึงจำเป็นต้อง ฝึกฝนพัฒนาทักษะการสื่อสารของตนให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น เพื่อช่วยให้ทีมงานและพนักงาน

³⁹ เสนาะ ตีเยาว์, หลักการบริหาร (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546), 9.

⁴⁰ ทิศนา แชมมณี และคณะ, การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2558. เข้าถึงได้จาก [Http://www.skn.ac.th/Poramast/Think.Pdf](http://www.skn.ac.th/Poramast/Think.Pdf).

⁴¹ ฝากจิต ปาลินทร ลากจิตร, หลักการและทฤษฎีการติดต่อสื่อสาร. เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2558. เข้าถึงได้จาก [Http://ag.kku.ac.th/Extension/Images/136323/Information_2_2556.Pdf](http://ag.kku.ac.th/Extension/Images/136323/Information_2_2556.Pdf).

ในองค์กร สามารถเข้าใจประเด็นที่ผู้บริหารต้องการสื่อสารได้ชัดเจนยิ่งขึ้น⁴² ด้าน ธนู ชาติธนานนท์ ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารที่ให้มีกระบวนการทักษะการบริหารด้านการสื่อสารที่ดีเพราะองค์กรใดที่มีผู้บริหารที่สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะนำพาองค์กรสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ 8 ประการ ได้แก่

- 1) Attending คือ การตั้งใจให้ความสำคัญต่อ การส่งและรับสื่อ เช่น การพูดอย่างตั้งใจการแสดง ความสนใจ การสบตา การแสดงท่าที กระตือรือร้นให้ความสนใจ เช่น การขยับตัวเข้าไปใกล้ การผงก ศีรษะ แสดงความเข้าใจ เป็นต้น
- 2) Paraphrasing คือ การพูดทวนการสะท้อนคำพูด เป็นการแสดงความสนใจและความต้องการที่จะรู้เพิ่มเติม
- 3) Reflection of feeling คือ การสะท้อนอารมณ์ที่อีก ฝ่ายแสดงออกมากลับไปให้ผู้รับนั้นเข้าใจอารมณ์ของตนเองมากขึ้น
- 4) Summarizing คือ การสรุปความ ประเด็นที่สำคัญเป็นระยะ เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน
- 5) Probing คือ การซักเพิ่มเติมประเด็นที่สนใจ เพื่อหาความชัดเจนเพิ่มขึ้น
- 6) Self disclosure คือ การแสดงท่าทีเปิดเผยเป็นมิตรของผู้ส่งสารโดย การแสดงความคิดเห็นความรู้สึกของตนที่ไม่ใช่การขัดแย้งหรือตำหนิ
- 7) Interpretation คือ การอธิบายแปรความหมายในประสบการณ์ที่อีกฝ่ายแสดงออกเพื่อให้เกิดความเข้าใจ รู้ในสิ่งที่มีอยู่นั้น มากขึ้น
- 8) Confrontation คือ การนำประเด็นที่ผู้ส่งสารพูด หรือแสดงออกด้วยท่าทางที่เกิดจาก ความขัดแย้ง สับสน ภายในของผู้ส่งสารเองกลับมาให้ผู้ส่งสารได้เผชิญกับความขัดแย้ง สับสนที่มีอยู่ ในตนเอง เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจในตนเองเพิ่มขึ้น⁴³

ด้าน พะยอม วงศ์สารศรี ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคือการตัดสินใจเป็นกระบวนการที่เลือกแนวทางที่คิดว่าจะมีความเหมาะสมมาใช้ใน สถานการณ์ หรือแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมถึงขั้นตอนของการแก้ปัญหา⁴⁴ ส่วน จารุวรรณ วิจิตรวงศ์วาน ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร คือ การตัดสินใจเป็นกระบวนการพื้นฐานขององค์กรที่ผู้บริหารมี ความจำเป็นต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ของผู้บริหารโดยเกิดขึ้นมาจากการหลอมรวมความรู้ ทักษะต่าง ๆ ที่ได้จากประสบการณ์ จากการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเลือกทางที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานหรือ ดำเนินการต่าง ๆ ให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กร⁴⁵ ด้าน ศรีณัญญา วงศ์ประเสริฐสิน ได้ให้แนวคิด เกี่ยวกับการบริหารคือ การตัดสินใจเป็นกระบวนการเลือกสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้อาศัย

⁴² ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, สูดยอดผู้บริหาร (กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, 2549), 50.

⁴³ ธนู ชาติธนานนท์, ทักษะการสื่อสาร. เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2558. เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/onlinecitizenship/home/good-communication/communication-skills>.

⁴⁴ พะยอม วงศ์สารศรี, องค์กรและการจัดการ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภา, 2551), 61.

⁴⁵ จารุวรรณ วิจิตรวงศ์วาน, "การตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียน มัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), 21.

ความรู้ ความชำนาญ ประสบการณ์การทำงาน รวมทั้งมีวิธีการต่าง ๆ สามารถพิจารณาวิเคราะห์ทางเลือกที่ดีที่สุดกับองค์กรหรือสถานศึกษาเพื่อที่จะสามารถพัฒนาองค์กรหรือสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ⁴⁶ ส่วน ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร 20 วิธี ที่มีการบริหารโดยสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการบริหารเวลาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 1) ผู้บริหารต้องเลือกอ่านหรือรับข้อมูลเฉพาะเรื่องที่สำคัญ 2) ผู้บริหารต้องเรียงลำดับสิ่งที่ต้องทำในแต่ละวัน 3) จัดที่ในการเก็บรักษาข้อมูลของตนเองอย่างเป็นระบบ 4) จัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของงาน 5) ทำงานที่มีความสำคัญเพียงอย่างเดียวในแต่ละครั้ง 6) เรียงลำดับงานที่ใช้เวลา 5-10 นาที ที่สามารถจัดการด้วยตนเอง 7) แยกภาระงาน 8) มีผู้ช่วยคอยตรวจสอบความสำคัญของงานในแต่ละวัน 9) เก็บเวลาที่มีค่าไว้สำหรับสิ่งที่สำคัญ 10) สงวนเวลาบางส่วนในแต่ละวันเมื่อไม่มีใครเข้ามาขัดจังหวะ 11) อย่าผัดวันประกันพรุ่ง 12) รักษาเวลาของตนเอง 13) ตั้งกำหนดเวลางาน 14) ทำในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ขณะที่ว่าง 15) ทำงานที่ยุ่งเพียงช่วงเวลาเดียวในแต่ละวัน 16) ทำงานให้สำเร็จหนึ่งอย่างในแต่ละวัน 17) กำหนดตารางเวลาที่เป็นส่วนตัว 18) อย่าวิตกกังวลมากนัก 19) เขียนเป้าหมายระยะยาว 20) มอบหมายงาน⁴⁷

นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการชาวต่างประเทศที่ได้รวบรวมแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารต่าง ๆ ไว้ดังนี้ กุลิกและเออร์วิค (Luther Gulick) ได้รวบรวมแนวคิดทางการบริหารงานต่าง ๆ เอาไว้ในหนังสือ คือ “Paper on the Science of Administration” โดยเสนอแนวคิดกระบวนการบริหารซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีชื่อว่า “POSDCoRB” ภาวะหน้าที่ที่สำคัญของนักบริหาร 7 ประการ คือ 1) การวางแผน (Planning) เป็นการวางแผนโครงการซึ่งเป็นการเตรียมการก่อนลงมือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินการสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการกำหนดโครงสร้างขององค์การโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับงาน เช่น การแบ่งงาน (Division of Work) เป็นกรม กอง หรือ แผนก โดยอาศัยปริมาณงานคุณภาพงาน หรือ จัดตามลักษณะเฉพาะของงาน (Specialization) 3) การจัดบุคลากร (Staffing) ปฏิบัติงานเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในองค์การนั่นเอง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมาปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการจัด แบ่งหน่วยงานที่กำหนดไว้ 4) การอำนวยการ (Directing) เป็นภารกิจในการใช้ศิลปะในการบริหารงาน เช่น ภาวะผู้นำ (Leadership) มนุษยสัมพันธ์ (Human Relations) การจูงใจ (Motivation) และการตัดสินใจ (Decisionmaking) เป็นต้น 5) การประสานงาน

⁴⁶ ศรีบุญ วงศ์ประเสริฐสิน, "พฤติกรรมกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 18.

⁴⁷ ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 147.

(Coordinating) เป็นการประสานให้ส่วนต่าง ๆ ของกระบวนการทำงานมีความต่อเนื่องกันเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และราบรื่น 6) การรายงาน (Reporting) เป็นกระบวนการและเทคนิคของการแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาตามชั้น ได้ทราบถึงผลการปฏิบัติงานโดยที่มีความสัมพันธ์กับการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในองค์การอยู่ด้วย 7) การงบประมาณ (Budgeting) เป็นภารกิจที่เกี่ยวกับการวางแผนการทำบัญชีการควบคุมเกี่ยวกับการเงินและการคลัง⁴⁸ ด้านดูบริน (Dubrin) กล่าวว่า ผู้บริหารหรือผู้นำที่มีประสิทธิภาพ ในการตอบสนองความต้องการการยอมรับ การยกย่อง และความต้องการที่จะประสบผลสำเร็จสูงสุด นำปัจจัยต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจที่จะปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามที่กำหนดไว้พยายามชักจูงโน้มน้าวใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคนเต็มใจ และร่วมมือใจที่จะปฏิบัติหน้าที่มีส่วนร่วมในการคิดทำงานต้องตรงกับความรู้ ความสามารถความถนัด และความพอใจของผู้ปฏิบัติงาน จึงจะประสบความสำเร็จประกอบด้วย 1) การวางแผน (Planning) เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญ ประการหนึ่งซึ่งนักวิชาการทั้งหลายกำหนดขึ้น จะเริ่มต้นด้วยหน้าที่ทางการวางแผนเป็นอันดับแรก จึงแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการวางแผนเป็นอย่างดี โดยที่องค์ประกอบของกระบวนการวางแผนองค์การหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยภารกิจจุดหมายและแผน โดยภารกิจเป็นข้อประกาศอย่างกว้าง ๆ เกี่ยวกับจุดมุ่งหมายหรือเหตุผลพื้นฐานในการดำรงอยู่ขององค์การและขอบข่ายงานเฉพาะขององค์การหรือที่ทำให้ องค์การแตกต่างจากองค์การอื่น สำหรับจุดหมายเป็นเป้าหมายแห่งอนาคต หรือผลลัพธ์สุดท้าย ที่องค์การต้องการให้บรรลุผล ขณะเดียวกันแผนงานหมายถึงวิถีทางที่จะก่อให้เกิดการกระทำเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับองค์การ 2) การจัดองค์การ (Organizing) เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่สืบเนื่องจากการวางแผน กล่าวคือ เมื่อองค์การจัดทำจุดหมายและแผนเชิงยุทธศาสตร์แล้ว ผู้บริหารควรต้องออกแบบโครงสร้างองค์การเพื่อให้การบริหารงานบรรลุจุดหมาย แผนเชิงยุทธศาสตร์ขององค์การนั้นการออกแบบโครงสร้างองค์การเป็นกิจกรรมที่ควรได้รับการตรวจสอบอยู่เสมอ เนื่องจากปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างองค์การเกิดขึ้นมากมาย 3) การจذبบุคลากร (Leading) เป็นสถานะที่ผู้นำใช้ความพยายามที่จะให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่น เพื่อให้เกิดการคิดสรรค้จذبบุคลากรให้ตรงกับความต้องการ ความสามารถ ความสนใจเพื่อการปฏิบัติงานบรรลุจุดหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพราะการที่ผู้นำจะเป็นผู้นำที่มีศักยภาพดังกล่าวได้พึงทำความเข้าใจทฤษฎีการจูงใจ (Motivation) ภาวะผู้นำ (Leadership) การติดต่อสื่อสาร (Communication) และการบริหารกลุ่ม (Group) เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม 4) การอำนวยการ (Controlling) เป็นกระบวนการวางระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้การปฏิบัติงานของ

⁴⁸ L. Gulick and U. Lydall, Paper on the Sciences of Administration (New York: Institute of Public Administration, 1973), 3.

องค์การบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้มุ่งให้เกิดความมั่นใจว่าสมาชิกในองค์การได้ประพฤติปฏิบัติไปในทิศทางที่จะทำให้บรรลุผลตามมาตรฐานการทำงานที่กำหนดไว้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งขององค์การ การเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสมาชิกในองค์การ สรุปว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การ ต้องอาศัยหลักทางการบริหาร 4 ประการ คือการวางแผน การจัดองค์การ การจัดบุคลากรและการอำนวยความสะดวกซึ่งกระบวนการดังกล่าว ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะทำให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล⁴⁹ ส่วน แคทซ์ (Katz) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารต้องมีทักษะเทคนิคและความสามารถใช้เครื่องมือระเบียบวิธีปฏิบัติงานหรือเทคนิคต่าง ๆ ของสาขาเฉพาะ อย่างเช่น ศัลยแพทย์ นักวิศวกร นักดนตรีหรือนักบัญชีทุกคนต้องมีทักษะทางด้านเทคนิคในขอบเขตของงานของพวกเขา ผู้บริหารต้องการทักษะทางด้านเทคนิคที่เพียงพอสำหรับ “ความสำเร็จของงานอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะที่เขาต้องรับผิดชอบ”⁵⁰ ด้าน เดรกและโรว์ (Drake and Roe) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารว่าการบริหารเป็นความสามารถและความชำนาญเชี่ยวชาญกิจกรรมเฉพาะทาง มีความคล่องแคล่วในวิธีการ การใช้เครื่องมือและเทคนิคต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมเพื่อผลสำเร็จของงานโดยสามารถชี้แนะและแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามได้⁵¹ ส่วน เซอร์จิอวานนี (Sergiovanni) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารว่าเป็นทักษะที่ครอบคลุมถึงความรู้เฉพาะด้าน ผู้บริหารต้องเข้าใจวิธีการ กระบวนการ วิธิตาเนินการและเทคนิคด้านการศึกษา⁵² ด้าน เซียร์ (SEAR) เป็นอีกคนหนึ่งซึ่งแบ่งกระบวนการบริหารออกเป็น 5 ขั้นตอน เช่นเดียวกับฟาโยลที่มีแตกต่างกันไป ตรงที่ฟาโยลเรียก Com manding แต่เซียร์เรียกว่า Directing กระบวนการ 5 ขั้นตอนของเซียร์ (SEAR) ได้แก่ 1) วางแผน (Planning) 2) การจัดองค์การ (Organizing) 3) การอำนวยความสะดวก

⁴⁹ Andrew J. Dubrin, *Essentials of Management* (Mason: South-Western Cengage Learning, 2012), 17-19.

⁵⁰ Robert L. Katz, "Skills of an Effective Administrator," *Harvard Business Review* (September – October 1974): 90-102.

⁵¹ Thelbert L. Drake and William H. Roe, *The Principalsip, 6 ed.* (New Yoke: Macmillan, 2003), 29-30.

⁵² Thomus J. Sergiovanni, *Educational Governance and Administration* (Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-hall, 1980). 72-73, อ้างถึงใน เศรษฐราณี ทรวดทรง, "ทักษะการบริหารกับการบริหารระบบคุณภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), 36-37.

(Directing) 4) การประสานงาน (Coordinating) 5) การควบคุม (Controlling)⁵³ ส่วน แฮริส (Harris) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคือ กระบวนการคิดที่มีการบริหารทางด้านทักษะมนุษย์ไว้ว่าเป็นการ รู้จักสังเกต รู้จักสัมภาษณ์ รู้จักเสนอ อภิปราย สะท้อนความรู้สึกของตนเองและมีความเข้าใจผู้อื่น⁵⁴ ด้าน แคมป์เบล (Campbel) ได้แบ่งกระบวนการบริหารแตกต่างไปจากคนอื่น ๆ กล่าวคือ แบ่งออกเป็นการตัดสินใจสั่งการ (Decisionmaking) การจัดโปรแกรม (Programmimg) การกระตุ้น (Stimulation) การประสานงาน (Coordinating) การประเมินผล (Evaluation)⁵⁵ ส่วนด้าน แมคเกรเกอร์ (Mc Gregor) เขาได้เสนอแนวคิดการบริหารอยู่บนพื้นฐานของข้อสมมติฐานเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ต่างกัน (The Traditional View of Direction and Control) ทฤษฎีนี้เกิดข้อสมมติฐาน ดังนี้ 1) คนไม่ชอบทำงานและหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ 2) คนไม่ทะเยอทะยาน และไม่คิดริเริ่มชอบให้การสั่ง 3) คนเห็นแก่ตนเองมากกว่าองค์กร 4) คนมักต่อต้านการเปลี่ยนแปลง 5) คนมักโง่และหลอกลายผลการมองธรรมชาติของมนุษย์เช่นนี้ การบริหารจัดการจึงเน้นการใช้เงิน วัตถุ เป็นเครื่องล่อใจ เน้นการควบคุม การสั่งการ เป็นต้น (The integration of Individual and Organization Goal) ทฤษฎีข้อนี้เกิดจากข้อสมมติฐาน ดังนี้ 1) คนจะให้ความร่วมมือ สนับสนุน รับผิดชอบ ชยัน 2) คนไม่เกียจคร้านและไว้วางใจได้ 3) คนมีความคิดริเริ่มทำงานถ้าได้รับการจูงใจ อย่างถูกต้อง 4) คนมักจะพัฒนาวิธีการทำงาน และพัฒนาตนเองอยู่เสมอผู้บังคับบัญชาจะไม่ควบคุม ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเข้มงวดแต่จะส่งเสริมให้รู้จักควบคุมตนเองหรือของกลุ่มมากขึ้น ต้องให้เกียรติซึ่งกันและกัน จากความเชื่อที่แตกต่างกันทำให้เกิดระบบการบริหารที่แตกต่างกันระหว่างระบบที่เน้นการควบคุมกับระบบที่ค่อนข้างให้อิสระภาพ⁵⁶ ส่วน อุชิ (Ouchi) ชาวญี่ปุ่นได้เสนอ ทฤษฎี Z (Ouchi) ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัย UXLA (IofCalifornia Los Angeles) ทฤษฎีนี้รวมเอาหลักการของ ทฤษฎี X,Y เข้าด้วยกันแนวความคิด ก็คือ องค์กรต้องมีหลักเกณฑ์ที่ควบคุมมนุษย์แต่มนุษย์ก็รัก ความเป็นอิสระ และมีความต้องการหน้าที่ของผู้บริหารจึงต้องปรับเป้าหมายขององค์กรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของบุคคลในองค์กร สรุปสองทฤษฎีมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ประการคือ 1) การทำให้ปรัชญาที่กำหนดไว้บรรลุ 2) การพัฒนาผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ 3) การให้

⁵³ R. R. A. Sears, "Theoretical Framework for Personality and Social Behavior," American Psychologist (1951): 476-82.

⁵⁴ Ben M. Harris, Supervision Behavior in Education (Englewood Cliffs: Prentice-Hall, Inc, 1985), 33-42.

⁵⁵ Campbell and other, Quoted in Wassermann (n.p., 1982), 103.

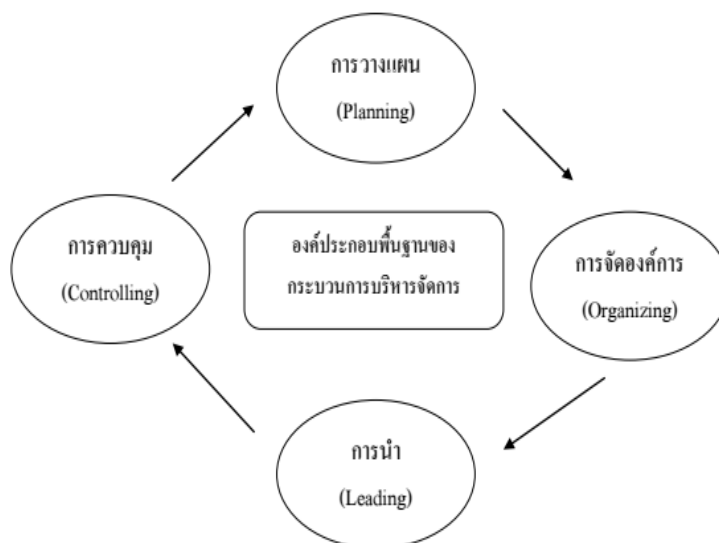
⁵⁶ Douglas Mc Gregor, The Human Side of Enterprise (Theory X and Theory Y, 1960), 34.

ความไว้วางใจแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา 4) การให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ⁵⁷ ส่วน บาร์โธและมาติน (Bartol and Martin) หมายถึง ได้นำเสนอว่ากระบวนการจัดการ ประกอบด้วย ขั้นตอนที่สำคัญอยู่ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) หมายถึง การวางแผนหรือกำหนดการทำงานขององค์การไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ในการบริหารงานใด ๆ ก็ตามผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่ในการวางแผนเพราะการวางแผนเป็นหน้าที่ประการแรกของกระบวนการบริหาร ผู้บริหารจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่าแผนงานเป็นกรอบและเป็นแนวทางของการปฏิบัติงานทั้งหมด ถ้าปราศจากแผนงานแล้วเป็นการยากที่ผู้บริหารจะทำงานให้ได้ผลดีการวางแผนในการบริหารงานนั้น จะต้องจัดทำทั้งแผนระยะสั้นและ แผนระยะยาวในการวางแผนนั้นผู้บริหารจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่าจะทำอะไร(What) จะทำอย่างไร (How) จะใช้เงินเท่าไร (How many) จะให้ใครเป็นผู้ทำ (Who) และ จะกระทำที่ไหน (Where)และทำเมื่อไร (When) 2) การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การจัดองค์การหรือจัดหน่วยงานโดยการจัดแบ่งงานขององค์การหรือของหน่วยงานย่อยพร้อมทั้งกำหนดวัตถุประสงค์ กำหนดอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละส่วนงาน ตลอดจนกำหนดสายการควบคุมและบังคับบัญชาในลักษณะของหน่วยงานหลัก (Line) หน่วยงานที่ปรึกษา (Staff) และ หน่วยงานช่วย (Auxiliary) พร้อมทั้งกำหนดขนาดของการควบคุมไว้ด้วยการจัดองค์การอาจแสดงไว้ในรูปของแผนภูมิ องค์การเพื่อให้เกิดการสื่อความเข้าใจในองค์การเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ความรับผิดชอบ สายการบังคับบัญชาและการติดต่อสื่อสาร 3) การนำ (Leading) หมายถึง การที่ผู้นำใช้การโน้มน้าวให้สมาชิกขององค์การปฏิบัติตาม คำสั่งของตัวเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการทำงาน นอกจากนั้นยังรวมถึงการติดต่อสื่อสาร การสั่งการและการจูงใจภายในองค์การอีกด้วย 4) การควบคุม (Controlling) หมายถึง กระบวนการในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของ องค์การว่าสมาชิกขององค์การที่เป็นผู้ปฏิบัติงานได้ปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ โดยดูได้จากการปฏิบัติงานจริง เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐาน ถ้างานของการทำงานต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานก็จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขให้เป็นไปตามมาตรฐานและแผนในการทำงาน⁵⁸

ดังนั้นองค์ประกอบพื้นฐานของการบริหารจัดการ ตามแนวคิดทฤษฎีของบาร์โธและมาติน (Bartol and Martin) ทั้ง 4 ขั้นตอน ดังกล่าวต่างก็มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันซึ่งสามารถนำมาแสดงได้ ดังรายละเอียดรูปภาพต่อไปนี้

⁵⁷ William Ouchi, How American Business Can Meet the Japanese Challenge (United States: Adison-Wesley Publishing, 1981), 5.

⁵⁸ Bartol and Martin, 4.

แผนภูมิที่ 3 ผลการศึกษาองค์ประกอบพื้นฐานของการบริหารตามแนวคิดทฤษฎีของบาร์โตร์และมาติน (Bartol and Martin)

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงนำเสนอ หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการของผู้บริหารโดยมีขั้นตอนที่สำคัญ ตามแนวคิดทฤษฎี ของบาร์โตร์และมาติน (Bartol and Martin) ซึ่งการบริหารก็คือกระบวนการจัดการอย่างเป็นระบบโดยมีวิธีการบริหารอย่างชัดเจนเป็นขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน คือ กระบวนการที่เริ่มต้นจาก 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดการองค์การ (Organizing) 3) การนำ (Leading) และจบลงที่ 4) การควบคุม (Controlling)

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง วิธีการดำเนินงานของผู้บริหารโดยกำหนดการวางแผนการทำงานขององค์กรหรือกำหนดทิศทางในการทำงานขององค์กรไว้ ล่วงหน้าว่าจะทำอะไร ระยะเวลา โดยการวางแผนนั้นจะต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กรและมีแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในการบริหารงานใด ๆ ก็ตาม ผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่ในการวางแผน เพราะการวางแผนเป็นหน้าที่ประการแรกของกระบวนการบริหาร ผู้บริหารจะต้องตระหนักอยู่เสมอว่าแผนงานเป็นกรอบและเป็นแนวทางของการปฏิบัติงานทั้งหมดถ้าปราศจากแผนงานแล้วเป็นการยากที่ผู้บริหารจะทำงานให้ได้ผลดี การวางแผนในการบริหารงานนั้นจะต้องจัดทำทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว ในการวางแผนนั้น ผู้บริหารจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่าจะทำอะไร (What) จะทำอย่างไร (How) จะใช้เงินเท่าไร (How many) จะให้ใครเป็นผู้ทำ (Who) และจะกระทำที่ไหน (Where) และทำเมื่อไร (When) ความมีเหตุมีผล ความสอดคล้อง การเน้นที่ อนาคต ความต่อเนื่อง เป็นต้น

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง กระบวนการกำหนดโครงสร้างขององค์การ อย่างเป็นทางการ โดยการจัดแบ่งออกเป็นหน่วยงานย่อยต่าง ๆ กำหนดอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ การแบ่งงานกันและการติดต่อสื่อสาร ทั้งการบัญชาและประสานงานของแต่ละหน่วยงานไว้ให้ชัดเจน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานย่อยเหล่านั้น ทั้งนี้เพื่อให้เอื้อต่อการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ และมุ่งไปสู่เป้าหมายที่สามารถเรียงลำดับความสำคัญ ได้เพราะองค์กรเป็นที่รวมของคนและเป็นที่รวมของงานต่าง ๆ เพื่อให้บุคลากรขององค์การปฏิบัติงาน ได้อย่างเต็มที่ และเต็มความสามารถจึงจำเป็นต้องจัดแบ่งหน้าที่การงานกันทำ และมอบอำนาจให้ รับผิดชอบตามความสามารถและความถนัด ถ้าเป็นองค์การขนาดใหญ่และมีบุคลากรมากตลอดจน งานที่ต้องทำมีมากก็จะต้องจัดหมวดหมู่ของงานที่เป็นอย่างเดียวกันหรือมีลักษณะใกล้เคียงกันมา รวมเข้าด้วยกันเรียกว่า ฝ่ายหรือแผนกงาน แล้วจัดให้คนที่มีความสามารถในงานนั้น ๆ มาปฏิบัติงานรวมกันในแผนกนั้นและตั้งหัวหน้าขึ้นรับผิดชอบควบคุม เพราะการจัดองค์กรจะทำให้ งานไม่ซ้ำซ้อน ไม่มีแผนกงานมากเกินไป เป็นการประหยัดต้นทุนไปด้วย และ โครงสร้างองค์การที่ดี และเหมาะสมจะทำให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์และเจริญก้าวหน้าขึ้นไปเรื่อย ๆ

3. การนำ (Leading) หมายถึง เป็นสถานะที่ผู้นำใช้ความพยายามที่จะให้มีอิทธิพลต่อ ผู้อื่นเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการที่ ผู้นำจะเป็นผู้นำที่มีศักยภาพดังกล่าวได้พึงทำความเข้าใจทฤษฎีการจูงใจ (Motivation) ภาวะผู้นำ (Leadership) การติดต่อสื่อสาร (Communication) และการบริหารกลุ่ม (Group) เพื่อนำไปประยุกต์ ใช้ให้เหมาะสม การนำหรือการสั่งการ เป็นการใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจบุคลากรหรือสมาชิกขององค์กร ให้ปฏิบัติงานและนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ระบุไว้ หรือเป็นกระบวนการจัดการให้สมาชิก ในองค์กรทำงานร่วมกันได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่ซับซ้อนและเข้าใจองแท้ ได้ยาก การนำหรือการสั่งการจึงต้องใช้ความสามารถหลายเรื่องควบคู่กันไป งานที่สั่งไปนั้นสำเร็จ ลุล่วงด้วยดีนำมาซึ่งการลดข้อผิดพลาดในการดำเนินกระบวนการการทำงานและเพิ่มศักยภาพ ในการแข่งขันขององค์กร

4. การควบคุม (Controlling) หมายถึง ภาระหน้าที่ในการที่จะต้องกำกับให้สามารถ ประกัน ได้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำไปนั้น สามารถเข้ากันได้กับแผนที่ได้วางไว้แล้วและเป็นหน้าที่ ทางการจัดการสำหรับผู้บริหารในการรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้เป็นมาตรฐานวัดผลการทำงานในองค์การ รวมทั้งการวัดผลการทำงาน และการตรวจสอบ ประเมินผล ติดตามผล การปฏิบัติงานของสมาชิก องค์กรที่เป็นผู้ปฏิบัติงานได้ ปฏิบัติงานในปัจจุบันเป็นไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้หรือไม่โดยดูได้ จากการปฏิบัติงานจริง เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐาน เพื่อกำหนดมาตรฐานขึ้น และเปรียบเทียบกับ ผลงานที่ทำได้ ถ้างานของการทำงานต่ำกว่า เกณฑ์มาตรฐานก็จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขผลการ ทำงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดขึ้น

สรุปได้ว่ากระบวนการบริหารจัดการองค์กรผู้บริหารต้องมีหลักการ การดำเนินงาน การบริหารอย่างเป็นระบบที่ชัดเจน มีการให้ใช้เทคนิคต่าง ๆ หรือทรัพยากรตลอดจนงบประมาณ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม โดยผู้บริหารต้องมีกระบวนการบริหารจัดการเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จ ซึ่งต้องมีวิธีดำเนินงานจัดการอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นตอนที่สำคัญ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วยกระบวนการที่เริ่มต้น จาก 1) การวางแผน (Planning) 2) การจัดการองค์การ (Organizing) 3) การนำ (Leading) และจบลงที่ 4) การควบคุม (Controlling) มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตามสภาพแวดล้อมขององค์การ ดังนั้นผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความพร้อมอยู่เสมอ เพื่อที่จะทำให้การบริหารงานขององค์การเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุเป้าหมายขององค์การไปสู่จุดหมายและเจริญก้าวหน้าทั้งในปัจจุบันและอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานแนะแนว

งานแนะแนวเป็นงานหนึ่งในโรงเรียนที่มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และจำเป็นต้องสัมพันธ์เชื่อมโยงกับบุคคลและหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกมีเป้าหมายสำคัญในการป้องกันและส่งเสริมช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพปัจจุบันท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงมากมาย ส่งผลต่อการดำรงชีวิต กระบวนการความคิดและพฤติกรรมของนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้ดำเนินงานแนะแนวจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการแนะแนวและมีศิลปะในการดำเนินงานประสานสัมพันธ์ทั้งงานและบุคคลหรือกล่าวได้ว่าต้องใช้ทั้งศาสตร์ และศิลป์ ในการดำเนินงานเพื่อให้เข้าใจความหมาย “งานแนะแนว” ได้ชัดเจนจึงนำเสนอแนวคิดของนักวิชาการหรือผู้มีประสบการณ์ทางด้านงานแนะแนวหรือการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนไว้ดังนี้

ความหมายของงานแนะแนว

งานแนะแนว คือ กระบวนการทางการศึกษาที่ช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การแนะแนวไม่ใช่การแนะนำ อาจกล่าวได้ว่าการแนะแนวเป็นการช่วยเหลือให้เขาสามารถช่วยตนเองได้ จึงให้ความหมายได้ 3 นัยด้วยกันคือ 1) ความหมายตามรูปศัพท์การแนะแนว หมายถึง การชี้แนะ การชี้ช่องทางให้ เพื่อช่วยให้ผู้ที่มีปัญหาตัดสินใจได้ แต่มิใช่การแนะนำ (Advise) เพราะการแนะนำนั้นผู้ให้ความช่วยเหลือจะมีหน้าที่เป็นผู้เลือก หรือทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจให้ ส่วนการแนะแนวนั้นผู้ให้ความช่วยเหลือ หรือนักแนะแนวไม่ได้ทำหน้าที่เป็นผู้เลือก หรือทำหน้าที่เป็นผู้ตัดสินใจให้แต่ทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลต่าง ๆ แล้วให้ผู้ที่มีปัญหาทำหน้าที่เลือกและตัดสินใจ

ด้วยตนเอง 2) ความหมายในแง่กระบวนการ (Process) การแนะแนว หมายถึง กระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองและโลกของตน มีปรากฏการณ์ ซึ่งแสดงการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและคำว่ากระบวนการ การแสดงให้รู้ว่าการแนะแนวมิใช่เหตุการณ์เดียวกันแต่ที่เกี่ยวข้องกับชุดของการกระทำ หรือลำดับขั้น ซึ่งก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ สู่เป้าหมาย และการช่วยเหลือ (Helping) หมายถึง การช่วยการอนุเคราะห์ การสงเคราะห์การให้ประโยชน์ อาชีพที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ (Helping Occupations) เป็นจำนวนมาก เช่น จิตแพทย์นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ต่างมีวัตถุประสงค์สำคัญอยู่ที่การป้องกัน (Prevention) การซ่อมเสริม (Remediation) และการเยียวยาแก้ไข (Amelioration) ความยุ่งยาก และความยากลำบากของมนุษย์ และบุคคล (Individuals) หมายถึง นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียน และยิ่งไปกว่านั้นการแนะแนวจัดว่าเป็นการช่วยเหลือที่จัดให้กับนักเรียนปกติ (Normal) ซึ่งต้องการความช่วยเหลือ สำหรับพัฒนาการที่เป็นปกติประการสุดท้าย การเข้าใจตนเองและโลกของตน (Understand themselves and their world) หมายถึงการที่บุคคลรู้ว่าเป็นใครรู้ถึงเอกลักษณ์ของตน (Personal Identity) รับรู้ธรรมชาติของตนอย่างกระจ่าง มีประสบการณ์เกี่ยวกับโลกของตน สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องและผู้คนที่คุณมีปฏิสัมพันธ์อย่างลึกซึ้งและสมบูรณ์

3) ความหมายในแง่บริการ (Service) การแนะแนวเป็นบริการอย่างหนึ่งที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นมา เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ความสามารถของตนได้อย่างเต็มที่ สามารถเลือกและตัดสินใจได้ฉลาดแก้ปัญหาต่าง ๆ ของตนได้อย่างเหมาะสม สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้เป็นอย่างดี และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข จึงมีหน่วยงาน และนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการแนะแนวไว้ ดังเช่น สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ให้ความหมายของการแนะแนวว่าเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียนสามารถที่จะช่วยเหลือตัวเองได้ และช่วยให้รู้จักเข้าใจคนอื่นในสังคมสามารถปรับตัวเพื่อที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ด้วยดี และยังช่วยให้นักเรียนสามารถพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้าน ช่วยให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้ สามารถเลือก และตัดสินใจได้ด้วยตนเองอย่างดีที่สุดและฉลาดที่สุด สามารถดำเนินชีวิตและปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างดีจนมีความสุขและความเจริญ และความก้าวหน้าในชีวิต⁵⁹ ส่วนกรมวิชาการให้ความหมายงานแนะแนว คือ การจัดระบบ และการจัดกระบวนการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการแนะแนวทุกระดับปรับปรุงองค์กรให้มีศักยภาพที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนพัฒนาเครือข่าย

⁵⁹ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนพัฒนาการแนะแนวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ.2556-2559) (กรุงเทพฯ: ศรุสภาลาดพร้าว, 2556), 9.

งานแนะแนวให้มีเอกภาพในการประสานงานสนับสนุนซึ่งกันและกัน⁶⁰ และ ราตรี พัฒนารังสรรค์ ให้ความหมาย งานแนะแนว คือ ความพยายามของผู้ที่รับผิดชอบต้องกำหนดเป้าหมายขอบเขต กำหนดบุคลากร เพื่อให้การจัดบริการแนะแนวดำเนินไปด้วยดีเหมือนดังที่ กรมสามัญศึกษา กล่าวว่า การบริหารงานแนะแนวมีระบบงานแนะแนวให้ดำเนินไปด้วยดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้การสนับสนุน นิเทศติดตามผล และการจัดสรรงบประมาณทรัพยากร⁶¹ ด้านนงลักษณ์ ประเสริฐ และจรินทร์ วินทะไชย์ ให้ความหมายงานแนะแนวว่าการแนะแนวเป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักเข้าใจตนเองสามารถตัดสินใจเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง อย่างฉลาด มีเหตุผล รู้จักป้องกันปัญหา วางแผน และสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข⁶² และ วัชร ทรัพย์มี ให้ความหมายการแนะแนวนั้นเป็นกระบวนการพัฒนานักเรียนในทุกด้าน การแนะแนวนั้นการแตกต่างระหว่างบุคคลการแนะแนวความได้รับความร่วมมือและเป็นไปอย่างต่อเนื่องยึดหลัก สิทธิ และเสรีภาพของบุคคล⁶³ ส่วน ราตรี พัฒนารังสรรค์ ให้ความหมายการแนะแนว คือ กระบวนการที่ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถรู้จัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข⁶⁴ และ คมเพชร ฉัตรศุภกุล และสาลี ปาลกะวงศ์ ณ อยุธยา ให้ความหมายของการแนะแนว ในโรงเรียนมัธยมศึกษาดังต่อไปนี้)เนื่องจากนักเรียนในระดับมัธยมศึกษา กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่นมักมี ปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ ซึ่งเป็นผลเสียต่อการควบคุมตนเอง การแนะแนวจะช่วยให้ นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตัวเองได้มากขึ้นทำให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเองกล้า เผชิญความจริงยอมรับในสิ่งที่ตนบกพร่อง 2) ระยะนี้นักเรียนอยู่ในวัยที่จะต้องตัดสินใจเลือกหลาย อย่างช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมทำให้เลือกวางแผนในอนาคตที่เหมาะสมกับตนเอง 3) ทำให้นักเรียนมีปัญหาด้านการปรับตัวทั้งต่อสิ่งแวดล้อม และบุคคลอื่น ๆ การแนะแนวจะเข้าไป มีบทบาทช่วยเหลือให้นักเรียนเข้าใจและยอมรับตนเองรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้และ รู้จักตัดสินใจอย่างมีเหตุผล⁶⁵ และ จันตรี ตูลยธำรง ให้ความหมายการแนะแนวหมายถึง กระบวนการ

⁶⁰ คู่มือบริหารจัดการแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา, ศูนย์ แนะแนวและอาชีพ (กรุงเทพฯ: วรุฒนิการพิมพ์, 2557), 4.

⁶¹ ราตรี พัฒนารังสรรค์, จิตวิทยาแนะแนว. พิมพ์ครั้งที่ 5 (กรุงเทพฯ: วรุฒนิการพิมพ์, 2557), 8.

⁶² นงลักษณ์ ประเสริฐ และจรินทร์ วินทะไชย์, หลักการแนะแนว (กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำรา และเอกสารศูนย์ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), 2.

⁶³ วัชร ทรัพย์มี, การแนะแนวในโรงเรียน (กรุงเทพฯ: ไทยพัฒนาพานิช, 2554), 5.

⁶⁴ ราตรี พัฒนารังสรรค์, 3.

⁶⁵ คมเพชร ฉัตรศุภกุล, การแนะแนวเบื้องต้น (กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2557), 142-43.

ช่วยเหลือบุคคลในด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัว และสังคม เพื่อพัฒนาแนวทางในการดำเนินชีวิตของตนเองสามารถช่วยตนเองนำตนเองปรับตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสุข⁶⁶ ส่วน มาลี ศรีสมpong ให้ความหมายของการแนะแนวว่า เป็นบริการอย่างหนึ่งซึ่งทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนให้รู้จักตนเองอย่างดีรู้จักโอกาส และช่องทางต่าง ๆ ที่ใช้ความสามารถที่ตนมีอยู่ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม หรือเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้ตระหนักในคุณค่าของตนเองสามารถใช้วิจารณญาณในการแก้ไขปัญหา รู้ถึงความสามารถและขอบเขตแห่งความสามารถของตนเอง และนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่นพร้อมทั้งสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข⁶⁷ และ ปิยะนุช สุรกุล ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่า เป็นบริการอย่างหนึ่งซึ่งทางโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้แต่ละคนรู้จักตัวเองอย่างดีรู้จักโอกาส และช่องทางต่าง ๆ ที่จะใช้ความสามารถที่ตนมีอยู่ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและสังคม⁶⁸ และ รัชส์สุดา คำดี ได้ให้ความหมายของการแนะแนวว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองรู้ขอบเขตความสามารถ ความถนัด ความสนใจของตนเองรู้จักการยอมรับตนเองและพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพในทุกด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาเพื่อให้สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมตลอดทั้งสามารถตัดสินใจเลือกวางแผนชีวิตของตนได้อย่างฉลาดทั้งทางด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมรวมทั้งสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข⁶⁹ ส่วนรัตนพร บรรจง ได้สรุปความหมายของการแนะแนวว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้เข้าใจตนเองรู้จักตนเองรู้จักสังคมและสิ่งแวดล้อมรู้จักวิธีการเผชิญกับปัญหาตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้สามารถวาง

⁶⁶ จันตรี ตูลย์ธำรง, "การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพงานแนะแนวระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 2" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2556), 6.

⁶⁷ มาลี ศรีสมpong, "สภาพจริงและความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนโรงเรียนสาธิต" (มหาวิทยาลัยรามคำแหง โครงการวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2553), 7.

⁶⁸ ปิยะนุช สุรกุล, "การศึกษาความต้องการในการใช้บริการกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานพันธกิจศึกษา มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาการพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551), 5.

⁶⁹ รัชส์สุดา คำดี, "วิสัยทัศน์ของครูแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษานานาชาติสำนักงานเขตพื้นที่ลำปาง เขต 2" (การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553), 3.

แผนการดำเนินชีวิตในอนาคตของตนเองได้อย่างถูกต้องและปรับตัวเข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดี⁷⁰ นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการต่างประเทศชาวจิตวิทยาที่ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ด้วย ดังเช่น กู๊ด (Good) กล่าวถึงความหมายของการแนะแนวครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ 1) การแนะแนว คือ กระบวนการช่วยเหลือให้บุคคลสามารถเข้าใจตนเองได้ดีแสวงหาความรู้ เพื่อจะนำไปสู่ความเข้าใจ ความก้าวหน้าทางการศึกษาการพัฒนาการประกอบอาชีพ และการมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม 2) การแนะแนวเป็นวิธีการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบแบบแผนต่อเนื่องกันซึ่งนอกเหนือไปจากการสอน ปกติเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนหรือบุคคลอื่น ๆ สามารถประเมินความสามารถข้อบกพร่องของตนเอง เพื่อจะนำไปใช้ให้เห็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน 3) การแนะแนวเป็นวิธีที่กระทำโดยตรงต่อเด็กในการที่จะนำเด็กไปสู่จุดหมายปลายทางโดยการจัดสภาพแวดล้อมให้แก่เด็ก เพื่อจะเป็นสาเหตุให้เด็กทราบถึงความปรารถนาและความต้องการเบื้องต้นของตนเอง 4) การแนะแนวเป็นวิธีการที่ครูจะ นำเด็กให้รู้จักวิธีการศึกษาค้นคว้าและได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตนเอง⁷¹ ล็อค (Lock) ให้ความหมายของการดำเนินงานแนะแนว คือ การจัดระบบและการจัดกระบวนการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อ นักเรียนซึ่งการบริหารการแนะแนวให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายส่งผลให้ การเรียนการสอน มีประสิทธิภาพโดยการดำเนินงานแนะแนว ตามที่กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ และคู่มือบริหารจัดการแนะแนวจะต้องมีการกำหนดการจัดกิจกรรมงานแนะแนวให้ครบทั้ง 5 บริการ ตามนโยบายการวางแผนงานแนะแนวในโรงเรียน คือ 1) บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็น รายบุคคล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการจัดวางตัวบุคคล 5) บริการติดตามผล และการดำเนินงานแนะแนวภายในโรงเรียนต้องมีการวางแผน การจัดองค์การ การควบคุมการจัด บุคลากรแนะแนว การอำนวยการให้เหมาะสมรวมทั้งมีการติดตามผลการดำเนินงานและมีการ ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ⁷² วิลเลียม (Proctor) นักศึกษาของสหรัฐอเมริกาได้ให้ความหมาย “การแนะแนว” ไว้ว่า คือบริการซึ่งจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็กทั้งที่เป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มทั้งที่ยัง ศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียนและที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว เพื่อช่วยให้เขาสามารถปรับตัวได้ดีที่สุด

⁷⁰ รัตนพร บรรจง, "ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระแก้ว" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554), 9.

⁷¹ Carter V. Good, Dictionary of Education (New York: McGraw – Hill Book Co, 1973), 270.

⁷² John Locke, Two Treatises of Government, แปลโดย กรมวิชาการ, กระทรวง ศึกษาธิการ, คู่มือบริหารจัดการแนะแนว (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526), 5-8.

และรู้จักตัดสินใจในการเลือกอาชีพ สันทนาการ สุขภาพและการสังคมได้อย่างเหมาะสม⁷³ โจนส์ (Jones) กล่าวว่า การแนะนำหมายถึงการช่วยเหลือให้บุคคลรู้จักตัดสินใจว่า เขาต้องการจะไปที่ไหน เขาต้องการจะทำอะไร ช่วยให้เราสามารถตัดสินใจได้ว่าเราจะทำให้ความหวังหรือจุดมุ่งหมายของเราสัมฤทธิ์ผลโดยสมบูรณ์ได้อย่างไร ช่วยให้เราสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งเราต้องประสบในชีวิตได้ด้วยดี⁷⁴ เพรสเลอร์ (Presler) นักการศึกษาอีกผู้หนึ่ง กล่าวว่า การแนะนำเป็นกรรมวิธีที่ซับซ้อน เป็นกรรมวิธีที่ช่วยให้ความต้องการของเด็กได้ประสบผลสำเร็จช่วยให้เด็กและเยาวชนได้เข้าใจตนเอง รู้จักเลือก และรู้จักปรับตัวน ด้านการเรียน การสังคม ความประพฤติ อารมณ์สุขภาพ อาชีพรวมตลอดถึงการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์การแนะนำเป็นกรรมวิธีหรือกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และเป็นกระบวนการที่ต้องทำติดต่อกัน เพราะความเจริญเติบโตของเด็กต่อเนื่องกันอยู่ตลอดเวลา⁷⁵ ไดซ์ฟาเซ็ท (Dyce Faucette) กล่าวว่า การแนะนำมีความสัมพันธ์กับการศึกษาอย่างแยกไม่ออก และเขาสรุปความหมายไว้ ดังนี้ 1) การศึกษาที่ประสิทธิภาพ ก็คือ การแนะนำ (Effective education is guidance) 2) การศึกษาที่แท้จริง ก็คือ การสอนให้คนรู้จักการนำตนเอง (True education is always in a sense self-direction) 3) การแนะนำที่แท้จริงก็คือการแนะนำตนเอง (Realistic guidance is self-guidance)⁷⁶ คราวและคราว (Crow and Crow) ได้ให้คำนิยามของการแนะนำว่า การที่ผู้ให้คำปรึกษาที่มีความสามารถ (Competent Counselor) ได้ให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลนั้น ๆ จะมีอายุในวัยใด ๆ ก็ตามให้เขาสามารถช่วยตัวเองได้ ตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเองได้และรับผิดชอบในปัญหาต่าง ๆ ของตนเองได้ด้วย⁷⁷

⁷³ William M. Proctor, "The Task of Guidance in a Modern School," California Journal of Secondary Education (March 1973): 142-47.

⁷⁴ Arthur J. Jones, Principles of Guidance and Pupil Personal Work, 4 ed. (Mc Graw-Hill Book Co, n.d.), 195.

⁷⁵ Kim Jane Dyce Fauette, "Perceptions of the Efficacy of the National Policy Board for Educational Administration Standards in Guiding Principal Preparation : A Survey of New York State Principals" (Ed.D. Dissertation, University of Rochester, 2005), Abstract.

⁷⁶ Leonard Carmichael, "The Task of Guidance in a Modern School," California Journal of Secondary Education (March 1973): 142-47.

⁷⁷ Lester D. Crow and Alice Crow, Education in the Secondary School (New York: America, 1961).

จากความหมายของการแนะแนวที่ได้กล่าวมาแล้วนี้สรุปได้ว่า การแนะแนว คือ การบริการอย่างหนึ่งซึ่งโรงเรียนจัดขึ้น เพื่อช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนให้รู้จักตนเองอย่างดี รู้ถึงความสามารถและขอบเขตแห่งความสามารถของตน ตลอดจนรู้โอกาสและช่องทางต่าง ๆ ที่จะใช้ความสามารถที่ตนมีอยู่ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และแก่สังคมที่อาศัยอยู่ให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ และการแนะแนวในโรงเรียนนั้น เป็นบริการที่ช่วยเหลือนักเรียนให้รู้จักช่วยเหลือตนเองและผู้อื่น และช่วยนักเรียนแต่ละคนให้สามารถแก้ปัญหาหรือจัดปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้มาก เพราะจะเห็นได้ว่าการจัดบริการด้านต่าง ๆ นั้น เป็นการจัดบริการที่ช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การวางแผนการเรียน การศึกษาด้วยตนเองได้ และรู้จักตัดสินใจในการเลือกอาชีพ สันทนาการ สุขภาพ และการสังคมได้อย่างเหมาะสมที่สุด ตรงกับความรู้ ความสามารถ ความถนัดของตนเอง และช่วยให้นักเรียนสามารถดำเนินชีวิต ปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ ให้เข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้เป็น อย่างดี และราบรื่นจนมีความสุข ความเจริญและความก้าวหน้าในชีวิต ดังนั้นการแนะแนวจึงสมควรที่ทางโรงเรียนจะต้องมีกระบวนการการปฏิบัติงานแนะแนวในโรงเรียนของตน ให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และความมุ่งหมาย เพื่อพัฒนาทางการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคมแก่นักเรียน เพื่อให้นักเรียนมีชีวิตที่เป็นคนเก่ง ดี และมีสุข ช่วยส่งเสริมความสามารถเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพได้อย่างสมบูรณ์ นักเรียนสามารถตัดสินใจในการเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของตน จนส่งผลให้การเรียน การสอนมีประสิทธิภาพให้ครอบคลุมทั้ง 5 บริการ คือ 1) บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการจัดวางตัวบุคคล และ 5) บริการติดตามผล เพราะจะช่วยให้ความช่วยเหลือนักเรียนของทางโรงเรียนเป็นไปอย่างได้ผลดีและสัมฤทธิ์ผลอย่างแท้จริง

ความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนว

ปัจจุบันการแนะแนวได้เข้ามามีบทบาทในการศึกษามากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการแนะแนวมีจุดมุ่งหมายและหลักการที่สอดคล้องหรือเหมือนกันกับจุดมุ่งหมายของการศึกษา คือ การช่วยให้เยาวชนของชาติเป็นผู้ที่คิดเป็น โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาในทุก ๆ ด้าน มุ่งสนองความต้องการและความสนใจของผู้เรียน ดังจะเห็นได้จากหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ได้มีกำหนดให้มีกิจกรรมแนะแนวอย่างน้อย 1 คาบต่อสัปดาห์ ตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และยังสามารถกล่าวได้ว่าตามหลักเกณฑ์การใช้หลักว่า โรงเรียนต้องจัดให้มีบริการแนะแนวส่วนตัว แนะนำด้านการเรียน และการศึกษาต่อ เพื่อใช้ให้แก้ปัญหาให้นักเรียนสามารถเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้กิจกรรมแนะแนวที่จัดขึ้นในโรงเรียนมัศึกษานั้น หลักสูตรยังได้ระบุอีกว่ากิจกรรมแนะแนวที่จัดขึ้นนี้จะต้องครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ของการแนะแนว คือ การแนะแนวการศึกษาการ

แนะแนวอาชีพ การแนะแนวบุคลิกภาพและการปรับตัว โดยเฉพาะด้านประพฤติก การที่วิชาการแนะแนวหรือปัจจุบันนี้นิยมเรียกว่า จิตวิทยาการแนะแนวเข้ามามีบทบาทในการศึกษามากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ก็เนื่องจากเยาวชนเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อประเทศชาติ เพราะจะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต ซึ่งจะต้องรับผิดชอบประเทศชาติต่อไป จึงสมควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านร่างกายสติปัญญาอารมณ์สังคม และจิตใจเพื่อช่วยให้เยาวชนเหล่านั้นสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่มีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี อยู่ตลอดเวลาได้อย่างมีความสุขและเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติเป็นที่พึงประสงค์ของประเทศชาติ⁷⁸ และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึง ความมุ่งหมายของการแนะแนวว่า การดำเนินงานแนะแนวสามารถจำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1.ความมุ่งหมายทั่วไป หมายถึง ความมุ่งหมายของการแนะแนวโดยส่วนรวมนั้น คือ แนะแนวไม่ว่าจะจัด ณ สถานที่ใดก็ตามย่อมจะมีความมุ่งหมายทั่วไปเหมือนกันหรืออาจจะเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าหน้าที่ของการแนะแนวก็ได้ ซึ่งมี 3 ประการด้วยกัน 1) เพื่อป้องกันปัญหา (Prevention) นั่นคือการแนะแนวมุ่งป้องกันไม่ให้นักเรียนเกิดปัญหา หรือความยุ่งยากในการดำเนินชีวิตของตนเพราะปัญหาและความยุ่งยากต่าง ๆ นั้นสามารถป้องกันได้ และการปล่อยให้เด็กเรียนเกินปัญหาขึ้นมาแล้วค่อยตามแก้ไขช่วยเหลือ ภายหลังนั้นทำได้ยาก และต้องใช้เวลาในบางกรณีอาจจะแก้ไขไม่ได้อีกด้วย 2) เพื่อแก้ไขปัญหา (urition) นั่น คือการแนะแนวมุ่งจะให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเพราะถ้าปล่อยให้เด็กเรียนประสบปัญหาโดยไม่ให้ความช่วยเหลือแล้วนักเรียนย่อมจะไม่สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมอย่างปรกติสุขได้และในบางครั้งอาจจะมีการปรับตัวที่ผิด ๆ ทำให้เกิดปัญหาเพิ่มมากยิ่งขึ้น 3) เพื่อส่งเสริมพัฒนา (Development) นั่น คือการแนะแนวมุ่งจะให้การส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนให้เกิดความเจริญงอกงามมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์เพื่อให้นักเรียนแต่ละคนจะได้รับการส่งเสริม และแสดงความสามารถในด้านต่าง ๆ ของตนเองออกมาได้อย่างเต็มที่โดยไม่มีสิ่งใดมาเป็นอุปสรรคขัดขวางความเจริญก้าวหน้าและพัฒนาการของนักเรียน

2.ความมุ่งหมายเฉพาะ หมายถึง ความมุ่งหมายของการแนะแนวที่โรงเรียนจัดให้มีการบริการแนะแนวเป็นผู้กำหนดขึ้นมาเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาเป้าหมายหลักสูตร และสภาพสังคมของโรงเรียนนั้น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม ความมุ่งหมายเฉพาะของการแนะแนวสำหรับโรงเรียนแต่ละแห่งจะคล้ายคลึงกันไม่แตกต่างกันมากนัก เช่น 1) เพื่อช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ (Self-Understanding) คือการช่วยให้นักเรียนสามารถรู้จักเรียนรู้ถึงการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ถึงความต้องการความคิดความสามารถความถนัดและข้อจำกัดต่าง ๆ ของตนเองอันจะเป็นประโยชน์ต่อการ

⁷⁸ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, หลักสูตรการแนะแนวสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา (กรุงเทพฯ: ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ, 2546), 31-33.

ตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษา ด้านอาชีพ การดำเนินชีวิตของนักเรียน 2) เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักปรับตัว (Self-Adjustment) ให้เหมาะสมกับตนเองและสภาพแวดล้อมคือการช่วยให้นักเรียนรู้จักวิธีปฏิบัติตนเพื่อที่จะดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมและเป็นสุข 3) เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักนำตนเอง (Self-Direction) คือ การช่วยให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองรู้จักใช้สติปัญญาความสามารถของตนเองแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างฉลาดและเหมาะสมสามารถวางแผนการชีวิตในอนาคต และสามารถนำตนเองไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักใช้วิจารณญาณ คาดการณ์ล่วงหน้าสิ่งที่จะเกิดขึ้นและรู้จักหลีกเลี่ยงและป้องกันสิ่งที่จะเกิดขึ้นโดยกะทันหัน 5) เพื่อส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน เพราะการมีสัมพันธภาพที่ดีจะช่วยให้การบริหารงานของโรงเรียนดำเนินไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ 6) เพื่อช่วยฝึกในเรื่องประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนของชาติเพราะการฝึกให้นักเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิ และหน้าที่ของตน และมีการปฏิบัติจริงจะช่วยให้นักเรียนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ 7) เพื่อช่วยให้ความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างโรงเรียนบ้าน และชุมชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนา นักเรียนในที่สุด⁷⁹ และประเภทของการแนะแนวสามารถจำแนกได้หลายประเภทตามลักษณะของ ปัญหาที่นักเรียนต้องการความช่วยเหลือจากทางโรงเรียน เช่น ถ้านักเรียนมีปัญหาทางด้าน การเรียน การศึกษาต่อ การอ่านหนังสือการช่วยเหลือที่ทางโรงเรียนจัดให้กับนักเรียนเพื่อขจัดปัญหาเหล่านี้ก็ เรียกว่า การแนะแนวการศึกษาถ้านักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ การหางาน การปรับตัว ให้เข้ากับงานการช่วยเหลือที่ทางโรงเรียนจัดให้ก็เรียกว่า การแนะแนวอาชีพ ถ้านักเรียนมีปัญหา เกี่ยวกับการสุขภาพอนามัยการช่วยเหลือของทางโรงเรียนเรียกว่า การแนะแนวสุขภาพ ถ้านักเรียนมี ปัญหา เกี่ยวกับการแสดงออกเกี่ยวกับการคบเพื่อน เกี่ยวกับการฆาตกรรมการช่วยเหลือของทาง วิทยาลัยก็เรียกว่าการแนะแนวด้านสังคม เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการแบ่งประเภทของการแนะแนวนั้น สามารถแบ่งได้มากมายตามลักษณะปัญหาของนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือ แต่ก็พอจะสรุปแบ่ง กันแนะแนวออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 3 ประเภท คือ 1) การแนะแนวการศึกษา (Educational Guidance) หมายถึง กระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการศึกษาโดยเฉพาะ เช่น แนวทางการศึกษาต่อ การเลือกโปรแกรมการเรียน การลงทะเบียน หลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผลประเมินผลของโรงเรียน การค้นคว้าเขียนรายงาน การอ่านหนังสือ การเตรียมตัวสอบ การสร้างสมาธิในการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรการให้บริการแนะแนวการศึกษา จะช่วยให้นักเรียนรู้จักเลือกและปรับตัวได้อย่างเหมาะสมในเรื่องการศึกษาเล่นเรียนของตน ทั้งยังช่วย ให้นักเรียนสามารถวางแผนการศึกษาต่อของตนได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย 2) การแนะแนวอาชีพ

⁷⁹ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือบริหารจัดการแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา, ศูนย์แนะแนวและอาชีพ, 10-13.

Vocational Guidance หมายถึงกระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนเกี่ยวกับการวางแผนและการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ค้นพบอาชีพที่เหมาะสมกับความถนัด ความสนใจ และสภาพร่างกายของตนในประเด็นดังนี้ เช่น สภาพและลักษณะของงาน คุณสมบัติที่จำเป็น การฝึกฝนอบรม รายได้ สวัสดิการ ความมั่นคงและสิ่งแวดล้อมข้อดีและข้อเสีย รวมไปถึงการหางาน การสมัครงาน การปรับตัวให้เข้ากับงานและการปฏิบัติตนให้มีความเจริญก้าวหน้าในการทำงาน ช่วยให้พึงพอใจในงานของตน และมีชีวิตทำงานที่มีประสิทธิภาพเป็นการส่งเสริมทรัพยากรมนุษย์ส่งเสริมพัฒนาให้เกิดประโยชน์แก่สังคม และประเทศชาติอย่างแท้จริง 3) การแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม Personal and Social Guidance หมายถึงกระบวนการให้ความช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดความเข้าใจตนเองและสภาพแวดล้อม ทำให้สามารถมีชีวิตและปรับตัวอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพร่างกาย สุขภาพจิต มารยาทสังคม การคบเพื่อนต่างเพศ การใช้เวลาว่าง บุคลิกภาพและการแต่งกาย การควบคุมอารมณ์มนุษย์สัมพันธ์ จริยธรรมและค่านิยม การใช้จ่ายเงิน ศาสนาและความเชื่อเป็นต้น⁸⁰

ดังนั้นสรุปความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนวตามที่ได้กล่าวมาข้างต้นว่าในการดำเนินงานแนะแนวนั้น บุคคลกรด้านการแนะแนวควรยึดปรัชญาและหลักการแนะแนวเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายของการแนะแนว ที่มุ่งช่วยให้นักเรียนสามารถช่วยตนเองรู้จักพึ่งตนเอง รับผิดชอบตนเองและสามารถตัดสินใจเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างฉลาดเหมาะสมกับตนเองได้ และยังสามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างราบรื่น มีความสุข ดังแบบที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึง ความมุ่งหมายของการแนะแนวว่า การแนะแนวมีเป้าหมายที่สำคัญเพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเองและรู้จักผู้อื่น สามารถคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ตัดสินใจได้ด้วยตนเอง รู้จักแก้ปัญหา วางแผนการเรียน การศึกษาต่อและรู้จักเลือกอาชีพด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสมตรงกับความรู้ความสามารถ และความถนัดของตน ช่วยให้นักเรียนรู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับสังคมและสภาพแวดล้อม เพื่อนักเรียนจะได้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเหมาะสมและเป็นสุขตามหลักความมุ่งหมายของการแนะแนว 3 ประการคือ 1) เพื่อป้องกันปัญหา (Prevention) 2) เพื่อแก้ไขปัญหา (uraction) 3) เพื่อส่งเสริมพัฒนา (Development) และยังสรุปได้ว่าความสำคัญของการดำเนินงานแนะแนวมีการแบ่งประเภทของการแนะแนวออกเป็น 3 ประเภท คือ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ และการแนะแนวด้านส่วนตัวและสังคม นั้น เป็นการจำแนกประเภทตามลักษณะของข้อมูลหรือข้อสนเทศ ที่ทางโรงเรียนนำมาให้การแนะแนวแก่นักเรียน แต่การแนะแนวทั้ง3ประเภทนี้ก็มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เช่น การช่วยเหลือนักเรียนในการวางแผนเกี่ยวกับอาชีพ ก็มีความจำเป็นที่จะต้องเกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักเรียน และยังคง

⁸⁰ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 46-47.

ศึกษาองค์ประกอบด้านส่วนตัวและสังคมของนักเรียนพร้อมกันด้วยการฟังเสียงให้การแนะแนวแก่นักเรียนเพียงด้านเดียวจะไม่ช่วยให้นักเรียนเกิดความเจริญงอกงาม และมีพัฒนาการสมบูรณ์ครบถ้วนอย่างแท้จริง

หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนว

การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนถ้าต้องการให้ได้ดี มีประสิทธิภาพจำเป็นจะต้องปฏิบัติตามหลักการที่สำคัญต่อไปนี้ 1) การจัดบริการแนะแนวโรงเรียนจะต้องมุ่งให้ความช่วยเหลือนักเรียนทุกคนเนื่องจากนักเรียนทุกคนย่อมต้องการความช่วยเหลือจากโรงเรียนของตนและเป็นการให้บริการด้วยความเสมอภาคเป็นธรรม และเท่าเทียมกัน 2) การจัดบริการแนะแนวจะต้องกระทำอย่างเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง คือ จัดอย่างเป็นระบบมีระเบียบแบบแผน มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปเป็นลูกโซ่ทุกชั้นตอนจนกระทั่งบุคคลที่ได้รับการช่วยเหลือสามารถนำตนเองได้ช่วยตนเองได้ 3) ผู้ทำงานแนะแนวจะต้องยอมรับในความเป็นเอกัตบุคคล (Individual) ของนักเรียนนั้น คือจะต้องมีความเข้าใจและยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) ซึ่งมีประเด็นอธิบายหลักการที่สำคัญของการแนะแนว ดังนี้ บุคคลแต่ละบุคคลย่อมมีลักษณะเฉพาะของตนเองจะไม่เหมือนคนอื่นไม่ว่ารูปร่าง สติปัญญา ความสามารถ อุนิสัย ค่านิยม ความสนใจ และบุคคลแต่ละคนย่อมมีพัฒนาการไปตามลักษณะเฉพาะของตนอย่างมีลำดับขั้นตอนและต่อเนื่อง เพราะบุคคลแต่ละคนย่อมมีกระบวนการแห่งการเปลี่ยนแปลงตนตามประสบการณ์ที่ตนเองประสบมา และตามแนวทางหรือแผนการของตนที่วางไว้สำหรับอนาคต การแนะแนวเป็นงานที่วางอยู่บนพื้นฐานกระบวนการการพฤติกรรมของบุคคลและเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของมนุษย์ 4) การแนะแนวจึงจำเป็นต้องใช้เครื่องมือและกลวิธีต่าง ๆ ทั้งที่เป็นแบบทดสอบและไม่ใช่แบบทดสอบ เพื่อจะได้เข้าใจบุคคลแต่ละคน และเพื่อช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจตนเอง เพื่อจะได้สามารถควบคุมพัฒนาการส่วนตัวของนักเรียนได้ 5) ผู้ทำงานด้านการแนะแนวจะต้องเคารพในสิทธิและเสรีภาพของบุคคลแต่ละคนนั้น คือจะต้องยอมรับว่านักเรียนแต่ละคนมีอิสรภาพที่จะเลือกแนวทางชีวิตของตนเอง การเลือกและการตัดสินใจของนักเรียนควรเกิดจากการใช้วิจารณญาณของนักเรียนเอง ไม่ใช่การบังคับ 6) การแนะแนวถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการของการศึกษาดังนั้นการแนะแนวควรจะสอดแทรกอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนเพื่อช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้มีพัฒนาตนเองทุกด้านอย่างมีบูรณาการ (Integration) 7) การแนะแนวที่มีประสิทธิภาพ ผู้ที่ทำหน้าที่เป็นแนะแนว (Counselor) จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษาอบรมทางการแนะแนวมาโดยเฉพาะมีทั้งความรู้ (Knowledge) และทักษะ (Skills) ที่เหมาะสมและมีการจัดดำเนินการแนะแนวอย่างมีระบบ (Systematical Guidance) 8) ผู้ทำงานด้านการแนะแนวจะต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีมีความเป็นประชาธิปไตยเป็นผู้ที่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและจะต้องเป็นผู้ที่สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น

ได้เป็นอย่างดี 9) การจัดบริการแนะแนวจะได้ผลดีมีประสิทธิภาพ จะต้องเกิดจากความร่วมมือและความสมัครใจจากบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียน และนักเรียนผู้มารับบริการจะต้องมาด้วยความเต็มใจให้ความร่วมมือด้วย 10) ผู้ทำงานด้านการแนะแนวจะต้องเป็นผู้ที่สามารถเก็บรักษาความลับได้เพราะถ้าเป็นผู้ที่ไม่สามารถเก็บรักษาความลับก็จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยทำให้ขาดความไว้วางใจและไม่ยินดีที่จะมารับความช่วยเหลือ⁸¹

ปรัชญาของการแนะแนว

ปรัชญาของการแนะแนว หมายถึง แนวความคิดหรือทัศนะความคิดเห็น ซึ่งได้รับการพิจารณาไตร่ตรองแล้วว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามีประโยชน์ สมควรยึดถือเป็นหลักในดำเนินงานแนะแนวซึ่งมีอยู่ 7 ประการด้วยกัน คือ 1) แนวความคิดเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) จัดว่าเป็นแนวความคิดหลักของการแนะแนว เพราะเป้าหมายสูงสุดของการแนะแนวก็คือการส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคลการช่วยให้บุคคลแต่ละคนได้มีความเจริญงอกงาม และพัฒนาการอย่างมีบูรณาการสูงสุดขีดความสามารถของตน 2) แนวความคิดเรื่องทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) ในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นความมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่าสูงยิ่ง เพราะสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะมีความล้ำค่าสักเพียงใดก็ตามล้วนเกิดจากคิดค้นสร้างขึ้นมาโดยมนุษย์ทั้งสิ้น ดังนั้น สถาบันต่าง ๆ ในสังคมไม่ว่าจะเป็นบ้าน โรงเรียน วัด หน่วยงานของรัฐบาล ตลอดจนหน่วยงานของเอกชนควรจะช่วยเหลือส่งเสริมพัฒนาเยาวชนของชาติให้มีความเจริญงอกงาม และมีพัฒนาการสูงขึ้นในทุก ๆ ด้าน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสงวนไว้ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ และเพื่อที่จะได้ใช้ทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3) แนวความคิดเรื่องความร่วมมือ (Cooperation) ไม่ใช้การบังคับ (Compulsion) ในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่าการให้ความช่วยเหลือของการแนะแนวจะต้องเป็นไปในลักษณะของการร่วมมือกันระหว่างผู้ให้ความช่วยเหลือและผู้ให้ความร่วมมือและผู้รับความช่วยเหลือ จะไม่ใช้วิธีการบังคับและจะเน้น ที่การให้บุคคลผู้มีปัญหาได้ปลดปล่อยแรงจูงใจภายในของตนออกมา และการช่วยเหลือนี้อาจต้องช่วยให้บุคคลผู้มีปัญหาเป็นผู้ที่สามารถช่วยตัวเองได้ในที่สุด (Help him to help himself) 4) แนวความคิดเรื่องคุณค่า (Worth) และให้เกียรติ (Dignity) ของบุคคล นั่นคือในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่าคุณค่าและเกียรติเท่าเทียมกัน ไม่ควรได้รับการดูถูกเหยียดหยามไม่ว่าเขาจะเป็นผู้ที่มีปัญหาหรือไม่ก็ตาม และทุกคนก็มีสิทธิ์และมีอิสรภาพในการเลือกเป้าหมายชีวิตของตน (Freedom to Choose) 5) แนวความคิดเรื่องพฤติกรรมย่อมมีสาเหตุ (Cause) และจุดมุ่งหมาย (Purpose) ในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่าคุณค่าและอิสรภาพ

⁸¹ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา, แนวการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2557), 20-23.

ย่อมมีสาเหตุและจุดมุ่งหมาย ดังนั้นในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ผิดปรกติหรือเบี่ยงเบนไปของนักเรียนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงสาเหตุแห่งความผิดปรกตินั้น ๆ เสียก่อนเมื่อค้นพบสาเหตุแล้วย่อมจะสามารถให้ความช่วยเหลือได้ถูกจุดและทำได้ง่าย 6) แนวความคิดเรื่องพัฒนาการด้านส่วนตัว (Personal Development) นั่นคือในการแนะแนวมีความคิดเห็นว่างานของการศึกษาเป็นการพัฒนามนุษย์ทางด้านสมองหรือสติปัญญาเท่านั้น แต่การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาการด้านส่วนตัวด้วย ซึ่งถือว่าเป็นงานของการแนะแนวโดยเฉพาะเป็นการช่วยให้มนุษย์ได้รู้จักและเข้าใจตนเอง 7) แนวความคิดเรื่องการแนะแนวเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่มีลำดับขั้นและต่อเนื่อง (Continuous) นั่นคือในทางการแนะแนวมีความคิดเห็นว่าการแนะแนวมิได้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวหรือเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ณ จุดใดจุดหนึ่งแต่เป็นกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนและต่อเนื่องตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาและก้าวเข้าสู่โลกของงาน (World of Work)⁸² ได้มีผู้ให้ปรัชญาของการแนะแนวไว้ดังนี้

ลัดดาวรรณ ณ ระนอง, ประดิษฐ์ อุปรมัย และโกศล มีคุณ ได้สรุปปรัชญาของการแนะแนวว่าการดำเนินการแนะแนวอยู่บนพื้นฐานความรู้ความเข้าใจสำคัญ ดังนี้คนทุกคนมีคุณค่าบุคคลย่อมมีคุณค่าต่อตนเอง ต่อครอบครัว ต่อสังคม ประเทศชาติ และต่อสังคมโลก ในฐานะที่จะสร้างประโยชน์ให้แก่ฝ่ายต่าง ๆ ดังกล่าวได้คนทุกคนมีสิทธิศักดิ์ศรีแห่งความเป็นคน ในฐานะสมาชิกผู้หนึ่งควรได้รับการยอมรับที่จะมีชีวิตอยู่ในสังคมในโลกอย่างทัดเทียมกับผู้อื่น คนมีความแตกต่างกันควรได้รับการยอมรับในความแตกต่างนั้น ทั้งส่วนดี ส่วนด้อย คนควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาในทุกด้านตามศักยภาพอย่างเหมาะสม คนควรมีสิทธิตัดสินใจเลือกการพัฒนา การแก้ไข ปัญหาของตนเอง⁸³ ส่วน นงลักษณ์ ประเสริฐ และ จรินทร์ วินทไชยพร้อมกับ มาลี ศรีสมpong กล่าวว่า ปรัชญาการแนะแนวเน้นความเชื่ออย่างมีเหตุผลใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติให้ความช่วยเหลือบุคคลได้แก่คนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าสูงกว่าสิ่งใด ๆ จึงควรพัฒนาคนให้เจริญเต็มที่ในทุกด้าน ทุกคนมีความสำคัญและ มีความทัดเทียมกันในสังคม การให้บริการแนะแนวจึงให้โอกาสอย่างเสมอภาค ไม่เลือกชั้น วรรณะ คนมีความแตกต่างกันในทุกด้าน ทั้งทางด้านกาย เช่น อ้วน ผอม สูง เตี้ย ฯลฯ ทางสังคม เช่น ชอบอยู่กับกลุ่มคนมาก ชอบอยู่คนเดียว ติดต่อประสานงานได้ดี และทางสติปัญญา เช่น ฉลาด เฉียบ คม คิดเร็ว จำแม่น มีเหตุผล คิดช้า ขาดเหตุผล ฯลฯ คนทุกคนย่อมมีศักยภาพ มีความสามารถพิเศษเฉพาะตน รู้จักดูแลตนเองและสามารถปรับตัวเองให้มีชีวิตอยู่รอด ถ้าได้รับกระบวนการแนะแนวทางที่ถูกต้อง และมีโอกาสที่เหมาะสมก็จะสามารถช่วยให้ตนเองได้พัฒนาเจริญ

⁸² คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ชุดฝึกอบรมแนะแนว (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), 35.

⁸³ สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 42.

งอกงามได้ เช่น คนไทยบางคนที่พูดติดอ่าง เมื่ออยู่กับทหารอเมริกันระยะหนึ่งก็สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษคล่องแคล่วนักร้องลูกทุ่งยอดนิยมหลายคนที่มีการศึกษาน้อยเมื่อได้รับการฝึกวิธีร้องเพลงก็จะสามารถร้องเพลงได้ชัดเจนไพเราะคนทุกคนย่อมมีศักดิ์ศรี มีความดีงาม รักตัวเอง ยอมรับตนเองและต้องการให้ผู้อื่นยอมรับหรือให้เกียรติถ้าได้รับการยอมรับก็จะเป็นคนเชื่อมั่นในตนเองและปรับตัวได้ คนย่อมมีการเปลี่ยนแปลงในช่วงชีวิต จะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่เกิดจนถึงตาย โดยเริ่มเปลี่ยนจากวัยทารกเป็นวัยเด็กตอนต้น วัยเด็กตอนกลาง วัยเด็กตอนปลาย วัยรุ่น วัยทำงาน วัยกลางคน และวัยชรา ซึ่งแต่ละวัยย่อมมีการเปลี่ยนแปลง ทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา แต่ละคนย่อมมีปัญหา ย่อมมีสาเหตุ และต้องการจะแก้ปัญหา เศรษฐี ยาก คนฉลาดคนเก่ง คนแข็งแรง ฯลฯ ต่างก็มีปัญหาและวิธีแก้ปัญหาของตน ซึ่งบางคนจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่ออยู่ในสถานการณ์วิกฤติ แต่บางคนต้องการความช่วยเหลืออยู่เสมอพฤติกรรมทุกอย่างย่อมมีสาเหตุพฤติกรรมเดียวอาจเกิดจากสาเหตุเดียวหรืออาจมาจากหลาย ๆ สาเหตุ เป็นต้น บุคคลย่อมต้องการพัฒนาตนเองบุคคล จะมีความสุขและภูมิใจ เมื่อแสดงความสามารถของตนอย่างเต็มที่จนสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้สำเร็จส่วน กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน, หน่วยงานนิเทศฯ ได้เสนอปรัชญาของการแนะแนวไว้ว่า บุคคลแต่ละคนย่อมมีความแตกต่างกันทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ สติปัญญา ความสนใจ ความสามารถ ความถนัด และเจตคติ เป็นทรัพยากรที่มีค่าและศักยภาพแฝงอยู่ในตน ควรพัฒนาให้เจริญขึ้นทุกด้านมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านการเปลี่ยนแปลงจะเป็นได้ด้วยดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยและสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงนั้น นอกจากนี้พฤติกรรมทุกอย่างของบุคคลย่อมมีสาเหตุการที่บุคคลแสดงออกอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นเช่นไรย่อมเกิดจากตนเองและสิ่งแวดล้อมเป็นเหตุ บุคคลย่อมมีศักดิ์ศรีและต้องการการยอมรับซึ่งกันและกันมีธรรมชาติที่อยู่ร่วมกันเป็นสิ่งจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์และพึ่งพาอาศัยซึ่งกัน และกันจึงมีเนื้อหาบทความจาก คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึง ปรัชญาการแนะแนวไว้ดังนี้ 1) คนทุกคนมีคุณค่าและศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์และต้องการการยอมรับซึ่งกันและกัน 2) คนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน 3) บุคคลเป็นทรัพยากรที่มีค่าคนแต่ละคนมีศักยภาพที่สามารถพัฒนาและเรียนรู้ได้ 4) แต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งทางร่างกายอารมณ์ สังคม สติปัญญาความสนใจ ความสามารถ ความถนัดและเจตคติ 5) พฤติกรรมของบุคคลย่อมมีสาเหตุการที่บุคคลแสดงออกอย่างใดหรือเป็น เช่นไรย่อมเกิดจากตนเองและสิ่งแวดล้อมเป็นเหตุและบุคคลเปลี่ยนแปลงได้ตามเหตุ 6) คนทุกคนย่อมมีปัญหาคนต้องการอยู่ร่วมกันในสังคมที่ต้องพึ่งพาอาศัยกันและพฤติกรรมของแต่ละบุคคลย่อมส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น 7) ธรรมชาติของคนอยู่ร่วมกันเป็นสังคมจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์และพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน⁸⁴

⁸⁴ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 36-37.

กระบวนการ การจัดการ และวิธีการดำเนินงานแนะแนว

กระทรวงศึกษาธิการได้กล่าวว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมายยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการแนะแนวโครงสร้างบริหารจัดการและแนวปฏิบัติการบริหารจัดการแนะแนวที่ชัดเจน จะช่วยให้โรงเรียนมีทิศทางในการบริหารจัดการแนะแนวอย่างมีประสิทธิภาพและมีทักษะในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดีและนำไปปฏิบัติได้ ดังนี้ 1) เวลาในการปฏิบัติงาน การแนะแนวเป็นงานป้องกัน ส่งเสริม พัฒนาและช่วยเหลือนักเรียนทุก ๆ ด้าน เป็นงานที่เกิดขึ้นได้ทุกขณะ ตามสภาพความต้องการและปัญหาของนักเรียนแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกันดังนั้นการดำเนินงานแนะแนวสามารถทำได้หลายวิธีไม่มีรูปแบบตายตัวตั้งแต่การให้บริการในรูปแบบต่าง ๆ การรวบรวมวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลนักเรียนการเยี่ยมบ้านการให้คำปรึกษา การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม การกิจเหล่านี้ถือว่าการปฏิบัติงานตามหน้าที่อีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจนักเรียน การปฏิบัติงานดังกล่าวที่ผู้รับผิดชอบภารกิจนั้น ๆ ดำเนินการเป็นเวลาปฏิบัติงานเช่นเดียวกับครูผู้ปฏิบัติการสอนในรายวิชาอื่น ๆ แต่จะนับเวลาปฏิบัติงานเป็นครั้งแรกหรืออย่างไรนั้นให้อยู่ในดุลพินิจของผู้บริหารโรงเรียนที่จะนำเสนอต่อคณะกรรมการโรงเรียน 2) การประสานความร่วมมือกับครูและบุคลากรภายในโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ความสำคัญแก่ครูและบุคลากรทุกคนทุกฝ่ายโดยให้ร่วมกำหนดนโยบาย แผนการและจัดประชุมชี้แจงภายในโรงเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจในเจตคติของงานแนะแนวตลอดจนร่วมประชุมระดมความคิดเห็นและปรึกษาหารือกับครูและบุคลากรภายในโรงเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อประสานความร่วมมือและหาแนวทางแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน 3) การประสานความร่วมมือกับครูในโรงเรียน ครูภายนอกโรงเรียนที่มีบทบาทต่อการแนะแนว ได้แก่ คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ จำเป็นที่โรงเรียนควรจัดทำเอกสารหรือเชิญประชุมร่วมกันเพื่อสร้างความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อระบบงานแนะแนวร่วมกันทั้งมีส่วนร่วมกับการวางแผนของโรงเรียนตลอดจนยอมรับในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนดไว้และช่วยเหลือสนับสนุนงานกิจกรรมของโรงเรียนด้วยความเต็มใจ 4) การสร้างขวัญและกำลังใจการที่ผู้บริหารโรงเรียน และครูทุกคนถือว่างานแนะแนวเป็นภารกิจของทุกคนที่ต้องร่วมกันปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตน ครูและบุคลากรทุกคนจึงควรมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนการดำเนินงานและสรุปผล นอกจากนี้ควรให้การสนับสนุนยกย่องชมเชยหรือประกาศเกียรติคุณครูผู้ปฏิบัติงานดีเด่น ตลอดจน

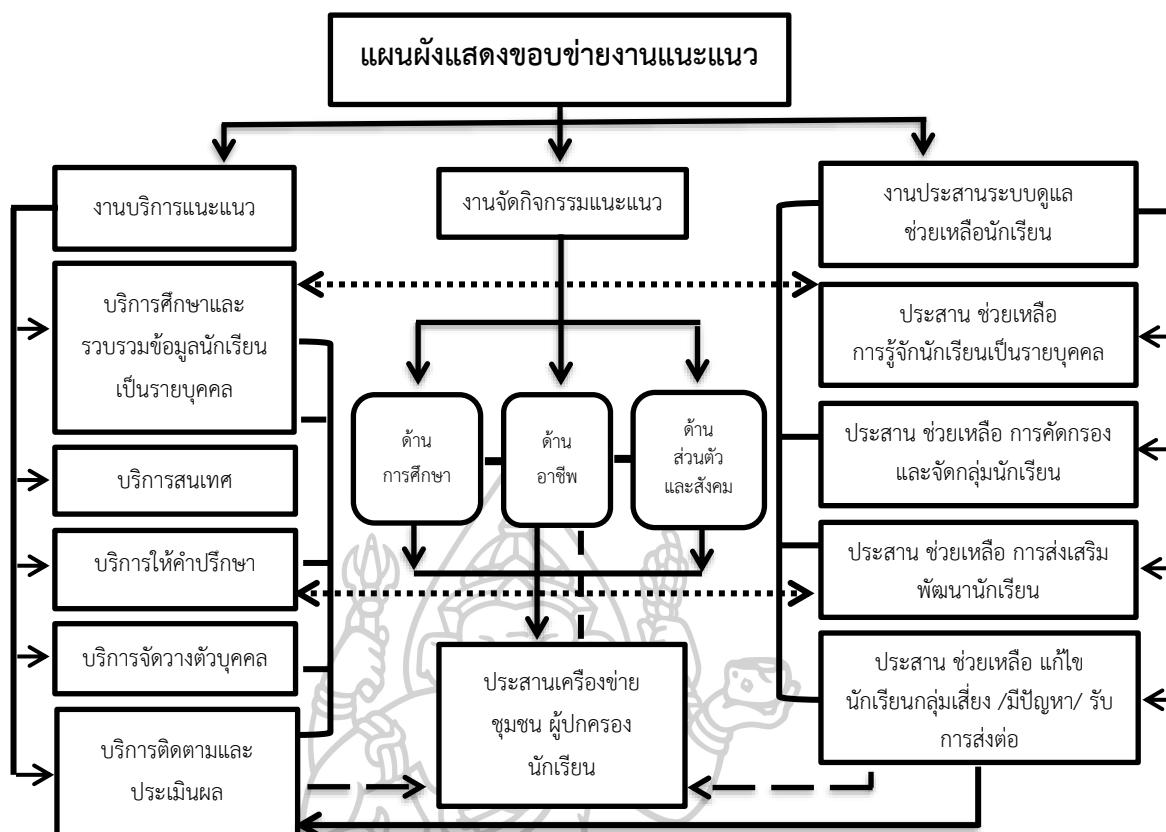
ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูได้รับการฝึกอบรม ศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจมีทักษะและประสบการณ์ด้านจิตวิทยาและการแนะแนวเพื่อนำไปใช้พัฒนาคนพัฒนางานและพัฒนานักเรียน⁸⁵

จากหลักการแนวความคิดการดำเนินงานแนะแนวสรุปได้ว่า การที่ผู้ให้บริการแนะแนว ให้บริการต่อผู้รับบริการในฐานะมนุษย์ผู้มีศักดิ์ศรีและเห็นคุณค่าในตัวของผู้รับบริการ รวมถึงการส่งเสริมให้ผู้รับบริการบรรลุจุดสูงสุดของศักยภาพ ส่งเสริมให้เขาตัดสินใจด้วยตนเองด้วยข้อมูลที่เขา มีสอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนไปตามช่วงอายุที่เปลี่ยนไปเพื่อเป็นบุคคลที่ เก่ง ดี และมีความสุข จึงต้องมีกระบวนการ แนวทางการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ย่อม เป็นไปตามสภาพของนักเรียน สภาพปัญหา นโยบายการจัดการศึกษาและศักยภาพความพร้อมของ โรงเรียนนั้น ต้องมีการบริหารจัดการอย่างมีหลักการ มีระบบ เป็นขั้นตอนโดยการมีส่วนร่วมของทุก ฝ่าย สิ่งสำคัญคือการมีแผนงานหรือแผนปฏิบัติการ มีระบบการดำเนินงานที่ชัดเจน มีการกำกับ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ อย่างจริงจัง มีการพัฒนาครู และบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

ขอบข่ายงานแนะแนว

ขอบข่ายงานแนะแนว ต้องกำหนดให้ชัดเจนและทำความเข้าใจเนื้อแท้ในการทำงาน ตามขอบข่ายซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการงานแนะแนวทำให้ครูแนะแนว มีทิศทางในการดำเนินงานและสามารถประสานการทำงานแนะแนวเข้ากับงานอื่น ๆ และบุคคล ต่าง ๆ ในโรงเรียนได้อย่างกลมกลืนโดยการกำหนดขอบข่ายของงานแนะแนวในปัจจุบันจำเป็นต้อง คำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ ศาสตร์ของการแนะแนวกรอบแนวคิดในการพัฒนานักเรียนตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และบูรณาการกับระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียน ดังนั้น เนื้อแท้ของงานแนะแนวในปัจจุบันมี 3 ด้าน คือ 1) การจัดบริการแนะ แนวที่ครอบคลุมทั้ง 5 บริการ 2) การจัดกิจกรรมแนะแนวโดยการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน 3) การประสานกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน งานแต่ละด้านมีภารกิจตามลักษณะงานล้วนเชื่อมโยง เกี่ยวพันกันอย่างกลมกลืน ดังนั้นเมื่อพิจารณาแล้วขอบข่ายของงานแนะแนวในปัจจุบันที่มีการบูรณา การงานและองค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าวครอบคลุมงาน 3 ด้าน คือ การจัดบริการแนะแนวที่ครอบคลุม งานทั้ง 5 บริการ ตามศาสตร์ของการแนะแนวซึ่งงานแต่ละด้านมีภารกิจตามลักษณะงานและมีความ เชื่อมโยงเกี่ยวพันกันอย่างกลมกลืน ดังแสดงด้วยแผนผังต่อไปนี้

⁸⁵ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554 (กรุงเทพฯ: สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2556), 22-24.

แผนภูมิที่ 4 ขอบข่ายงานแนะแนว

ที่มา : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ชุดฝึกอบรมแนะแนว (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), 15.

จากแผนผังแสดงขอบข่ายงานแนะแนว ดังกล่าว แสดงภาพความเชื่อมโยงเกี่ยวพันกันอย่างกลมกลืนระหว่างการจัดบริการแนะแนวที่ครอบคลุมทั้ง 5 บริการ การจัดกิจกรรมแนะแนว โดยการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนการจัดกิจกรรมแนะแนวและการประสานกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนซึ่งล้วนเป็นภาระงานสำคัญในการพัฒนาและช่วยเหลือนักเรียนตามภารกิจงานมีลักษณะงานทั้ง 3 ด้าน แยกอธิบายได้ ดังนี้ 1) การจัดบริการแนะแนวที่ครอบคลุมทั้ง 5 บริการ คือ 1) บริการรวบรวมข้อมูล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการจัดวางตัวบุคคล 5) บริการติดตามและประเมินผล 2) การจัดกิจกรรมแนะแนวโดยการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีขอบข่ายการจัดกิจกรรม 3 ด้าน คือ 1) แนะนำการศึกษา 2) แนะนำอาชีพ และ 3) แนะนำส่วนตัวและสังคม 3) งานประสานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการทำงานประสานเอื้ออำนวยและช่วยเหลือครูที่

ปรึกษาในการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน⁸⁶ ซึ่งต้องมีกระบวนการการปฏิบัติงานแนะแนวให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาทางการศึกษาด้านอาชีพ ด้านส่วนตัว และสังคมแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีชีวิตที่เป็นคนเก่ง ดี และมีสุข ช่วยส่งเสริมความสามารถเพื่อเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพได้อย่างสมบูรณ์ นักเรียนสามารถตัดสินใจในการเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของตน จนส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพเพราะงานแนะแนวเป็นงานหนึ่งในโรงเรียนที่มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง จำเป็นต้องสัมพันธ์เชื่อมโยงกับบุคคลและหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอก มีเป้าหมายสำคัญในการป้องกันและส่งเสริมช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสภาพปัจจุบันท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงมากมาย ส่งผลต่อการดำรงชีวิต กระบวนการการคิดและพฤติกรรมของนักเรียนเป็นอย่างมาก ดังนั้นผู้ดำเนินงานแนะแนวจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ในกระบวนการแนะแนวและมีศิลปะในการดำเนินงานประสานสัมพันธ์ทั้งงานและบุคคลหรือกล่าวได้ว่าต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการดำเนินงานเพื่อให้เข้าใจความหมาย “งานแนะแนว” ได้ชัดเจนจึงนำเสนอแนวคิดของนักวิชาการหรือผู้มีประสบการณ์ทางด้านการแนะแนวหรือการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนโดยการดำเนินงานแนะแนวจะต้องมีการจัดบริการให้ครอบคลุมทั้ง 5 บริการตามกรอบการดำเนินงานแนะแนวที่ควบคุมทั้ง 5 บริการ คือ 1) บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการจัดวางตัวบุคคล และ 5) บริการติดตามและประเมินผล

สรุปได้ว่างานบริการแนะแนวพิจารณางานในแต่ละด้านอย่างรอบคอบแล้ว อธิบายเพิ่มเติม ดังตารางที่ 1

⁸⁶ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2556), 26-30.

ตารางที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนที่ครอบคลุมทั้ง 5 บริการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วิธีการดำเนินงาน
1.1 บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	<ul style="list-style-type: none"> - วางแผนการเก็บข้อมูลนักเรียนในแต่ละปี - จัดหา จัดสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนักเรียน - พัฒนาเทคโนโลยีในการศึกษารวบรวมข้อมูล - จัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ - ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลไปใช้
1.2 บริการสนเทศ	<p>1.2.1. จัดบริการสนเทศการศึกษา เป็นการจัดการรวบรวมข้อมูลและเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคตเพื่อกระตุ้นความสนใจให้นักเรียนกำเกิดการเรียนรู้ในเรื่องการศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน และระบบการศึกษาภายนอกโรงเรียน ซึ่งนักเรียนจะต้องตัดสินใจในการศึกษาต่อตัวอย่างข้อสนเทศทางการศึกษามีดังต่อไปนี้ ระเบียบวินัยในโรงเรียน หลักสูตรและการวัดผลกิจกรรมเสริมหลักสูตรบริการต่าง ๆ ในโรงเรียนเช่นศูนย์แนะแนว ห้องสมุดศูนย์บริการสนเทศหรือห้องคอมพิวเตอร์ โลกกว้างทางการศึกษา เช่น แนวทางการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาและทุนการศึกษาวิธีการศึกษาเล่าเรียนให้มีประสิทธิภาพและวิธีดำเนินชีวิตในโรงเรียน</p> <p>1.2.2. ข้อสนเทศทางอาชีพ เป็นการจัดการรวบรวมและเสนอข้อมูลเกี่ยวกับโลกของงาน เพื่อช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสำรวจและ จำกัดขอบเขตอาชีพที่ตนเองสนใจและมีความถนัดให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดโดยมีรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพดังนี้ หน้าที่และลักษณะของการทำงาน ความต้องการของตลาดแรงงาน (จากกรมจัดหางานและหน่วยงานที่เราสนใจ)แหล่งข้อมูลสำหรับการศึกษาเรื่องอาชีพ การเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ วิธีการเข้าสู่โลกของงาน (การเตรียมตัวเข้าสู่โลกของงาน การสอบข้อเขียนหรือการสอบสัมภาษณ์) ความก้าวหน้าและสวัสดิการในอาชีพและวิธีการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

ตารางที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนที่ครอบคลุมทั้ง 5 บริการ (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วิธีการดำเนินงาน
1.2 บริการสนเทศ (ต่อ)	<p>1.2.3 ข้อเสนอแนะด้านส่วนตัวและสังคม เป็นการจัดหา รวบรวมและเสนอข้อมูลเกี่ยวกับการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในตนเอง ปรับปรุงและส่งเสริมพัฒนาการตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะด้านส่วนตัวและสังคมมีดังนี้วิธีการสำรวจและประเมินตนเอง วิธีการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นการเข้าใจพฤติกรรม บุคลิกภาพ และลักษณะของตนเองและผู้อื่นวิธีการคบเพื่อนความรู้ในเรื่องเพศศึกษา และชีวิตสมรสความรู้เกี่ยวกับคุณธรรม วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม ประเพณีและการใช้ชีวิตในสังคมและการวางแผนในการดำเนินชีวิต</p>
1.3 บริการการให้คำปรึกษา	<p>- บริการให้การปรึกษา หมายถึง กระบวนการสัมพันธ์ภาพ ต่อกันทางวิชาชีพระหว่างผู้ให้การปรึกษากับผู้ขอรับการปรึกษา เพื่อให้ผู้รับการปรึกษาเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง ตลอดจนสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาป้องกันปัญหาและวางโครงการในปัจจุบันและอนาคตเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และส่วนตัว – สังคมบริการให้การปรึกษา จึงเป็นหัวใจของการแนะแนว เนื่องจากเป็นบริการที่ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีปัญหาโดยตรง ทั้งเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มผู้ให้การปรึกษา(Counselor) จึงต้องได้รับการศึกษาทั้งภาคทฤษฎี และฝึกทักษะ ในการให้การปรึกษา</p>
1.4 บริการจัดวางตัวบุคคล	<p>- บริการจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการที่ช่วยให้นักเรียนรับรู้เกี่ยวกับตนเอง ทางด้านความสนใจและความถนัด สามารถวางแผนชีวิตและดำเนินการตามโครงการที่นักเรียนได้ตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพโดยได้รับความร่วมมือจากบุคลากรภายในและภายนอกโรงเรียนประเภทของบริการจัดวางตัวบุคคล แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือบริการจัดวางตัวบุคคลภายในโรงเรียน และ บริการจัดวางตัวบุคคลภายนอกโรงเรียน ประกอบด้วย การช่วยเหลือให้นักเรียนรู้จักหลักสูตร วิชาเรียนต่าง ๆ ในหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตร ชั้นเรียนพิเศษ การให้ทุนการศึกษาหรือกลุ่มพิเศษได้อย่างเหมาะสม และ บริการจัดวางตัวบุคคลภายนอกโรงเรียน คือ การช่วยเหลือให้นักเรียนที่สำเร็จการศึกษาหรือออกจากโรงเรียนกลางคันได้มีงานทำ การให้นักเรียนได้รับ ข้อมูล และ ประสพการณ์เกี่ยวกับความต้องการของตลาดแรงงาน</p>

ตารางที่ 1 ขั้นตอนการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนที่ครอบคลุมทั้ง 5 บริการ (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วิธีการดำเนินงาน
1.5 บริการติดตามและประเมินผล	<p>- บริการติดตามและประเมินผลเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อติดตามผลของการบริการแนะแนว และการบริหารจัดการในโรงเรียนว่าได้รับความสำเร็จหรือไม่ มากหรือน้อยเพียงใดโดยวิธีการต่างๆ เช่น การรวบรวมปัญหาที่นักเรียนประสบ การประเมินผล การบริการแนะแนวและบริการต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน การตรวจสอบความพร้อมของศิษย์เก่าที่สำเร็จตามหลักสูตรแล้วในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพรวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียน นักเรียน ครูและชุมชน ครูแนะแนวส่วนใหญ่นิยมติดตามผลศิษย์เก่าเป็นช่วงเวลา 3 ปี หรือ 5 ปีต่อครั้ง ส่วนนักเรียนปัจจุบันมีการติดตามผลภายหลังการให้คำปรึกษา แต่ละครั้งหรือเมื่อดำเนินการกิจกรรมพิเศษในแต่ละโครงการวิธีการติดตามผล มีดังนี้</p> <p>การสัมภาษณ์นักเรียน เพื่อนสนิท หรือผู้ปกครอง การสังเกต (นิยมใช้กับศิษย์รุ่นปัจจุบัน) การประชุมศิษย์เก่าการใช้แบบสอบถาม และการโทรศัพท์หรือวิธีการติดต่อตามเทคโนโลยีเกิดขึ้นใหม่ ได้แก่ (E-mail) เป็นต้น</p>

ที่มา: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ชุดฝึกอบรมแนะแนว (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), 15-18.

สรุปได้ว่า การจัดบริการแนะแนวต้องมีกรอบควบคุมทั้ง 5 บริการตามศาสตร์ของการแนะแนวคือ 1) บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 3) บริการจัดวางตัวบุคคล 4) บริการติดตามและประเมินผล

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วิธีการดำเนินงาน
2.1 ขั้นกำหนดเป้าหมาย	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาความต้องการความสนใจธรรมชาติของนักเรียน - วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของนักเรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ - ศึกษาวิสัยทัศน์ของโรงเรียน - ศึกษาวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตร
2.2 ขั้นจัดทำแผน	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษาอาชีพ ส่วนตัวและสังคม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการความสนใจ ของนักเรียน โดยครู ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วม - กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียนเป็นระดับการศึกษาและชั้นปี - ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม วัตถุประสงค์ พฤติกรรมนักเรียน หลักฐานการทำกิจกรรม(ภาระงาน/ชิ้นงาน) วิธีการจัด วิธีการประเมินและเวลาที่จัดกิจกรรม - จัดทำแผนแนะแนวรายชั่วโมง ประกอบด้วย ชื่อ เวลา จุดประสงค์ สาระสำคัญ ชิ้นงาน/ภาระงาน สื่อ/อุปกรณ์ และประเมินผล
2.3 ขั้นจัดกิจกรรม แนะแนว	<p>2.3.1 ดำเนินการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เตรียมการจัดกิจกรรมและเตรียมสื่อการสอน - จัดกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ที่วางไว้ - บันทึกหลังสอน ในหัวข้อต่อไปนี้ บรรยากาศการเรียนรู้ (ความสนใจการมีส่วนร่วม) ปัญหา/อุปสรรค ข้อควรปรับปรุงแก้ไข
2.4 ขั้นประเมินผล	<p>2.4.1 ประเมินผลการผ่าน/ไม่ผ่านจุดประสงค์เป็นรายบุคคลในแต่ละแผนการเรียนรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ในกรณีนักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์ จัดกระบวนการ แก้ไข/พัฒนา

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน (ต่อ)

ขั้นตอนการดำเนินงาน	วิธีการดำเนินงาน
2.4 ชั้นประเมินผล (ต่อ)	<p>- นักเรียนที่ผ่านจุดประสงค์ ส่งเสริมให้มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ให้ศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ให้จัดทำผลงาน</p> <p>2.4.2 ประเมินผลและตัดสินผลการเข้าร่วมกิจกรรม</p> <p>- ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนเป็นรายบุคคลตามเกณฑ์การวัดประเมินผล</p> <p>- ดำเนินการให้นักเรียนซ่อมกิจกรรม กรณีไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินผล</p>

ที่มา: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ชุดฝึกอบรมแนะแนว (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), 19-20.

ประโยชน์ของการจัดบริการแนะแนวของโรงเรียน

กรมวิชาการ กล่าวถึงประโยชน์ของการดำเนินงานจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนไว้ว่า การจัดระบบและการจัดกระบวนการต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการแนะแนวทุกระดับปรับปรุงองค์กรให้มีศักยภาพที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนพัฒนาเครือข่ายงานแนะแนวให้มีเอกภาพในการประสานงานสนับสนุนซึ่งกันและกันในการจัดบริการแนะแนวขึ้นในโรงเรียนนั้น ถ้าโรงเรียนสามารถให้บริการแก่นักเรียนได้อย่างได้ผลดีมีประสิทธิภาพ จะเกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

- 1) ช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ ทำให้สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี รู้จักเลือกและตัดสินใจได้อย่างฉลาดและเหมาะสมสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ตนประสบได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถวางแผนการชีวิตในอนาคตของตนเองและสามารถนำตนเองไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ ทั้งยังช่วยให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้เกิดความเจริญอกงามทุกด้านอย่างมีบูรณาการ
- 2) ช่วยให้คณะครูได้รู้จักนักเรียนของตนแต่ละคนอย่างลึกซึ้ง ทำให้ยอมรับนักเรียนในฐานะเป็นเอกัตบุคคล เข้าใจว่านักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างในด้านต่าง ๆ เช่น สติปัญญา สภาพร่างกาย ความถนัด ความสนใจ ค่านิยม ทำให้ทางโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และช่วยให้ปัญหาของโรงเรียนที่เกิดจากนักเรียนลดน้อยลงไปอีกด้วย
- 3) ช่วยให้บิดามารดาและผู้ปกครองของนักเรียนรู้จักและเข้าใจเด็กของตนดีขึ้นยอมรับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับบุตรหลานของตนในฐานะที่เป็นบุคคลคนหนึ่งซึ่งแตกต่างจากบุคคลอื่น ๆ และให้ความร่วมมือแก่ทางโรงเรียนในการส่งเสริมพัฒนาบุตร

หลานของตน 4) ช่วยให้สังคมและประเทศชาติได้รับประชากรที่มีคุณภาพ ไม่เป็นผู้ที่ก่อให้เกิดปัญหาสังคมและช่วยเพิ่มพูนเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากเด็กได้เรียนและได้ประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตน⁸⁷

สรุปได้จากความหมายดังกล่าวข้างต้นว่าจัดบริการแนะแนว หมายถึง กระบวนการจัดระบบการดำเนินงานแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการศึกษา อาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคมแก่นักเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีชีวิตที่เป็นคนเก่ง ดี มีสุข และให้ได้รับบริการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมความสามารถเป็นแนวทางในการประกอบอาชีพได้อย่างสมบูรณ์ สามารถตัดสินใจในการเรียนให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายส่งผลให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพโดยการดำเนินงานแนะแนวจะต้องมีการจัดบริการอย่างครบถ้วนทั้ง 5 บริการ ตามศาสตร์ของการแนะแนว คือ 1) บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการจัดวางตัวบุคคล 5) บริการติดตามและประเมินผล

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ประวัติความเป็นมาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

จากมติที่ประชุมสภาการศึกษา ครั้งที่ 1/2552 เมื่อวันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2552 เห็นชอบหลักการให้มีเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) โดยให้ดำเนินการเสนอแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการประกาศจัดตั้งเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) สำหรับจำนวนเขตพื้นที่การศึกษา (มัธยมศึกษา) ควรสอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน แบ่งกลุ่มจังหวัด จำนวน 18 กลุ่ม และกรุงเทพมหานคร 1 กลุ่มโดยให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปดำเนินการรวมทั้งมาตรการระยะสั้นก็ให้ดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่มีไม่ขัดกฎหมาย ดังนั้น เพื่อให้การจัดการมัธยมศึกษาได้ขับเคลื่อนต่อไปอย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามมติของสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดมาตรการระยะสั้นในการดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการมัธยมศึกษาและการบริหารงานบุคคล โดยมาตรการระยะสั้นดังกล่าวกำหนดให้จัดตั้งศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษาให้มีเครือข่ายการนิเทศการมัธยมศึกษาและกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพความสำเร็จการจัดการมัธยมศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเห็นชอบในมาตรการระยะสั้นและได้ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง กำหนดศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษา เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2552 และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำแนวทางการบริหารจัดการ

⁸⁷ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554, 24-25.

ศูนย์ประสานงานการจัดการมัธยมศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการได้มีประกาศกำหนดเป็นเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 17 สิงหาคม พ.ศ.2552

สภาพทั่วไป

โรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสุพรรณบุรีและ จังหวัดนครปฐม จำนวน 61 แห่ง ดังนี้

1. จังหวัดสุพรรณบุรี ประกอบด้วย 10 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสุพรรณบุรี อำเภอเดิมบางนางบวช อำเภอบางปลาม้า อำเภอศรีประจันต์ อำเภอสองพี่น้อง อำเภอสามชูก อำเภออู่ทอง อำเภอดอนเจดีย์ อำเภอด่านช้าง และอำเภอหนองหญ้าไซ

จังหวัดสุพรรณบุรี มีโรงเรียนในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 32 โรงเรียน ประกอบด้วย

1) โรงเรียนนครบรรดศึกษาลัย 2) โรงเรียนสวนหลวง 3) โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยฯ 4) โรงเรียนสวนแตงวิทยา 5) โรงเรียนดลิ่งชั้นวิทยา 6) โรงเรียนบางปลาม้าฯ 7) โรงเรียนทรรษสุจิตต์ วิทยา 8) โรงเรียนบางแม่หม้ายฯ 9) โรงเรียนศรีประจันต์ฯ 10) โรงเรียนสรวงสุทธาวิทยา 11) โรงเรียนวังห้าวราษฎร์สามัคคี 12) โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 13) โรงเรียนสระกระโจมโสภณ พิทยา 14) โรงเรียนอู่ทอง 15) โรงเรียนอู่ทองศึกษาลัย 16) โรงเรียนสระยายโสภณวิทยา 17) โรงเรียนดอนคาวิทยา 18) โรงเรียนบางลี่วิทยา 19) โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา 20) โรงเรียนบรรหาร แจ่มใสวิทยา 21) โรงเรียนบ่อสุพรรณวิทยา 22) โรงเรียนหนองวัลย์เปรียงวิทยา 23) โรงเรียนสามชุก รัตนโกการาม 24) โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม 25) โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 26) โรงเรียนธรรม โสคติศึกษาลัย 27) โรงเรียนบ่อกรูวิทยา 28) โรงเรียนทุ่งคลีโคกช้างวิทยา 29) โรงเรียนบรรหารแจ่มใส วิทยา 30) โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 31)โรงเรียนด่านช้างวิทยา 32) โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา

2. จังหวัดนครปฐม ประกอบด้วย 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครปฐม อำเภอ กำแพงแสน อำเภอนครชัยศรี อำเภอดอนตูม อำเภอบางเลน อำเภอสสามพราน อำเภอพุทธมณฑล

จังหวัดนครปฐม มีโรงเรียนในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 29 โรงเรียน ประกอบด้วย 1)

โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2) โรงเรียนราชินีบูรณะ 3) โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 4) โรงเรียนศรีวิชัย วิทยา 5) โรงเรียนสระกะเทียมพิทยาคม 6) โรงเรียนวัดห้วยจรเข้มพิทยาคม 7) โรงเรียนโพรงมะเดื่อ วิทยาคม 8) โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย 9) โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา 10) โรงเรียนมัธยมฐานบิน กำแพงแสน 11) โรงเรียนศาลาติกวิทยา 12) โรงเรียนคงทองวิทยา 13) โรงเรียนบ้านหลวงวิทยา 14) โรงเรียนจิวรายบุญมีรังสฤษฎ์ 15) โรงเรียนภัทรญาณวิทยา 16) โรงเรียนอุบลรัตนราชกัญญา ราชวิทยาลัย 17) โรงเรียนพลอยจาดูร์จินดา 18) โรงเรียนแหลมบัววิทยา 19) โรงเรียนเพิ่มวิทยา 20) โรงเรียนบางเลนวิทยา 21) โรงเรียนบางหลวงวิทยา 22) โรงเรียนสถาพรวิทยา 23) โรงเรียน

บัวปากท่าวิทยา 24) โรงเรียนสามพรานวิทยา 25) โรงเรียน ภ.ป.ร. ราชวิทยาลัย 26) โรงเรียนวัดไร่ขิง
วิทยา 27) โรงเรียนปรีดารามวิทยาคม 28) โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชฯ และ 29) โรงเรียน
กาญจนานิกะวิทยาลัย

สภาพการจัดการศึกษา

จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา (ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6)
ในเขตพื้นที่จังหวัดสุพรรณบุรีและจังหวัดนครปฐม

วิสัยทัศน์

สพม.9 เป็นองค์กรขับเคลื่อนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งสร้างคุณภาพสู่มาตรฐาน
ระดับสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทยด้วยระบบธรรมาภิบาลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง

พันธกิจ

1. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีคุณภาพและทั่วถึงมุ่งสู่
มาตรฐานสากล มีคุณธรรม จริยธรรม บนพื้นฐานความเป็นไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง
2. ส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพในการ
จัดการศึกษาสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย
3. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียนและการแข่งขัน
ในเวทีโลกบนพื้นฐานของความเป็นไทย
4. พัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อน
การจัดการศึกษาสู่มาตรฐานสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

เป้าประสงค์

1. นักเรียนทุกคนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้มีคุณภาพมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
และมาตรฐานสากล มีคุณธรรมจริยธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
พอเพียง
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้มีประสิทธิภาพ
ในการจัดการศึกษาสู่มาตรฐานสากล บนพื้นฐานของความเป็นไทย

3. สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้พัฒนาหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียน และการแข่งขันในเวทีโลกบนพื้นฐานของความเป็นไทย

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 และสถานศึกษาในสังกัดทุกแห่ง มีการพัฒนาระบบบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลให้มีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อน การจัดการศึกษาสู่มาตรฐานสากลบนพื้นฐานของความเป็นไทย

กลยุทธ์ขับเคลื่อน

ด้านนักเรียน

1. พัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. พัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่มาตรฐานสากล
3. พัฒนาคุณภาพการศึกษานบนพื้นฐานของความเป็นไทย

ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานวิชาชีพ
2. ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานสากล บนพื้นฐาน

ของความเป็นไทย

ด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน

1. พัฒนาหลักสูตรสู่ประชาคมอาเซียน
2. ยกระดับคุณภาพโรงเรียนสู่มาตรฐานสากล

ด้านบริหารจัดการ

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ตามหลักธรรมาภิบาล

2. พัฒนาระบบการบริหารจัดการของสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล⁸⁸

⁸⁸ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9, แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณพ.ศ.2559. เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2559. เข้าถึงได้จาก [Http://www.mathayom9.go.th/webspm9/index.php](http://www.mathayom9.go.th/webspm9/index.php).

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

ประไพ อุดมผล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁸⁹

เชชมสร โข่งศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านการแนะแนว 2) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยมาก คือ ด้านครูผู้สอนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับดังนี้ ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ($r=.766$) ด้านการจัดการงบประมาณ ($r=.445$) ด้านความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชน ($r= -.416$) ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ ($r=-.300$) ด้านผู้บริหาร ($r=.066$) ด้านครูผู้สอน ($r =-.030$) 4) เมื่อใช้การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน พบว่า มีกลุ่มตัวแปร 4 ตัว ที่มีนัยสำคัญของการพยากรณ์การบริหารวิชาการมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 41 ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (X6) ด้านครูผู้สอน (X4) ด้านความพร้อมของอาคารสถานที่ (X2) ด้านความสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม ของโรงเรียนกับชุมชน (X1) โดยกลุ่มตัวแปร

⁸⁹ ประไพ อุดมผล, "การปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), บทคัดย่อ.

เหล่านี้มีอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 66.70 ซึ่งสามารถเขียนสมการในรูปคะแนนดิบ ($\hat{Y}$) และในรูปคะแนนมาตรฐาน ($\hat{Z}$) ดังนี้ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ $\hat{Y} = 414.441 + 8.085(X_6) + 2.794(X_4) - 2.780(X_2) - 1.746(X_1)$ สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน $\hat{Z} = .775(Z_6) + .334(Z_4) - .152(Z_2) - .090(Z_1)$ คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล, การบริหารงานวิชาการ, สถานศึกษาขนาดใหญ่ระดับมัธยมศึกษา⁹⁰

นิรมล วิบูลมงคล ทำการวิจัย เรื่องพฤติกรรมการณ์เทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการณ์เทศของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดเทศบาล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงค่าจากมากไปน้อย ดังนี้ การวางแผนและกำหนดทางเลือก การประเมินผลและการรายงานผล การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนาและการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ส่วนการสร้างสื่อ เครื่องมือในการนิเทศอยู่ในระดับปานกลาง 2) การปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ งานให้คำปรึกษา งานศึกษารวบรวมข้อมูล งานติดตามผลและประเมินผล งานจัดวางตัวบุคคลและงานสารสนเทศ 3) พฤติกรรมการณ์เทศของผู้บริหาร ด้านการประเมินผลและรายงานผล ด้านการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาและด้านการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการพัฒนาส่งผลต่อการปฏิบัติ งานแนะแนวของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁹¹

ธนิษฐ์รัฐ สุทธิไพฑิวงค์ ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดเชียงรายโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูแนะแนวมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารงานด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลการบริหารงานด้านสารสนเทศของครูแนะแนวการบริหารงานด้านการให้คำปรึกษา การบริหารงานด้านการจัดวางตัวบุคคล และการบริหารงานด้าน

⁹⁰ เขษมสร โข่งศรี, "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2551), บทคัดย่อ.

⁹¹ นิรมล วิบูลมงคล, "พฤติกรรมการณ์เทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานแนะแนวของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551), บทคัดย่อ.

การติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายการ โดยพบว่า

- 1) การบริหาร งานด้านการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ครูแนะแนวบันทึกข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนลงในระเบียบสะสม ของแต่ละรูป/คน
- 2) การบริหารงานด้านสารสนเทศของครูแนะแนว ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่การปฐมนิเทศ ให้แก่นักเรียนใหม่ ที่เข้าศึกษาทุกปีการศึกษา การจัดปฐมนิเทศ ให้แก่นักเรียนที่จบการศึกษาทุกปี การศึกษา และจัดเตรียมข้อมูล เพื่อบริการแก่นักเรียนโดยจัดทำเป็นแฟ้มหรือบันทึก ข้อมูลในคอมพิวเตอร์ 3) การบริหารงานด้านการให้คำปรึกษาที่มีการปฏิบัติน้อยได้แก่การทำหน้าที่ ให้คำปรึกษาได้มีการจัดทำสถิติการใช้บริการรับปรึกษาของนักเรียน 4) การบริหารงานด้านการจัดวางตัวบุคคลมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการและ 5) การบริหารงานด้านการติดตามและประเมินผลที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การติดตามผลด้านการเรียนของนักเรียนทุกคน และผู้บริหารร่วมกับครูแนะแนววางแผนติดตามและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ด้านการบริการแนะแนว ทุก ๆ ด้าน เพื่อประโยชน์ต่อการนำไปจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานสำหรับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการแก้ไขปัญหาการบริหารงานแนะแนวโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารบริหารงานแนะแนวโรงเรียนที่มีความสำคัญมากอันดับแรก คือ บุคลากรไม่เพียงพอต่อความรับผิดชอบที่มีอยู่และผู้บริหารมีข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหา/อุปสรรคการบริหารงานแนะแนวมองเห็นปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนที่มีความสำคัญมากอันดับแรก คือครูแนะแนวไม่มีความเข้าใจในกระบวนการแนะแนว ส่วนผู้บริหารมองเห็นปัญหาอุปสรรคในการแนะแนวในโรงเรียน คือ ควรจัดอบรมครูเกี่ยวกับเทคนิคการให้คำปรึกษาเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจมากขึ้น⁹²

ประกาศน์ อวยชัย และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพและแนวทางการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วยหลักการและแนวคิดในการบริหาร ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร ได้แก่ การกำหนดนโยบาย การส่งต่อนโยบาย การมีส่วนร่วมของบุคลากรและการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประกอบด้วย การวางแผน การจัดโครงสร้างองค์กร การนำองค์กร การปฏิบัติการ การตรวจสอบติดตามและประเมินผล การปรับปรุงพัฒนา และการประสานงาน 2) รูปแบบการบริหารระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและแนวคิดในการบริหาร 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารได้แก่ การกำหนดนโยบายและการส่งต่อนโยบาย และการขับเคลื่อนนโยบาย โดยบุคลากร

⁹² ธนินท์รัฐ สุทธิโพธิพงศ์, "กระบวนการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย" (การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2550), 61-62.

หลักของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย การวางแผนการจัดโครงสร้างองค์กรการนำองค์กร การปฏิบัติการ การตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล การปรับปรุงพัฒนาและการประเมินรูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด⁹³

สุธัญญา สมานวงศ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้บริหารมีการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ในระดับมากทุกด้าน และพบว่ามาตรฐานที่ 6 ปฏิบัติงานขององค์กรโดยเน้นผลถาวร มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเพื่อพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนงานขององค์กรให้มีคุณภาพสูง สามารถปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง มาตรฐานที่ 10 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา มาตรฐานที่ 11 เป็นผู้นำและสร้างผู้นำทางวิชาการในหน่วยงานของตนได้ และมาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ ส่งผลต่อการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาครโดยภาพรวม⁹⁴

มณฑิรา ชำเนตร ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานแนะแนวตามมาตรฐานการแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานแนะแนวตามมาตรฐานการแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) ผู้บริหารโรงเรียน/ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานแนะแนวตามมาตรฐานการแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งโดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 3) ผู้บริหารโรงเรียน /ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว และครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานแนะแนวตามมาตรฐานการแนะแนวในสถานศึกษา

⁹³ ประภาศน์ อวยชัย และคณะ, "การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา" (2556), 85-86.

⁹⁴ สุธัญญา สมานวงศ์, "การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552), 101-02.

ชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3เมื่อจำแนกตามอายุราชการโดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน⁹⁵

สุวิชา ตรินาจ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาบุคลากรด้านการให้บริการแนะแนว ทั้ง 5 บริการโรงเรียนเทศบาลวัดสระทองอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า หลังการพัฒนาบุคลากรด้านการแนะแนว 5 บริการโดยใช้กลยุทธ์ 2 กลยุทธ์ คือการอบรมเชิงปฏิบัติการ และการนิเทศ ทำให้หัวหน้างานแนะแนวโรงเรียน ครูที่ปรึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้บริการแนะแนว 5 บริการเพิ่มมากขึ้น โดยรวมได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 80.50 อยู่ในระดับมาก มีการปรับปรุงแก้ไขเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการให้บริการแนะแนว สามารถสร้างเครื่องมือเพื่อจัดเก็บข้อมูลในการให้บริการแนะแนวทั้ง 5 บริการให้กับนักเรียนในชั้นเรียนได้อย่างมีคุณภาพ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 อยู่ในระดับมาก โดยสรุปการพัฒนาบุคลากรด้านการให้บริการแนะแนว 5 บริการครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่าการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศ ตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการทำให้ผู้ศึกษาค้นคว้าและครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถจัดบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ได้ตามขั้นตอนในแต่ละกิจกรรม อย่างมั่นใจ จึงสมควรที่จะไปพัฒนาและนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียน มีประสิทธิภาพต่อไป⁹⁶

อุไรภรณ์ บุตดี ทำการวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหการจัดบริการแนะแนว ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาปราจีนบุรี ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ 1) ปัญหาการจัดบริการงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากยกเว้น ด้านบริการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัญหาการจัดบริการงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี จำแนกตามที่ตั้งประสบการณ์ในการแนะแนวความรู้ในการแนะแนวและประเภทโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) แนวทางแก้ไขปัญหา การจัดบริการงานแนะแนวในโรงเรียน 3.1) ด้านการบริการศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคลโรงเรียนควรจัดประชุมชี้แจงให้ผู้ปกครอง ได้รับมอบหมายแนวทางและการดำเนินการบริการแนะแนวที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

⁹⁵ มณฑิรา ชำเนตร, "การดำเนินงานและแนะแนวตามมาตรฐานการแนะแนวในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2551), 3.

⁹⁶ สุวิชา ตรินาจ, "การพัฒนาบุคลากรด้านการให้บริการแนะแนว 5 บริการ โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552), บทคัดย่อ.

3.2) ด้านการบริการสารสนเทศผู้บริหารต้องสร้างจิตสำนึกเพื่อให้ครุมีความรู้สึกที่ดีต่อการจัดบริการ ข้อมูลให้แก่นักเรียน 3.3) ด้านการบริการให้คำปรึกษาผู้บริหารควรวินิจฉัยสั่งการจัดห้องให้คำปรึกษา เป็นสัดส่วน 3.4) ด้านการบริการจัดวางตัวบุคคลผู้บริหารต้อง มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญ ของการจัดวางตัวบุคคลเพื่อให้บริการสอนเสริมการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้นมี ความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดให้แก่นักเรียน 3.5) ด้านการบริการติดตามประเมินผลผู้บริหารและครูควรประชุมกำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายและ หลักเกณฑ์ว่าร่วมกันกับคณะครู⁹⁷

จีรภา แสงแก้ว คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานแนะแนว ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือ ด้านแรงจูงใจ ด้านบุคลิกภาพ และด้านสติปัญญา 2) การดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 2 ด้านโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย คือด้านการ จัดกิจกรรมแนะแนว ด้านการให้บริการแนะแนวและอยู่ ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการบริหาร การจัดการแนะแนว 3) คุณลักษณะของผู้บริหารด้านบุคลิกภาพและด้านสติปัญญาส่งผลต่อการ ดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยคุณลักษณะด้านสติปัญญาส่งผลต่อการ ดำเนินงานแนะแนวใน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 โดยภาพรวม คุณลักษณะด้าน บุคลิกภาพและด้านสติปัญญาส่งผลต่อการดำเนินงานแนะแนว ในสถานศึกษาด้านการจัดกิจกรรม เน้นแนะ คุณลักษณะด้านสติปัญญาส่งผลต่อ การดำเนินงาน เน้นแนะในสถานศึกษาด้านการ ให้บริการแนะแนว คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพและด้านสติปัญญาส่งผลต่อการดำเนินงานแนะแนว ในสถานศึกษาด้านการบริหารการจัดการแนะแนว⁹⁸

⁹⁷ อุไรภรณ์ บุคดี, "ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550), 1-9.

⁹⁸ จีรภา แสงแก้ว, บทความนี้.

งานวิจัยต่างประเทศ

แกมบิล (Gambil) ได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาให้บริการแนะแนวจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการให้บริการให้คำปรึกษาด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์โดยการเข้าสืบค้นทาง World Wide Web (WWW) ผลการตรวจสอบพบว่า เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการใช้แนะแนวการให้คำปรึกษาการแนะแนวของผู้ให้คำปรึกษาต้องพัฒนาไปสู่การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน จุดประสงค์ทั้งหมดเพื่อจัดหารูปแบบการบริการให้คำปรึกษาที่หลากหลายโดยการรวบรวมเครื่องมือเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะแหล่งข้อมูลอินเทอร์เน็ตสามารถให้ประโยชน์แก่นักเรียนได้⁹⁹

อิซุมิ (Izumi) ได้ศึกษาถึง สาเหตุแห่งความสำเร็จของโรงเรียนประถมศึกษา 8 แห่งในแคลิฟอร์เนีย (California) จากการศึกษาพบว่า ครูใหญ่ของโรงเรียนเหล่านี้จะให้ความสำคัญกับวิธีการสอน หลักสูตร การพัฒนาครู ระเบียบวินัย การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ฯลฯ ครูใหญ่มีภาวะผู้นำและมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน หลักสูตรมีส่วนสำคัญในการกำหนดผลการเรียนของนักเรียน การพัฒนาครูเน้นไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด โรงเรียนให้ความสำคัญกับคุณภาพของครู เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น¹⁰⁰

แมคเคนน่า (Mckenna) ได้ทำการวิจัยเรื่อง แนวโน้มและบริบทในการพัฒนาทักษะการบริหาร ผลการวิจัยพบว่า แนวโน้มของการพัฒนาทักษะการบริหารขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล สถานการณ์ และบริบทขององค์กรจะเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดให้ผู้จัดการตัดสินใจว่าควรจะทำอะไรมากกว่าที่จะขึ้นอยู่กับการฝึกอบรมในทางปฏิบัติ สะท้อนให้เห็นถึงความล้มเหลวของคู่มือหรือตำราเรียน ดังนั้นต่อไปนักเรียนนักศึกษาทางการบริหารรวมถึงทักษะการบริหารก็จะขาดแคลน เพราะทักษะไม่สามารถแยกออกจากแต่ละบุคคลได้¹⁰¹

⁹⁹ Gambil-Pynn Gloria, "Technology – Enhanced Guidance Service : An Exploration and Example in a Junior High Setting" (Master Abstracts International 2000), 845.

¹⁰⁰ Lance T. Izumi, They Have Overcome: High-Poverty, High-Performing Schools in California (California: Pacific Research Inst, 2002), Abstract.

¹⁰¹ Steve Mckenna, Predispositions and Context in the Development of Managerial Skills. Accessed September 6, 2015. Available from <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=02621711&volume=23&issue=7&articleid=880588&show=abstract>.

ตั้ง (Tang) ได้ศึกษาความตระหนักของผู้ให้คำปรึกษาในโรงเรียนด้านการเตรียมความพร้อมตามสภาพความเป็นจริงกับเวลาที่ได้รับมอบให้ใช้ในการปฏิบัติงานสรุปใจความได้ ดังนี้ ในการให้คำปรึกษาทั้งหมด 17 ด้าน ผู้ที่ให้คำปรึกษาในรัฐมิสซิสซิปปีได้แนะนำให้มีการขยายเวลาทั้งหมด 14 ด้าน ซึ่งสามารถสรุปแยกเป็นสองประเด็นหลักคือเพิ่มเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานในหน้าที่และเพิ่มเวลาที่ใช้ในการแนะนำเกี่ยวกับการเลือกสายอาชีพที่เหมาะสมกับนักเรียนข้อเสนอแนะต่าง ๆ มีดังนี้ให้เพิ่มเวลาที่ใช้ในการ 1) ให้คำปรึกษารายบุคคล 2) การให้คำปรึกษากลุ่มย่อย 3) การปรึกษาแนะนำกลุ่มใหญ่หรือระดับห้องเรียน 4) การให้ความร่วมมือหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในวิกฤตต่าง ๆ 5) การวางแผน/การนำโปรแกรมการให้คำปรึกษาไปใช้ประโยชน์ ในการให้คำปรึกษา 6) การประเมินผลการวิจัยโปรแกรมให้คำปรึกษา 7) การให้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลด้านอาชีพและ สังคม 8) การเพิ่มระยะเวลาในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการแนะนำสายงานอาชีพที่เหมาะสมกับพวกเขา ซึ่งสามารถแยกย่อยออกเป็น 6. ด้านในการให้คำปรึกษาประกอบด้วยเพิ่มเวลาดังนี้ 1) ให้คำปรึกษา 2) การทดสอบ 3) การบันทึกข้อมูลของนักเรียน 4) การจัดระดับนักเรียน 5) เวลาที่ใช้สำหรับภาระงานในหน้าที่ต่าง ๆ และ 6) พิจารณาระยะเวลาสำหรับงานต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสมไม่จำเป็นออก¹⁰²

บารอน (Barron) ได้ศึกษาและสำรวจความตระหนักและการสนับสนุนส่งเสริมรูปแบบการแนะนำและการให้คำปรึกษาและครูแนะนำในอลาบามาพบว่า ครูแนะนำที่มีความรู้ความเข้าใจมาตรฐานขั้นต่ำมีความแตกต่างกันในการสนับสนุนส่งเสริมมาตรฐาน 7 ใน 27 มาตรฐานเมื่อเปรียบเทียบกับครูที่ตอบว่าไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะนำไม่มีความแตกต่างในนัยสำคัญระหว่างครูแนะนำที่ตอบว่าทราบและไม่ทราบ เมื่อเปรียบเทียบกับตำแหน่งประสบการณ์ระดับการศึกษาและที่ตั้งโรงเรียนไม่มีความแตกต่างกันในนัยสำคัญ¹⁰³

มุฮัมหมัดและคณะ (Muhammad) ศึกษาวิจัยเรื่องการสำรวจสิ่งที่ขาดหายไปจากการบริการแนะนำในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในเขตชาร์ซัดดา (Charsadda district) กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างอย่างง่ายจำนวน 5 คน ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า 1) 80% ของผู้อำนวยการโรงเรียนไม่มีความตระหนักถึงการบริการแนะนำในสังคมและ 100%

¹⁰² Ying Tang, "School Counselors' Perceptions of Preparation, Actual, and Recommended, Time Spent on Job Duties" (Dissertation Abstracts International, 2003), 812-A.

¹⁰³ D. W. Barron, "An Examination of School Counselors' awareness and Implementation of the Statewide Comprehensive Guidance and Counseling Program Model in Alabama," Dissertation Abstracts International 63, no. 12 (June 2003): 4229-A.

ของผู้อำนวยการโรงเรียนบอกตรงกันว่าไม่มีผู้รับผิดชอบงานแนะแนวหรือครูแนะแนวที่ทำประโยชน์ต่องานแนะแนวได้ในโรงเรียนของแต่ละคน ซึ่งชี้ให้เห็นว่างานแนะแนวในโรงเรียนเป็นสิ่งที่ขาดหายไปในระบบการศึกษาของรัฐ และผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่ามีปัญหาหลายอย่างในการแนะนำงานแนะแนวให้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ดังนั้น สิ่งที่ค้นพบนี้เป็นการยืนยันให้ยอมรับสมมติฐานของงานวิจัยที่กล่าวว่างานแนะแนวโรงเรียนไม่ได้รับการชี้แนะหรือเสนอแนะอย่างเข้มงวดโดยรัฐบาล 2) 100% ของผู้อำนวยการโรงเรียนตอบคำถามงานวิจัยว่าโรงเรียนไม่มีเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับงานแนะแนวในโรงเรียน ซึ่งผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าโรงเรียนของรัฐขาดองค์ประกอบที่สำคัญนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุกโรงเรียน ดังนั้นผลการวิจัยข้อนี้จึงเป็นการยืนยันให้ยอมรับสมมติฐานงานวิจัยที่กล่าวว่างานแนะแนวโรงเรียนไม่ได้รับความสำคัญเท่ากับที่สังคมมีความต้องการ 3) 80% ของผู้อำนวยการโรงเรียนมีความคิดเห็นว่าสถาบันอบรมไม่มีการจัดทาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับรายวิชางานแนะแนว ดังนั้น ผลการวิจัยนี้เป็นสิ่งยืนยันให้ยอมรับสมมติฐานว่ามีการจัดทาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนวในสถาบันการฝึกอบรมบางแห่งแต่ไม่มากเพียงพอสำหรับความต้องการของผู้รับการฝึกอบรมด้านงานแนะแนว เป็นต้น ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย คือ ควรมีการเปิดเผยเกี่ยวกับงานแนะแนวโรงเรียนในสังคมอย่างเพียงพอผ่านช่องทางต่าง ๆ หลายแหล่งและควรจะมีการวิชาบังคับในโปรแกรมการอบรมครูและควรมีจัดทาวรรณกรรมในการศึกษาเกี่ยวกับแนะแนวอย่างเพียงพอ รัฐบาลไม่ควรจำกัดการวางแผนงานแนะแนวเพียงแค่ออยู่ในกระดาษแต่ควรจะมีการดำเนินงานตามแผนในภาคปฏิบัติด้วยผู้วิจัยแนะนำว่าครูในโรงเรียนรัฐ ควรจะได้รับการอบรมและฝึกฝนงานแนะแนวระหว่างการอบรมเชิงทำปฏิบัติการในภาคฤดูร้อนและควรจะให้ผู้เชี่ยวชาญมาเป็นวิทยากรอบรมและให้ข้อมูลที่ทันสมัยเกี่ยวกับงานแนะแนวแก่ครูที่เข้ารับการอบรมสถาบันฝึกอบรมควรจะมีหลักสูตรประกาศนียบัตรระยะสั้น 1 ปี เกี่ยวกับงานแนะแนวและการให้คำปรึกษา และควรกระตุ้นให้ครูให้พยายามผ่านการอบรมหลักสูตรนี้ข้อเสนอแนะอีกประการหนึ่ง คือ งานบริการแนะแนว ควรจะถูกนำเข้าไปในระบบการศึกษาจากระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับที่สูงขึ้น¹⁰⁴

ฟูลยา (Fulya) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการประเมินผลการบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษาตามความคิดเห็นของครูและการพยากรณ์โดยใช้ตัวแปรอิสระบางตัว ซึ่งมีวัตถุประสงค์บริการเพื่อประเมินการให้คำปรึกษาในเชิงจิตวิทยาและการบริการแนะแนวตามความคิดเห็นของครูในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู จำนวน 204 คน และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ

¹⁰⁴ Muhammad Nafees and others, "An Investigation into Missing Component of Guidanceservice in Government High Schools," International Journal of Humanities and Social Science (2012): 129-32.

รวมรวมข้อมูล คือ แบบประเมินการบริการแนะแนวโรงเรียนและแบบฟอร์มเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ของครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริการแนะแนวที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย การบริการให้คำปรึกษา การบริการสารสนเทศ การบริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล การบริการจัดวางตัวบุคคล การบริการด้านการวิจัยและการประเมินผล การบริการด้านประชาสัมพันธ์และการปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวและการบริการติดตามผล ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ครูประเมินผลการบริการงานแนะแนวโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับ 45.31% แสดงว่าการบริการงานแนะแนวในโรงเรียนยังไม่เพียงพอ ส่วนผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อกับผลการประเมินการบริการงานแนะแนวในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือระดับชั้นที่สอนและการยึดความคิดว่าโรงเรียนจำเป็นต้องมีผู้ให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา ส่วนตัวแปรอื่น ๆ คือ เพศ ปริมาณเวลาในการบริการ การได้รับบทเรียนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาและการบริการแนะแนวในขณะกำลังศึกษา ไม่มีผลต่อผลการประเมินการบริการงานแนะแนวในโรงเรียน¹⁰⁵

อลิซาเบท (Elizabeth) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ซึ่งมีจุดประสงค์เพื่อประเมินสภาพของการบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพสำหรับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนาโรบี (Nairobi) ในด้านความพร้อมและความสามารถครู ความพร้อมในการใช้งานและการใช้ประโยชน์ของทรัพยากร การศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผล ของโครงการบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพในโรงเรียน มัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนาโรบีและเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงสภาพของการบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐจำนวน 65 โรงเรียน จังหวัดนาโรบี กลุ่มประชากรเป้าหมาย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 65 คน ครูที่ทำหน้าที่บริการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพจำนวน 65 คนและนักเรียนจำนวน 5940 คน งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถามและตารางนัดหมายสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีโครงการเพื่อจัดบริการให้คำปรึกษาและการแนะแนวอาชีพที่แตกต่างกันมีการจัดเตรียมครูที่ทำหน้าที่บริการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ แต่ยังไม่มีความรู้และความรู้เกี่ยวกับการบริการแนะแนวอาชีพอย่างเพียงพอและยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับการบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมีการจัดหาทรัพยากรสำหรับการบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ แต่ยังไม่เพียงพอ ปัญหาที่พบในการบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ คือ ทรัพยากรไม่เพียงพอ ครูมีภาระงานทางวิชาการมาก

¹⁰⁵ Fulya Yaksel-Sahin, "The Evaluation of Counseling and Guidance Services Based on Teacher Views and Their Prediction Based on Some Variables," International Journal of Instruction: 1-2.

เกินไปข้อมูลสนเทศเกี่ยวกับอาชีพที่แตกต่างกันยังไม่เพียงพอ ซึ่งจากปัญหาเหล่านี้ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนาโรบิคอร์ได้รับความช่วยเหลือในการดำเนินโครงการบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพจากกระทรวงศึกษาธิการและครูควรได้รับการอบรมเกี่ยวกับการบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพเพื่อพัฒนาความสามารถโดยการจัดฝึกอบรม สัมมนา และการปฏิบัติการและเสนอแนะให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความต้องการการฝึกอบรมการบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐในจังหวัดนาโรบิ¹⁰⁶

ซูโยโต (Suyoto) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการปรับปรุงการบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น งานวิจัยดำเนินการโดยมีข้อเท็จจริงว่าชั้นเรียนเกรด 8 บางชั้นเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในอินโดนีเซียไม่ได้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้และไม่มีการเตรียมตัวสำหรับอาชีพ งานวิจัยนี้ดำเนินการทดลอง 2 วงรอบซึ่งเป็นนักเรียนชาย 55 คน และนักเรียนหญิง 65 คน นักเรียนทุกคน จะได้รับการติดตามการพัฒนาตนเองจนถึงชั้นเรียนเกรด 9 ABCD จะเป็นกลุ่มเจาะจงที่มีการจัดบริการแนะแนวอาชีพโดยใช้ ICT เป็นเวลา 1 ปี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งหมด 120 คน มีระดับพัฒนาความเข้าใจและการเตรียมตัวทางอาชีพตั้งแต่เริ่มต้นทดลองจนถึงวงรอบที่ 2 เพิ่มขึ้น 23.1% ส่วนกลุ่มนักเรียนเจาะจงที่มีระดับพัฒนาความเข้าใจและการเตรียมตัวทางอาชีพ มีค่าต่ำกว่า 3 มีระดับพัฒนาความเข้าใจและการเตรียมตัวทางอาชีพเพิ่มขึ้น 40.6%แสดงให้เห็นว่าการบริการให้คำปรึกษาและแนะแนวอาชีพ จำเป็นต้องดำเนินการทั้งทางตรง และทางอ้อมโดยใช้สื่อที่หลากหลาย โดยเฉพาะ ICT¹⁰⁷

¹⁰⁶ Elizabeth N. O., "The Status of Career Guidance and Counseling Programmers Forstudents in Public Secondary Schools in Nairobi Province" (Research project for Master degree of education, Kenya university, 2011), V.

¹⁰⁷ Suyoto and others, "Efforts to Improve Guidance Counseling Services Using Ict Forjunior High School Student," International Journal of Advance Sciences and Technolygy (2012): 19.

สรุป

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนว จะเห็นได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้เป็นผู้มีความสามารถในการคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข เพราะโรงเรียนเป็นสถาบันทางการศึกษาที่ต้องจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้กับนักเรียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดบริการแนะแนวให้ครอบคลุมทุกด้าน แก่นักเรียนโดยผ่านกระบวนการที่เหมาะสม เพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประสบความสำเร็จ ควรมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการบริหารของโรงเรียน เพราะงานทุกอย่างในโรงเรียนจะประสบความสำเร็จได้ต้องมีการบริหารที่ดีมีการวางแผนเป็นตัวจักรที่สำคัญมาก ดังนั้นการบริหารงานต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการที่เริ่มต้น จากการวางแผน การจัดการองค์การ การนำ และจบลงที่การควบคุม มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ตามสภาพแวดล้อมขององค์การ ดังนั้นในส่วนการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน การบริหารต้องกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านการพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตัวและสังคม โดยผ่านการจัดบริการแนะแนวที่ครอบคลุมทั้ง 5 บริการ คือ 1) บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการจัดวางตัวบุคคล และ 5) บริการติดตามผลและประเมินผล จากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัย จึงได้นำการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 มาศึกษาวิจัยในครั้งนี้

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 2) การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 3) การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยใช้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครูแนะแนว จำนวน 1 คน รวมทั้งสิ้น 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนตามแนวคิด บาร์โธลและมาติน (Bartol and Martin) และการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนนั้น ต้องมีการจัดบริการแนะแนวที่ครอบคลุมทั้ง 5 บริการ ของงานแนะแนวตามแนวปฏิบัติของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย คือ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและบรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยไว้ 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมโครงการวิจัย

โดยวิธีการศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความวิทยุ ข้อมูล ตำราเรียน วารสาร เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง รายงานการวิจัย วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนเพื่อนำมาจัดทำโครงร่างงานวิจัยแล้วจึงเสนอโครงร่างต่อภาควิชา เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงานตามโครงการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดสร้างเครื่องมือและนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ตอบข้อคำถามของการวิจัยได้ แล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนดไว้ในระเบียบวิธีวิจัย หลังจากนั้นนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ แปรผล ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานการวิจัย

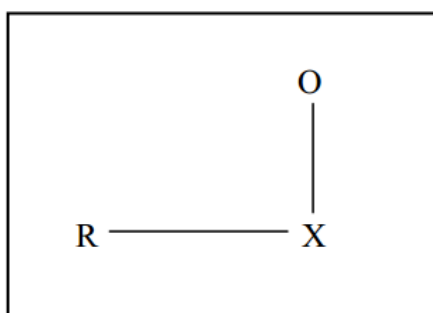
เป็นขั้นตอนของการจัดทำรายงานการวิจัยนำเสนอคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ทำการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ เพื่อนำมาจัดทำเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่ออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยมีประสิทธิภาพผลสูงสุด และสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แผนแบบของการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

แผนแบบของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ที่เป็นแผนแบบการวิจัยกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียวที่มีการวัดครั้งเดียวไม่มีการทดลอง (The One – Shot, Non – Experimental Case Study) สามารถเขียนเป็นแผนผัง (Diagram) ได้ดังนี้

เมื่อ	R	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากการสุ่ม
	X	หมายถึง	ตัวแปรที่ศึกษา
	O	หมายถึง	ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 61 โรงเรียน ประกอบไปด้วย โรงเรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 32 โรงเรียน และจังหวัดนครปฐม จำนวน 29 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 56 โรงเรียน ซึ่งได้มาโดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยการเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)¹⁰⁸ แล้วเลือกตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งประเภท (Stratified random sampling) คือจำแนกตามจังหวัด

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน ครูแนะแนวหรือครูที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ครูแนะแนว จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 112 คน ดังรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

สพม.9	ประชากร ในโรงเรียน (โรงเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง โรงเรียน (โรงเรียน)	ผู้ให้ข้อมูล (คน)		
			ผู้บริหาร โรงเรียน	ครูแนะแนวหรือครูที่ ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติ หน้าที่ครูแนะแนว	รวม (คน)
จังหวัดสุพรรณบุรี	32	29	29	29	58
จังหวัดนครปฐม	29	27	27	27	54
รวม	61	56	56	56	112

¹⁰⁸ Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, "Determining Sample Size for Research Activities," Journal for Education and Psychological Measurement, no. 3 (November 1970): 608.

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบันและประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน

2. **ตัวแปรต้น (X_{tot})** เป็นต้นแปรที่เกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ตามแนวคิดของบาร์โตร์และมาติน (Bartol and Martin) ประกอบด้วย

2.1 การวางแผน (Planning : X_1) หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่มีการกำหนดเป้าหมายกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรอย่างชัดเจน มีการกำหนดวิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนไว้ล่วงหน้าอย่างชัดเจนทั้งต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับนโยบาย และมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร จัดทำแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว กำหนดช่วงระยะเวลาเริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดในการทำงานอย่างชัดเจน คิดวิเคราะห์สภาพการปัจจุบัน ปัญหา อุปสรรค / ข้อจำกัดที่จะเกิดขึ้นและวิธีการแก้ไขอุปสรรคข้อจำกัดนั้น ๆ ตลอดจนมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ควบคุมงาน กำหนดรูปแบบความร่วมมือการประสาน ความพร้อมในการทำงาน มีการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณเพื่อสนับสนุนให้เข้ากับแผนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสามารถบริหารงานให้มีประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ ผู้บริหารต้องให้อำนาจและเอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน เขียนแผนและสร้างกิจกรรมที่ต้องการขึ้นมาเพื่อไปสู่การปฏิบัติงานได้จริง

2.2 การจัดองค์การ (Organizing : X_2) หมายถึง การกำหนดการประชุม จัดระบบการทำงานอย่างเหมาะสม และกำหนดบทบาทหน้าที่ ตรงตามความรู้ ความสามารถ มีการแบ่งงานระบุหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนได้อย่างชัดเจน และมีการกำหนดสายการบังคับบัญชา อำนาจการบังคับบัญชา กำหนดเป้าหมาย กำหนดแผนงาน และนโยบาย การดำเนินงานในองค์กรอย่างเป็นระบบและชัดเจน โดยที่ผู้บริหารมีการควบคุมงานที่ดี มีความรับผิดชอบและมีการอำนวยความสะดวกโดยตรง ทั้งการจัดการระบบการสื่อสาร การช่วยประสานงานในหน้าที่ต่าง ๆ และกำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและชัดเจน ซึ่งผู้บริหารมีการวินิจฉัยการสั่งการที่ดี ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในองค์กร มีการจัดการป้องกันการงานที่ซ้ำซ้อนทำให้การบริหารองค์กรดำเนินไปด้วยความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

2.3 การนำ (Leading : X_3) หมายถึง การบริหารมีการจัดการชี้นำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเปลี่ยนแปลงตามที่ผู้บริหารคาดหวัง ซึ่งมีการดำเนินการนิเทศแบบผู้บริหารให้คำแนะนำ ผู้ใต้บังคับบัญชา และมีบทบาทการจูงใจทั้งทางบวกและทางลบในการทำงาน โดยที่ผู้บริหาร

มีการจัดการและเป็นผู้ริเริ่มการเปลี่ยนแปลง กระบวนการดำเนินงานการติดต่อสื่อสารกับผู้ได้บังคับบัญชา ใช้การติดต่อสื่อสารแบบเป็นทางการ โดยที่ผู้บริหารมีบทบาทเป็นผู้ลดความขัดแย้ง และสร้างความเข้าใจภายในองค์กรอีกด้วย ทั้งมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบ โดยแต่งตั้งคณะทำงานอย่างชัดเจน จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน โดยกำหนดระยะเวลาการดำเนินการตามกลยุทธ์ขององค์กร โดยให้มีทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผน ปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ และปฏิบัติตามปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ทั้งยังมีการจัดฝึกอบรมเพื่อให้บุคลากรสามารถดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ และมีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันอย่างถูกต้องและชัดเจน ครอบคลุมภารกิจขององค์กรมีการสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมระดมความคิดในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียน

2.4 การควบคุม (Controlling : X_4) หมายถึง กระบวนการจัดการตรวจสอบการปฏิบัติงาน การใช้ทรัพยากร ให้เกิดประโยชน์ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ มีการกำหนดการรายงานการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร หรือรายงานการปฏิบัติงานด้วยวาจาก็ได้ และมีการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยนำผลการปฏิบัติงานมาเปรียบเทียบกับมาตรฐาน และสามารถนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุง โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ติดตาม และปฏิทินประเมินแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน และจัดทำรายงานผลให้ผู้บริหารทราบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน ที่บกพร่องให้ดีขึ้นและติดตามผลการปรับปรุง แก้ไข ตรวจสอบ และตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน

3. ตัวแปรตาม (Y_{tot}) เป็นตัวแปรความหมายของการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน ตามกรอบการดำเนินงานแนะแนวที่ควบคุมครบทั้ง 5 บริการ ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ดังนี้

3.1 บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1) หมายถึง งานร่วมรวบรวมรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับนักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเอง การสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม การเยี่ยมนักเรียน ผู้ปกครอง ระเบียบสะสม การศึกษาเป็นรายบุคคลหรือรายกรณี การวิเคราะห์ข้อมูล การสำรวจและอื่น ๆ การใช้เครื่องมือและวิธีต่าง ๆ ในการสำรวจข้อมูลนักเรียน มีการจัดทำแบบทดสอบทางจิตวิทยาแก่ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์การดำเนินงานในด้านต่าง ๆ และทำการเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อให้ทราบข้อมูลนักเรียนอย่างครบถ้วน

3.2 บริการสนเทศ (Y_2) หมายถึง งานเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารความรู้ให้แก่ นักเรียนทุกด้าน กิจกรรมงานการประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร การปฐมนิเทศปัจฉิมนิเทศ การบริการสนเทศ การจัดมุมสารสนเทศ ป้ายนิเทศการที่มีการบริการข้อมูลทางการศึกษา ด้านอาชีพ ส่วนตัวและสังคม การจัดป้ายสนเทศข่าวสารต่าง ๆ ที่จำเป็น และทันสมัยให้แก่ นักเรียน มีการเชิญวิทยากร นิทรรศการ การบรรยายอภิปรายทัศนศึกษา และมีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารความรู้

ที่จำเป็นและเหมาะสมแก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ที่ให้เป็นปัจจุบันและตรงกับความต้องการของนักเรียนเพื่อการตัดสินใจ

3.3 บริการให้คำปรึกษา (Y_3) หมายถึง เป็นการพูดคุย ให้คำปรึกษาแบบเป็นรายบุคคลและแบบเป็นรายกลุ่ม โดยมีการจัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในช่องทางต่าง ๆ มีการสำรวจปัญหาเพื่อให้คำปรึกษา และมีแบบบันทึกข้อมูลการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม แก่นักเรียนตามขั้นตอน ระยะเวลา และวิธีการที่ใช้ในการบริการให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเอง และการบริการให้คำปรึกษายังช่วยส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียน ด้านการศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ และปฏิบัติตนในสังคม มีการปรึกษาหารือกับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อร่วมมือ ช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล และมีการติดตามดูแลพฤติกรรมของนักเรียนที่เคยให้คำปรึกษาไปแล้ว

3.4 บริการจัดวางตัวบุคคล (Y_4) หมายถึง บริการป้องกัน ส่งเสริม พัฒนาช่วยเหลือเป็นงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำให้ผู้เรียนได้รับบริการจากบริการงานแนะแนว ด้านการศึกษา ด้านบุคลิกภาพ และด้านสังคม ป้องกันอัตราแก่ตัวนักเรียน และการให้ทุนการศึกษาต่าง ๆ ทุกประเภท เช่น ทุนอาหารกลางวัน หรือจัดให้รับประทานอาหารฟรี และช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนเครื่องแบบและอุปกรณ์ ส่งเสริมช่วยเหลือนักเรียนให้มีรายได้พิเศษระหว่างเรียน หรือกลุ่มพิเศษได้อย่างเหมาะสม

3.5 บริการติดตามและประเมินผล (Y_5) หมายถึง งานติดตามผลการดำเนินงานบริการต่าง ๆ ที่จัดให้แก่นักเรียนจะใช้วิธีการต่าง ๆ เช่น สังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม ทดสอบ จดหมายติดต่อวิเคราะห์และประเมินผล รวมถึงการติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน และการติดตามผลการศึกษาต่อของนักเรียนแต่ละปีการศึกษาที่สำเร็จตามหลักสูตรแล้วไปศึกษาต่อให้มาแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนให้ประสบความสำเร็จในการเรียน และการประกอบอาชีพ การประชุมศิษย์เก่าการใช้แบบสอบถาม และการโทรศัพท์หรือวิธีการติดต่อตามเทคโนโลยีเกิดขึ้นใหม่ (ได้แก่ E-mail) เป็นต้น นำมาประเมินผลการให้บริการแนะแนวต่าง ๆ เพื่อทำสถิติเปรียบเทียบ และปรับปรุงเพื่อพัฒนางานแนะแนวต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง/หน้าที่หลัก และประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่ง/หน้าที่หลัก

ตอนที่ 2 การสอบถามเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียน (X_{tot}) สร้างตามแนวคิดของบาร์โตร์และมาร์ติน (Bartol and Martin) ประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม

ตอนที่ 3 การสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน (Y_{tot}) ตามแนวการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนที่ควบคุมการบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการ ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามและประเมินผล

โดยแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's Five Rating Scale)¹⁰⁹ และกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	การบริหารของโรงเรียน / การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 5
ระดับ 4	หมายถึง	การบริหารของโรงเรียน / การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 4
ระดับ 3	หมายถึง	การบริหารของโรงเรียน / การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3
ระดับ 2	หมายถึง	การบริหารของผู้บริหาร / การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 2
ระดับ 1	หมายถึง	การบริหารของโรงเรียน / การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้น้ำหนักคะแนนเท่ากับ 1

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เพื่อให้เกิดความตรง และความเที่ยงของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและนิยามตัวแปรนำมาสร้างและปรับปรุงเครื่องมือโดยการปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง และตรวจสอบความตรงของเครื่องมือวิจัย (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณา

¹⁰⁹ Rensis Likert, *New Pattern of Management* (New York: McGraw – Hill Book Company, 1961), 73-74.

ความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยข้อคำถามของเครื่องมือมีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.8 -1.0

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้เครื่องมือ (Try Out) กับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำนวน 15 โรงเรียนละ 2 คน รวม 30 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาคำนวณหาความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค.(Cronbach) โดยพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient)¹¹⁰ ได้ค่าความเที่ยงของเครื่องมือ เท่ากับ 0.971

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บเก็บกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างราบรื่น และถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ ผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัยผ่านภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนวให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามการวิจัย
2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งและเก็บแบบสอบถามโดยรถยนต์ส่วนตัวสำหรับโรงเรียนที่สามารถดำเนินการได้เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนโรงเรียนที่ติดขัดด้วยข้อจำกัดด้านความพร้อม ด้านเวลาของผู้วิจัยหรือเป็นโรงเรียนที่การคมนาคมไม่สะดวก ผู้วิจัยใช้วิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์พร้อมทั้งซองเปล่าและติดแสตมป์ โดยวิธีด่วนพิเศษ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับคืนผู้วิจัยโดยตรง

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามทั้งหมดกลับคืนแล้ว ผู้วิจัยพิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา
2. ลงรหัสข้อมูล นำไปคำนวณ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
3. เสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

¹¹⁰ Lee J. Cronbach, Essentials of Psychological Testing, 3 ed. (New York: Harper & Row Publisher, 1974), 161.

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือค่าความถี่ (frequency : f) และค่าร้อยละ (percentage : %)

2. การวิเคราะห์ค่าระดับการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: $\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) แล้วนำค่ามัชฌิมเลขคณิตที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์ ตามแนวคิดของ ของเบสท์ (Best)¹¹¹ ดังนี้

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 4.50 – 5.00 หมายถึง การบริหารของโรงเรียน / การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 3.50 – 4.49 หมายถึง การบริหารของโรงเรียน / การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 2.50 – 3.49 หมายถึง การบริหารของโรงเรียน / การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.50 – 2.49 หมายถึง การบริหารของโรงเรียน / การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

ค่ามัชฌิมเลขคณิต 1.00 – 1.49 หมายถึง การบริหารของโรงเรียน / การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) โดยกำหนดค่าความสัมพันธ์ ดังนี้

0.70 – 1.000 มีค่าความสัมพันธ์ระดับมาก

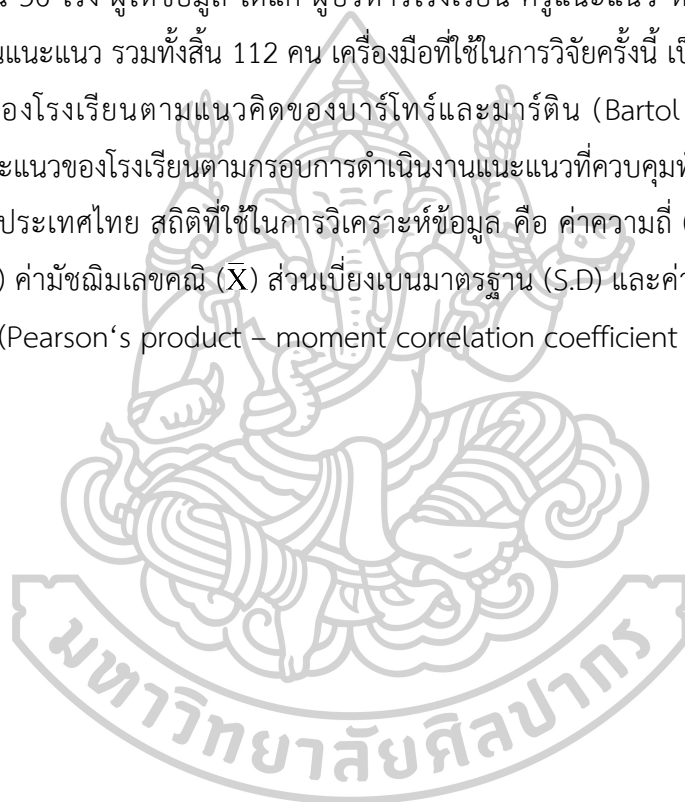
0.30 – 0.699 มีค่าความสัมพันธ์ระดับปานกลาง

0.00 – 0.300 มีค่าความสัมพันธ์ระดับน้อย

¹¹¹ John W. Best, Research in Education (New York: Prentice, 1970), 87.

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 2) การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 56 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูแนะแนว หรือ ครูที่ปฏิบัติคำสั่งให้รับผิดชอบงานแนะแนว รวมทั้งสิ้น 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียนตามแนวคิดของบาร์โตร์และมาร์ติน (Bartol and Martin) และการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนตามกรอบการดำเนินงานแนะแนวที่ควบคุมทั้ง 5 บริการ ของสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product - moment correlation coefficient)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่อง “การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9” ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 56 โรงเรียน แต่ละโรงเรียนมีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 2 คน คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน และครูแนะแนว จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 112 คน ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนกลับมา 52 โรงเรียน รวม 104 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.86 นำมาวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบการบรรยายจำแนกได้เป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
- ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน และครูแนะแนว จำนวน 1 คน จำนวนทั้งสิ้น 56 โรงเรียน รวมผู้ให้ข้อมูล 122 คน จากโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 แยกพิจารณาตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่ง/หน้าที่หลัก และประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่ง/หน้าที่หลัก โดยหาค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage) ดังรายละเอียดในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	- ชาย	54	51.92
	- หญิง	50	48.08
รวม		104	100.00
2	อายุ		
	- เท่ากับ หรือ น้อยกว่า 25 ปี	9	8.65
	- 26 – 35 ปี	30	28.85
	- 36 – 45 ปี	10	9.62
	- 46 ปีขึ้นไป	55	52.88
รวม		104	100.00
3	ระดับการศึกษาสูงสุด		
	- ปริญญาตรี	43	41.35
	- ปริญญาโท	52	50.00
	- ปริญญาเอก	9	8.65
รวม		104	100.00
4	ตำแหน่ง/หน้าที่หลัก		
	- ผู้บริหารโรงเรียน	52	50.00
	- ครูแนะแนว	52	50.00
รวม		104	100.00
5	ประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่ง/หน้าที่หลัก		
	- น้อยกว่า 10 ปี	31	29.81
	- 10 – 19 ปี	11	10.58
	- 20 – 29 ปี	11	10.58
	- 30 ปีขึ้นไป	51	49.03
รวม		104	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่า ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 104 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 51.92 เป็นเพศหญิงจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 48.08 มีอายุ 46 ปี ขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 52.88 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 28.85 และอายุ 36-45 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 9.62 ที่น้อยที่สุด คือ อายุไม่เกิน 25 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.65 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 41.35 รองลงมาคือระดับปริญญาโท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และระดับปริญญาเอก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 8.65 ตำแหน่งหน้าที่หลักเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ครูแนะแนว จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนประสบการณ์ในการทำงาน ตามตำแหน่งหน้าที่หลัก 30 ปีขึ้นไปมากที่สุดจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 49.03 รองลงมาคือมีประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่งหน้าที่หลักน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 29.81 มีประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่งหน้าที่หลักระหว่าง 20-29 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10.58 และมีประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่งหน้าที่หลักระหว่าง 10-19 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 10.58

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ในการวิเคราะห์การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ว่าอยู่ระดับใดผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารของโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวม และจำแนกตามหลักการบริหาร ของโรงเรียนผู้วิจัยวิเคราะห์จากค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไป เปรียบเทียบตามเกณฑ์ระดับคุณภาพตามแนวความคิดของเบสต์ (Best) ดังปรากฏรายละเอียด ตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม (X_{tot})

(n=52)

ด้าน	การบริหารของโรงเรียน (X_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การวางแผน (X_1)	4.47	0.45	มาก
2	การจัดองค์การ (X_2)	4.40	0.51	มาก
3	การนำ (X_3)	4.50	0.41	มากที่สุด
4	การควบคุม (X_4)	4.44	0.53	มาก
รวม (X_{tot})		4.45	0.43	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.43) ส่วนตัวอื่นก็พบว่าอยู่ในระดับมากเช่นกัน ยกเว้น ด้านการนำ มีระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.41) และอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านการวางแผน (Planning) ($\bar{X}=4.47$, S.D.=0.45) ด้านการควบคุม (Controlling) ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.53) และด้านการจัดองค์การ (Organizing) ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.51) เมื่อพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า อยู่ระหว่าง 0.41 – 0.53 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการวางแผน (X_1)

(n=52)

ข้อ	การวางแผน (X_1)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	มีการกำหนดวิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน ว่างหน้า	4.60	0.53	มากที่สุด
2	มีการคิดวิเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบันขององค์กร	4.54	0.54	มากที่สุด
3	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรชัดเจน	4.44	0.67	มาก
4	มีการกำหนดวัตถุประสงค์และความต้องการที่สอดคล้องกับนโยบาย	4.54	0.50	มากที่สุด

ตารางที่ 6 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการวางแผน (X_1) (ต่อ)

(n=52)

ข้อ	การวางแผน (X_1)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5	มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร	4.42	0.60	มาก
6	มีการจัดทำแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว	4.42	0.73	มาก
7	มีการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ	4.50	0.58	มากที่สุด
8	มีการจัดสรรงบประมาณให้เข้ากับแผนงานเพื่อสามารถบริหารงานให้มีประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์	4.44	0.67	มาก
9	มีการคิดวิเคราะห์ ปัญหาและอุปสรรค/ข้อจำกัดที่จะเกิดขึ้น และมีวิธีการแก้ไขอุปสรรคข้อจำกัดนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด	4.66	0.55	มากที่สุด
10	มีการกำหนดช่วงระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการทำงานอย่างชัดเจน	4.40	0.75	มาก
11	มีการกำหนดการเขียนแผนและสร้างกิจกรรมที่ต้องการเพื่อไปสู่การปฏิบัติได้จริง	4.48	0.64	มาก
12	มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติ การควบคุมงานแต่ละส่วนแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน	4.38	0.60	มาก
13	มีการกำหนดรูปแบบความร่วมมือและการประสานงานกับหน่วยงานอื่น	4.40	0.80	มาก
14	ผู้บริหารให้โอกาสและเอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน	4.44	0.67	มาก
รวม X_1		4.47	0.45	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการวางแผน (Planning) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.4$, S.D=0.45) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อโดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ มีการคิด

วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค/ข้อจำกัดที่จะเกิดขึ้น และมีวิธีการแก้ไขอุปสรรคข้อจำกัดนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด ($\bar{X}=4.66$, S.D.=0.55) มีการกำหนดวิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอนอย่างชัดเจนไว้ล่วงหน้า ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.53) มีการคิดวิเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบันขององค์กร ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.54) มีการกำหนดวัตถุประสงค์และความต้องการที่สอดคล้องกับนโยบาย ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.50) และมีการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุนการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.58) และอยู่ในระดับมาก 9 ข้อดังนี้ มีการกำหนดการเขียนแผนและสร้างกิจกรรมที่ต้องการ เพื่อไปสู่การปฏิบัติได้จริง ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.64) มีการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรชัดเจน ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.67) ผู้บริหารให้โอกาสและเอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.67) มีการจัดสรรงบประมาณให้เข้ากับแผนงานเพื่อสามารถบริหารงานให้มีประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.67) มีการจัดทำแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.73) มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.60) มีการกำหนดรูปแบบความร่วมมือและการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.80) มีการกำหนดช่วงระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการทำงานอย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.75) และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติการควบคุมงานแต่ละส่วนแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.60) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าระหว่าง 4.38 – 0.80 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการจัดองค์การ (X_2)

(n=52)

ข้อ	การจัดองค์การ (X_2)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	มีการกำหนดการประชุมจัดงานระบบการทำงานอย่างเหมาะสม	4.38	0.63	มาก
2	มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ตรงตามความรู้ความสามารถ	4.48	0.54	มาก
3	มีการแบ่งงานระบุหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนได้ชัดเจน	4.42	0.67	มาก
4	มีการกำหนดสายการบังคับบัญชา อำนาจการบังคับบัญชาที่ชัดเจน	4.36	0.66	มาก
5	มีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.48	0.64	มาก

ตารางที่ 7 ค่ามัชฌิมเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการจัดองค์การ (ต่อ)

(n=52)

ข้อ	การจัดองค์การ (X_2)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6	มีการกำหนดแผนงาน อย่างเป็นระบบและชัดเจน	4.56	0.54	มากที่สุด
7	มีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานในองค์กรชัดเจน	4.60	0.53	มากที่สุด
8	มีการควบคุมงานที่ดี มีความรับผิดชอบและมีการอำนวยความสะดวกโดยตรง	4.44	0.54	มาก
9	มีการจัดการระบบการสื่อสาร ช่วยประสานงานในหน้าที่ต่าง ๆ ได้ดี	4.40	0.60	มาก
10	มีการกำหนดรายละเอียด ขั้นตอน การดำเนินงาน อย่างเป็นระบบและชัดเจน	4.40	0.63	มาก
11	มีการมอบหน้าที่ความรับผิดชอบตามสายงานการบังคับบัญชาได้อย่างชัดเจน	4.34	0.89	มาก
12	มีการวินิจฉัยการสั่งการที่ดี ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในองค์กร	4.36	0.74	มาก
13	มีการจัดการ ป้องกันการทำงานที่ซ้ำซ้อนทำให้การบริหารองค์กรดำเนินไปด้วยความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ	4.46	0.67	มาก
รวม X_2		4.40	0.51	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ด้านการจัดองค์การ (Organizing) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.51) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อโดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ มีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานในองค์กรชัดเจน ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.53) มีการกำหนดแผนงาน อย่างเป็นระบบและชัดเจน ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.54) และอยู่ในระดับมาก 11 ข้อดังนี้ มีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานอย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.64) มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ตรงตามความรู้ ความสามารถ ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.54) มีการจัดการ ป้องกันการทำงานที่ซ้ำซ้อนทำให้การบริหารองค์กรดำเนินไปด้วยความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.67) มีการควบคุมงานที่ดี

มีความรับผิดชอบและมีการอำนวยความสะดวกโดยตรง ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.54) มีการแบ่งงานระบุหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนได้ชัดเจน ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.67) มีการกำหนดรายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและชัดเจน ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.63) มีการจัดการระบบการสื่อสารช่วยประสานงานในหน้าที่ต่าง ๆ ได้ดี ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.60) มีการกำหนดการประชุมจัดงานระบบการทำงานอย่างเหมาะสม ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.63) มีการวินิจฉัยการสั่งการที่ดีช่วยลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในองค์กร ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.74) มีการกำหนดสายการบังคับบัญชา อำนาจการบังคับบัญชาที่ชัดเจน ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.66) และมีการมอบหน้าที่ความรับผิดชอบตามสายงานการบังคับบัญชาได้อย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.89) ตามลำดับเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าระหว่าง 0.34–0.89 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 8 คำสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการนำ (X_3)

(n=52)

ข้อ	การนำ (X_3)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารมีการจัดการชี้แนะแนวทางให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้	4.56	0.54	มากที่สุด
2	มีการดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารให้คำแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชา			
3	ผู้บริหารมีบทบาทในการจูงใจทางบวกเป็นแรงขับเคลื่อนที่ยิ่งใหญ่ขององค์กรให้ทำงานมุ่งไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้	4.54	0.54	มากที่สุด
4	ผู้บริหารมีการจัดการโดยเป็นผู้ริเริ่มการเปลี่ยนแปลง	4.60	0.57	มากที่สุด
5	มีการติดต่อสื่อสารแบบเป็นทางการกับผู้ใต้บังคับบัญชา	4.62	0.53	มากที่สุด
6	ผู้บริหารมีบทบาทเป็นผู้ลดความขัดแย้ง และสร้างความเข้าใจภายในองค์กร	4.58	0.57	มากที่สุด
7	มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบโดยแต่งตั้งคณะทำงานอย่างชัดเจน	4.46	0.78	มาก
8	มีการดำเนินการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานโดยกำหนดระยะเวลา การดำเนินการตามกลยุทธ์ขององค์กรอย่างชัดเจน	4.48	0.54	มาก

ตารางที่ 8 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการนำ (X_3) (ต่อ)

(n=52)

ข้อ	การนำ (X_3)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9	มีการดำเนินการกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามกลยุทธตามปฏิทินปฏิบัติงานและปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้	4.48	0.50	มาก
10	มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์	4.46	0.64	มาก
11	มีการดำเนินการจัดฝึกอบรมเพื่อให้บุคลากรสามารถดำเนินการตามแผนกลยุทธ์	4.54	0.54	มากที่สุด
12	มีการดำเนินการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันถูกต้องชัดเจน	4.32	0.62	มาก
13	มีการดำเนินการครอบคลุมภารกิจขององค์กรโดยสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.36	0.63	มาก
รวม X_3		4.50	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 8 พบว่า การบริหารของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ด้านการนำ (Leading) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.50$, S.D.=0.41) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าการบริหารของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ ได้แก่ มีการติดต่อสื่อสารแบบเป็นทางการกับผู้ใต้บังคับบัญชา ($\bar{X}=4.62$, S.D.=0.53) ผู้บริหารมีการจัดการโดยเป็นผู้ริเริ่มการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.52) ผู้บริหารมีบทบาทเป็นผู้ลดความขัดแย้งและสร้างความเข้าใจภายในองค์กร ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.57) ผู้บริหารมีการจัดการชี้แนะแนวทางให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.54) ผู้บริหารมีการจัดการชี้แนะแนวทางให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.54) ผู้บริหารมีบทบาทในการจูงใจทางบวกเป็นแรงขับเคลื่อนที่ยิ่งใหญ่ขององค์กรให้ทำงานมุ่งไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้ ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.54) มีการดำเนินการจัดฝึกอบรมเพื่อให้บุคลากรสามารถดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ ($\bar{X}=4.54$, S.D.=0.54) อยู่ในระดับมาก 6 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.54) มีการ

ดำเนินการกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามกลยุทธ์ตามปฏิทินปฏิบัติงานและปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.50) มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบโดยแต่งตั้งคณะทำงานอย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.78) มีการดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารให้คำแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชา ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.64) มีการดำเนินการครอบคลุมภารกิจขององค์กรโดยสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.63) และมีการดำเนินการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันถูกต้องชัดเจน ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.62) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ระหว่าง 0.32– 0.78 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 9 ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการควบคุม (X_4)

(n=52)

ข้อ	การควบคุม (X_4)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์	4.40	0.63	มาก
2	มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์	4.40	0.75	มาก
3	มีการกำหนดการรายงานการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร	4.58	0.60	มากที่สุด
4	มีการกำหนดการรายงานการปฏิบัติงานด้วยวาจา	4.30	0.70	มาก
5	มีการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน	4.60	0.57	มากที่สุด
6	มีการดำเนินการนำผลการปฏิบัติงานมาเปรียบเทียบกับมาตรฐาน	4.56	0.61	มากที่สุด
7	มีการดำเนินการนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุง	4.44	0.90	มาก
8	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินกลยุทธ์โรงเรียน	4.44	0.61	มาก
9	มีการกำหนดปฏิทินการประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน	4.52	0.61	มากที่สุด
10	มีการกำหนดให้มีการจัดทำรายงานผลให้ผู้บริหารทราบ	4.56	0.61	มากที่สุด
11	มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ของโรงเรียน ที่บกพร่องให้ดีขึ้น และติดตามผลการปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ของโรงเรียน	3.98	0.93	มาก

ตารางที่ 9 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการควบคุม (ต่อ)

(n=52)

ข้อ	การควบคุม (X_4)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
12	มีการดำเนินการตรวจตราและตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน	4.58	0.67	มากที่สุด
รวม X_4		4.44	0.53	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่า การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการควบคุม (Controlling) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.53) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การบริหารของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มีการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.60$, S.D.=0.57) มีการกำหนดการรายงานการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.60) มีการดำเนินการตรวจตราและตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ($\bar{X}=4.58$, S.D.=0.67) มีการดำเนินการนำผลการปฏิบัติงานมาเปรียบเทียบกับมาตรฐาน ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.61) มีการกำหนดให้มีการจัดทำรายงานผล ให้ผู้บริหารทราบ ($\bar{X}=4.56$, S.D.=0.61) มีการกำหนดปฏิทินการประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน ($\bar{X}=4.52$, S.D.=0.61) และอยู่ในระดับมาก 6 ข้อ ได้แก่ มีการดำเนินการนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุง ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.90) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินกลยุทธ์โรงเรียน ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.61) มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์ ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.75) มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.63) มีการกำหนดการรายงานการปฏิบัติงานด้วยวาจา ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.70) และมีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ของโรงเรียน ที่บกพร่องให้ดีขึ้น และติดตามผลการปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ของโรงเรียน ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.93) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ระหว่าง 3.93- 0.93 ตามลำดับลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9

ในการวิเคราะห์การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 9 เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2 ว่าอยู่ระดับใดผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและจำแนกการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์จากค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบตามเกณฑ์ระดับคุณภาพตามแนวความคิดของเบสท์ (Best) ดังปรากฏรายละเอียด ตามตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม (Y_{tot}) (n=52)

ด้าน	การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน (Y_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1)	4.46	0.53	มาก
2	บริการสนเทศ (Y_2)	4.41	0.49	มาก
3	บริการให้คำปรึกษา (Y_3)	4.34	0.58	มาก
4	บริการจัดวางตัวบุคคล (Y_4)	4.38	0.53	มาก
5	บริการติดตามและประเมินผล (Y_5)	4.37	0.57	มาก
โดยภาพรวม (Y_{tot})		4.37	0.52	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.52) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมากทุกด้านเท่ากันก็ตาม แต่พบว่า บริการให้คำปรึกษามีคะแนนน้อยที่สุด เนื่องจากครูแนะแนวส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่งานต่าง ๆ มากเกินไปจนไม่มีเวลา จัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน ไม่มีห้องให้คำปรึกษามิดชิด ทำให้นักเรียนไม่กล้าที่จะมาปรึกษากับคุณครู เป็นต้น แต่ด้านบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุดเพราะว่าครูทุกคนต้องทำทะเบียนสะสมเป็นรายบุคคลของนักเรียนทุกคน จึงทำให้ครูทุกคนรู้จักและทำร่วมกันกับการบริการงานวิชาการที่ทุกโรงเรียนต้องมีระเบียบ ประวัติ ของนักเรียนทุกคนอย่างเป็นทางการในปัจจุบัน

แต่อย่างไรก็ตามโดยภาพรวม พบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Individual Inventory Service) ($\bar{X}$ =4.46, S.D.=0.53) บริการสนเทศ (Information Service) ($\bar{X}$ =4.41, S.D.=0.49) บริการจัดวางตัวบุคคล (Placement Service) ($\bar{X}$ =4.37, S.D.=0.53) บริการติดตามและประเมินผล (Follow up Service and Research) ($\bar{X}$ =4.37, S.D.=0.57) บริการให้คำปรึกษา (Counseling Service) ($\bar{X}$ =4.34, S.D.=0.58) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าระหว่าง 0.37–0.58 ลักษณะเช่นนี้ แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันผลการวิเคราะห์การดำเนินงานแนะ แนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 รายด้าน ด้าน ($Y_1 - Y_5$) มีรายละเอียดตามตารางที่ 11 – 15 ดังนี้

ตารางที่ 11 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานแนะแนวของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านบริการศึกษาและ รวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1)

(n=52)

ข้อ	บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียน เป็นรายบุคคล (Y_1)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การดำเนินการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.43	0.63	มาก
2	การศึกษาสำรวจและวิเคราะห์ปัญหาการเรียนเป็นรายกรณี	4.38	0.56	มาก
3	การใช้เครื่องมือและวิธีต่าง ๆ ในการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็น รายบุคคล	4.55	0.50	มากที่สุด
4	การรวบรวมข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนไว้ในระเบียบสะสม	4.49	0.57	มาก
5	การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ	4.43	0.57	มาก
6	การจัดให้นักเรียนเขียนอัตชีวประวัติของตนเองเพื่อให้ครูได้รู้จัก นักเรียนดีขึ้น	4.43	0.57	มาก
7	การเก็บข้อมูลโดยการสังเกต การสอบถามและอื่น ๆ	4.28	0.71	มาก
8	การใช้ประโยชน์เพื่อการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ	4.36	0.68	มาก
9	การเยี่ยมบ้านและสัมภาษณ์ทุกคนในบ้าน เพื่อให้ทราบข้อมูล นักเรียนอย่างครบถ้วน	4.36	0.68	มาก
10	การจัดทำแบบทดสอบทางจิตวิทยาแก่ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ	4.43	0.72	มาก
รวม (Y_1)		4.46	0.53	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการบริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวม (Individual Inventory Service) ($\bar{X}=4.46$, S.D.=0.53) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ด้านการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การใช้เครื่องมือและวิธีต่าง ๆ ในการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.55$, S.D.=0.50) และอยู่ในระดับมาก 9 ข้อ ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนไว้ในระเบียบงานสะสม ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.57) การดำเนินการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.63) การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนทุกคน อย่างเป็นระบบ ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.57) การจัดให้นักเรียนเขียนอัตชีวประวัติของตนเองเพื่อให้ครูได้ รู้จักนักเรียนดีขึ้น ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.57) การใช้ประโยชน์เพื่อการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.68) การเยี่ยมบ้านและสัมภาษณ์ ทุกคนในบ้านเพื่อให้ทราบข้อมูลนักเรียนอย่างครบถ้วน ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.68) ตามลำดับเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าจะระหว่าง 0.28– 0.72 ลักษณะ เช่นนี้แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านบริการสารสนเทศ (Y₂)

(n=52)

ข้อ	บริการสารสนเทศ (Y ₂)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนของนักเรียน	4.36	0.65	มาก
2	การให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ที่จำเป็นเพื่อการตัดสินใจ	4.43	0.66	มาก
3	การนำเสนอข้อมูลข่าวสารความรู้ที่จำเป็นและเหมาะสมแก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น รายการเสียงตามสายของโรงเรียน เป็นต้น	4.30	0.63	มาก
4	การนำเสนอข้อมูลข่าวสารความรู้ที่ให้เป็นที่ปัจจุบันและตรงกับความต้องการของนักเรียน	4.49	0.60	มาก
5	การจัดมุมสนเทศบริการข้อมูลทางการศึกษา อาชีพ ส่วนตัว และสังคมให้กับนักเรียน	4.30	0.72	มาก
6	การจัดป้ายสนเทศเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จำเป็น และทันสมัยแก่นักเรียน	4.26	0.78	มาก

ตารางที่ 12 ค่ามัชฌิมเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านบริการสารสนเทศ (Y₂) (ต่อ)
(n=52)

ข้อ	บริการสารสนเทศ (Y ₂)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
7	การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับโลกของงาน การรักษา สุขภาพ การศึกษาต่อ ฯลฯ	4.43	0.63	มาก
8	เชิญวิทยากร หรือผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ มาให้ ความรู้กับนักเรียน	4.40	0.56	มาก
9	จัดทัศนศึกษาตามสถาบันการศึกษา และแหล่งเรียนรู้อาชีพ ต่าง ๆ	4.32	0.75	มาก
10	การร่วมจัดปฐมนิเทศนักเรียนใหม่เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ใน สิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้	4.38	0.65	มาก
11	การจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเพื่อให้นักเรียนแสดงความกตัญญู กตเวทิตาแด่คุณครู	4.34	0.73	มาก
รวม (Y ₂)		4.41	0.49	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการบริการสารสนเทศ (Information Service) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.49) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมากโดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้การจัดป้ายสนเทศเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จำเป็นและทันสมัยแก่นักเรียน ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.78) การนำเสนอข้อมูลข่าวสารความรู้ที่จำเป็นและเหมาะสมแก่นักเรียนในรูปแบบต่าง ๆ เช่นรายการเสียงตามสาย ของโรงเรียนเป็นต้น ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.63) การจัดมุมสนเทศบริการข้อมูลทางการศึกษาอาชีพ ส่วนตัวและสังคมให้กับนักเรียน ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.72) จัดทัศนศึกษาตามสถาบันการศึกษาและแหล่งเรียนรู้อาชีพต่าง ๆ ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.75) การจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเพื่อให้นักเรียนแสดงความกตัญญูกตเวทิตาแด่คุณครู ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.73) การประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร และการเรียนของนักเรียน ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.65) การร่วมจัดปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.65) เชิญวิทยากรหรือผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ มาให้ความรู้กับนักเรียน ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.56) การให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ที่จำเป็นเพื่อการตัดสินใจ ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.66) การเชิญวิทยากรมาให้

ความรู้เกี่ยวกับโลกของงานการรักษาสุขภาพ การศึกษาต่อ ฯลฯ ($\bar{X}=4.43$, S.D.= 0.63) และนำเสนอข้อมูลข่าวสารความรู้ที่เป็นปัจจุบันและตรงกับความต้องการของนักเรียน ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.60) ตามลำดับเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ระหว่าง 4.26– 0.78 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 13 ค่ามัชฌิมเลขคณิตส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านบริการให้คำปรึกษา (Y_3) (n=52)

ข้อ	บริการให้คำปรึกษา (Y_3)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในช่องทางต่าง ๆ	4.26	0.62	มาก
2	การสำรวจปัญหาเพื่อให้คำปรึกษา	4.32	0.58	มาก
3	การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม	4.30	0.66	มาก
4	มีแบบบันทึกข้อมูลการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และเป็นรายกลุ่มแก่นักเรียน	4.32	0.67	มาก
5	มีผลการดำเนินงานตามขั้นตอน ระยะเวลา และวิธีการที่ใช้ในการบริการ ให้คำปรึกษาเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล	4.28	0.69	มาก
6	สามารถพูดคุยให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.32	0.72	มาก
7	ให้การชี้แนะส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียน ด้านการศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ และปฏิบัติตนในสังคม	4.45	0.66	มาก
8	การปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.38	0.68	มาก
9	การปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อร่วมมือแก้ไขปัญหที่เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.42	0.66	มาก
10	การติดตามดูแลพฤติกรรมของนักเรียนที่เคยให้คำปรึกษา	4.40	0.59	มาก
รวม (Y_3)		4.34	0.58	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านบริการให้คำปรึกษา (Counseling Service) ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.58) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้การจัดให้มี

บริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในช่องทางต่าง ๆ ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.62) มีผลการดำเนินงานตามขั้นตอน ระยะเวลา และวิธีการที่ใช้ในการบริการ ให้คำปรึกษาเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.69) การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.66) การสำรวจปัญหาเพื่อให้คำปรึกษา ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.58) มีแบบบันทึกข้อมูลการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และเป็นรายกลุ่มแก่นักเรียน ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.67) การสามารถพูดคุยให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.72) การปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.68) การติดตามดูแลพฤติกรรมของนักเรียนที่เคยให้คำปรึกษา ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.59) การปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อร่วมมือแก้ไขปัญหาลักษณะที่เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.42$, S.D.=0.66) และให้การชี้แนะส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจแก่นักเรียน ด้านการศึกษาด้านการประกอบอาชีพและปฏิบัติตนในสังคม ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.66) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ระหว่าง 0.26– 0.72 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านการจัดวางตัวบุคคล (Y_4)

(n=52)

ข้อ	บริการจัดวางตัวบุคคล (Y_4)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การจัดบริการจัดทุนการศึกษาประเภทต่าง ๆ ให้กับนักเรียน	4.43	0.66	มาก
2	การพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเข้ารับทุนการศึกษา	4.43	0.72	มาก
3	การพิจารณาคัดเลือกนักเรียนรับทุนอาหารกลางวัน หรือจัดให้รับประทานอาหารฟรี	4.51	0.57	มากที่สุด
4	การช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนเครื่องแบบ และอุปกรณ์การเรียน	4.42	0.57	มาก
5	การจัดสอนซ่อมเสริมแก่นักเรียนตามความเหมาะสม	4.34	0.58	มาก
6	การจัดนักเรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความถนัดหรือที่สนใจ	4.23	0.69	มาก
7	การจัดบริการข้อมูลการศึกษาต่อแก่นักเรียนเพื่อให้ให้นักเรียนได้เลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อที่เหมาะสมกับความถนัดของนักเรียน	4.32	0.64	มาก
8	การจัดส่งตัวนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาพหรือมีความผิดปกติ ได้รับการบำบัดรักษา	4.30	0.69	มาก

ตารางที่ 14 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล (Y₄) (ต่อ)
(n=52)

ข้อ	บริการจัดวางตัวบุคคล (Y ₄)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9	ส่งเสริมช่วยเหลือนักเรียนให้มีรายได้พิเศษระหว่างเรียน	4.45	0.63	มาก
10	ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น ทำงานพิเศษระหว่างปิดภาคเรียน	4.36	0.62	มาก
11	การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดวางตัวบุคคล	4.45	0.53	มาก
รวม (Y₄)		4.38	0.53	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล (Placement Service) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.53) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ และในระดับมาก 10 ข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพิจารณาคัดเลือกนักเรียนรับทุนอาหารกลางวัน หรือจัดให้รับประทานอาหารฟรี ($\bar{X}=4.51$, S.D.=0.57) ส่งเสริมช่วยเหลือนักเรียนให้มีรายได้พิเศษระหว่างเรียน ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.63) การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดวางตัวบุคคล ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.53) การพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเข้ารับทุนการศึกษา ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.72) การจัดบริการจัดทุนการศึกษาประเภทต่าง ๆ ให้กับนักเรียน ($\bar{X}=4.43$, S.D. =0.66) การช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนเครื่องแบบและอุปกรณ์การเรียน ($\bar{X}=4.42$, S.D.= 0.57) ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น ทำงานพิเศษ ระหว่างปิดภาคเรียน ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.62) การจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่ นักเรียนตามความเหมาะสม ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.58) การจัดบริการข้อมูลการศึกษาต่อแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เลือกสาขาวิชา ที่จะศึกษาต่อที่เหมาะสมกับความถนัดของนักเรียน ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.64) การจัดส่งตัวนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาพหรือมีความผิดปกติได้รับการบำบัดรักษา ($\bar{X}=4.30$, S.D. = 0.69) และการจัดนักเรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความถนัดหรือที่สนใจ ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.69) ตามลำดับเมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าระหว่าง 0.23–0.72 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 15 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านบริการติดตามและ
ประเมินผล (Y_5)

(n=52)

ข้อ	การบริการติดตามและประเมินผล (Y_5)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การติดตามผลนักเรียนที่มารับบริการแนะแนวเป็นรายบุคคล	4.45	0.63	มาก
3	การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา	4.36	0.71	มาก
4	ติดตามศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษามาแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนให้ประสบความสำเร็จ	4.34	0.67	มาก
5	การสอบถามความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับบริการแนะแนวต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น	4.32	0.67	มาก
6	นำข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลไปใช้ในการประเมินผลการให้บริการแนะแนวด้านต่าง ๆ	4.30	0.74	มาก
7	การประเมินผลระหว่างดำเนินงานและการประเมินผลเมื่อการดำเนินงานสิ้นสุดลง	4.43	0.57	มาก
8	การประเมินผลการจัดบริการแนะแนวด้านต่าง ๆ เพื่อทำสถิติเปรียบเทียบและปรับปรุงเพื่อพัฒนางานแนะแนวต่อไป	4.40	0.66	มาก
9	จัดกล่องรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว	4.30	0.74	มาก
10	นำผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานต่อไป	4.40	0.68	มาก
รวม (Y_5)		4.37	0.57	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ด้านบริการติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.37$, S.D.=0.57) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียง ค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ การติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน ($\bar{X}=4.49$, S.D.=0.50) การติดตามผลนักเรียนที่มารับบริการแนะแนวเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.63) การประเมินผลระหว่างดำเนินงานและการประเมินผลเมื่อการดำเนินงานสิ้นสุดลง ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.57) นำผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานต่อไป ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.68)

การประเมินผลการจัดบริการแนะแนวด้านต่าง ๆ เพื่อทำสถิติเปรียบเทียบและปรับปรุงเพื่อพัฒนา
งานแนะแนวต่อไป ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.66) การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา ($\bar{X}=4.36$,
S.D.=0.71) ติดตามศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษามาแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนให้ประสบความสำเร็จ
($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.67) การสอบถามความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับบริการแนะแนวต่าง ๆ
ที่โรงเรียนจัดขึ้น ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.67) นำข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลไปใช้ในการประเมินผลการ
ให้บริการแนะแนวด้านต่าง ๆ ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.74) และจัดกล่องรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการ
แนะแนว ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.74) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ระหว่าง
0.30– 0.67 ลักษณะเช่นนี้แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 นั้น ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ของเพียร์สัน (Pearson' sproduct correlation-coefficient) ดังรายละเอียดในตารางที่ 16

การบริหารของโรงเรียน (X_{tot})

X_1	หมายถึง	การวางแผน	(Planning)
X_2	หมายถึง	การจัดองค์การ	(Organizing)
X_3	หมายถึง	การนำ	(Leading)
X_4	หมายถึง	การควบคุม	(Controlling)

การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน (Y_{tot})

Y_1	หมายถึง	บริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Individual Inventory Service)
Y_2	หมายถึง	บริการสารสนเทศ (Information Service)
Y_3	หมายถึง	บริการให้คำปรึกษา (Counseling Service)
Y_4	หมายถึง	จัดวางตัวบุคคล (Placement Service)
Y_5	หมายถึง	บริการติดตามและประเมินผล (Follow up Service and Research)

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมและรายด้าน

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y _{tot}
X ₁	.979**	.702**	.670**	.602**	.700**	.871**
X ₂	.572**	.951**	.962**	.805**	.817**	.922**
X ₃	.537**	.842**	.879**	.971**	.728**	.880**
X ₄	.577**	.570**	.577**	.501**	.604**	.789**
X _{tot}	.963**	.831**	.920**	.789**	.800**	.920**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 16 พบว่า การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก ($r_{xy}=0.920$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารของผู้บริหารรายด้าน (X₁-X₄) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน (Y_{tot}) พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้าน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในเชิงบวก โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .789-0.922 เมื่อเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แล้ว พบว่า การบริหารของผู้บริหารด้านการจัดองค์การ (X₂) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน (Y_{tot}) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .922 การบริหารของผู้บริหารด้านการนำ (X₃) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน (Y_{tot}) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .880 การบริหารของผู้บริหารด้านการวางแผน (X₁) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน (Y_{tot}) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .871 และการบริหารของผู้บริหารด้านการควบคุม (X₄) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน (Y_{tot}) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .789 ความสัมพันธ์ดังกล่าว มีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้ายตามกัน ซึ่งการบริหารของผู้บริหารที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมากที่สุด คือ การบริหารของผู้บริหารด้านการจัดองค์การ รองลงมาคือ การบริหารของผู้บริหารด้านการนำ และน้อยที่สุดคือ การบริหารของผู้บริหารด้านการควบคุม

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารของผู้บริหารโดยภาพรวม (X_{tot}) กับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรายด้าน (Y₁-Y₅) พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้าน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าอยู่ระหว่าง .789-0.963 เมื่อเรียงลำดับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แล้วพบว่า การบริหารของผู้บริหาร (X_{tot}) กับการ

ดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนด้านการบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .963 การบริหารของผู้บริหาร (X_{tot}) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนด้านการบริการให้คำปรึกษา (Y_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .920 การบริหารของผู้บริหาร (X_{tot}) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนด้านการบริการสารสนเทศ (Y_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .831 การบริหารของผู้บริหาร (X_{tot}) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนด้านการบริการติดตาม (Y_5) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .800 และการบริหารของผู้บริหาร (X_{tot}) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนด้านการจัดวางตัวบุคคล (Y_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .789 ความสัมพันธ์ดังกล่าว มีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้ายตามกัน ซึ่งการบริหารของผู้บริหารที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมากที่สุด คือ การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนด้านการบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมาคือ การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนด้านการบริการให้คำปรึกษา และน้อยที่สุด คือ การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนด้านการจัดวางตัวบุคคล

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารของผู้บริหารรายด้าน (X_1 - X_4) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนรายด้าน (Y_1 - Y_5) พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกด้าน ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก โดยการบริหารของผู้บริหารด้านการวางแผน (X_1) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนด้านการบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด เท่ากับ .979 รองลงมาคือ การบริหารของผู้บริหารด้านการนำ (X_3) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนด้านการจัดวางตัวบุคคล (Y_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .501 และรองลงมาคือ การบริหารของผู้บริหารด้านการจัดองค์การ (X_2) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนด้านการบริการให้คำปรึกษา (Y_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .962 ความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลาง พบว่าการบริหารของผู้บริหารด้านการควบคุม (X_4) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนด้านการจัดวางตัวบุคคล (Y_4) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด.501 รองลงมาคือการบริหารของผู้บริหารด้านการนำ (X_3) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนด้านการบริการศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (Y_1) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .537 และรองลงมาคือการบริหารของผู้บริหารด้านการควบคุม (X_4) กับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนด้านการบริการสารสนเทศ (Y_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .570 สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารของผู้บริหารรายด้านกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนรายด้าน ไม่พบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับน้อย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อทราบการบริหารของผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 2) เพื่อทราบการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 3) เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จำนวน 61 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 1 คน และครูแนะแนว จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 3 ตอน โดย ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 การสอบถามเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 และตอนที่ 3 การสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่ามัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบถึงสภาพที่แท้จริงสามารถนำไปใช้พัฒนาให้เกิดประโยชน์กับการบริหารงานของโรงเรียน โดยผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 สรุปผลเป็นประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

1. การบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการนำโดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านการนำ ด้านการวางแผน ด้านการควบคุม และด้านการจัดองค์การ

2. การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการสารสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล บริการติดตามและประเมินผล และบริการให้คำปรึกษา

3. การบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์ในลักษณะคล้ายตามกันทั้งคู่

อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริงของการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การบริหารขอโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน และระดับมาก 3 ด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การนำ การวางแผน การควบคุม และการจัดองค์การ ซึ่งทั้งนี้ ด้านการนำที่อยู่ในระดับมากที่สุด อาจเนื่องจากผู้บริหารส่วนใหญ่ที่เข้าสู่ตำแหน่งแล้วจะต้องผ่านการฝึกอบรมอย่างเข้ม เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถและพฤติกรรมการบริหารตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด โดยส่วนใหญ่จะครอบคลุมการบริหารด้านการวางแผน การนำ การตัดสินใจ การจัดการองค์การ การควบคุมการประสานงาน การติดต่อสื่อสาร การมีอำนาจอิทธิพล การประเมิน เพราะผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญกับองค์กรต่าง ๆ เป็นผู้ที่จะนำพาองค์กรให้ประสบผลสำเร็จตามความคาดหวัง เป็นผู้ที่จะทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล เนื่องปัจจุบันมีการแข่งขันทางด้านการศึกษาสูงขึ้น อาจมาจากจำนวนโรงเรียนที่เพิ่มมากขึ้น จำนวนประชากรลดลงในทุกระดับอายุ อาจมีสาเหตุมาจากโครงสร้างประชากรที่คนไทยมีลูกน้อยลงประชากรวัยเรียนจึงลดลง และในภาวะที่สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายๆ ด้านของเศรษฐกิจ สังคมการเมือง รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีตลอดจนการพัฒนาสื่อต่าง ๆ อย่างรวดเร็วซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวก่อให้เกิดความเจริญในหลายด้าน ตลอดจนทางด้านการเปิดกว้างของข้อมูลข่าวสารโดยมุ่งเน้นการแข่งขันเพื่อความทันสมัย อันส่งผลต่อสภาพการดำรงชีวิตตลอดจนความเชื่อ ค่านิยม และสภาพสังคมไทย ในขณะเดียวกันก็ส่งผลให้เกิดปัญหาในหลายด้าน เช่น การเลียนแบบสื่อในทางที่ผิด ความตึงเครียดจากการแข่งขันกับผู้อื่น ค่านิยมสมัยใหม่ที่ทำให้เยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่

ไม่ถูกไม่ควร โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่กำลังศึกษาในโรงเรียน ดังนั้นผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อโรงเรียนสูงขึ้น ที่ต้องอาศัยการศึกษาเข้ามาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็กและเยาวชนของชาติ อีกทั้งปัจจุบันผู้ปกครองเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษามากขึ้นรวมถึงค่านิยมของสังคมที่สะท้อนออกมาว่าการศึกษาก่อให้เกิดโอกาสและต้นทุนทางสังคมที่เพิ่มขึ้น ทำให้การบริหารของผู้บริหารต้องเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ในฐานะพลเมืองไทยและพลเมืองโลก คือรักชาติ ศาสน์กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ โดยอาศัยการบริหารของผู้บริหารด้านการนำ เป็นสถานะที่ผู้นำใช้ความพยายามที่จะให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การที่ผู้นำจะเป็นผู้นำที่มีศักยภาพดังกล่าวได้พึงทำความเข้าใจทฤษฎีการจูงใจ (Motivation) ภาวะผู้นำ (Leadership) การติดต่อสื่อสาร (Communication) และการบริหารกลุ่ม (Group) เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม การนำหรือการสั่งการ เป็นการใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจบุคลากรหรือสมาชิกองค์กร ให้ปฏิบัติงานและนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ระบุไว้ หรือเป็นกระบวนการจัดการให้สมาชิกในองค์กรทำงานร่วมกันได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่ซับซ้อนและเข้าใจองแท้ได้ยาก การนำหรือการสั่งการจึงต้องใช้ความสามารถหลายเรื่องควบคู่กันไป งานที่สั่งไปนั้นสำเร็จลุล่วงด้วยดีนำมาซึ่งการลดข้อผิดพลาดในการดำเนินกระบวนการการทำงานและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันขององค์กร และการบริหารที่ดีก็ต้องมี การวางแผน การควบคุม และการจัดองค์การ ซึ่งถือว่าเป็นภารกิจสำคัญลำดับต้น ๆ ต่อมาจากการนำ เพราะต้องดำเนินการจัดการขึ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเปลี่ยนแปลงตามที่ผู้บริหารหรือผู้นำคาดหวัง ซึ่งมีการดำเนินการนิเทศแบบผู้บริหารให้คำแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชา และมีบทบาทการจูงใจทั้งทางบวกและทางลบในการทำงาน โดยที่ผู้บริหารมีการจัดการและเป็นผู้ริเริ่มการเปลี่ยนแปลงกระบวนการดำเนินงานการติดต่อสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชา ใช้การติดต่อสื่อสารแบบเป็นทางการ โดยที่ผู้บริหารมีบทบาทเป็นผู้ลดความขัดแย้ง และสร้างความเข้าใจภายในองค์กรอีกด้วยทั้งมีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบโดยแต่งตั้งคณะทำงานอย่างชัดเจน จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงาน โดยกำหนดระยะเวลาการดำเนินการตามกลยุทธ์ขององค์กร โดยให้มีทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผน ปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ และปฏิบัติตามปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้ทั้งยังมีการจัดฝึกอบรมเพื่อให้บุคลากรสามารถดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ และมีการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบันอย่างถูกต้องและชัดเจน ครอบคลุมภารกิจขององค์กรมีการสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมระดมความคิดเห็นในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ของโรงเรียน จึงทำให้ การบริหารของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดม แก้วสระโร พบว่า การบริหารของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมของชุมชน ส่งผลต่อการเรียนของผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และยิ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประไพ อุดมผล พบว่า การปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยิ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเดชา พวงงาม พบว่า ภาวะผู้นำกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 6 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายการดำเนินงานแนะแนว เรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิต จากมากไปน้อย ได้แก่ บริการสารสนเทศ บริการติดตามและประเมินผล บริการจัดวางตัวบุคคล และ บริการให้คำปรึกษา อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านบริการศึกษารวบรวมข้อมูล นักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่าและระดับมากที่สุด 1 ด้าน อาจเป็นเพราะบริการศึกษารวบรวมข้อมูล นักเรียนเป็นรายบุคคล ทุกโรงเรียนต้องมีระเบียบสนทนนักเรียนเป็นรายบุคคลอยู่ทุกโรงเรียน จึงทำให้ครูทุกคนรู้จักและร่วมกันทำ เพราะ ทุกโรงเรียนและคุณครูประจำชั้นต้องวางแผนการเก็บข้อมูล นักเรียนในแต่ละปี จัดทำ จัดสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลนักเรียน พัฒนาเทคโนโลยีในการศึกษา รวบรวมข้อมูล จัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลไปใช้ และ บริการให้คำปรึกษาในระดับคะแนนน้อยสุด เพราะว่า ครูส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่มากเกินไปจนทำให้มี การวางแผนกระบวนการสัมพันธ์ภาพต่อกันทางวิชาชีพระหว่างผู้ให้การปรึกษากับผู้ขอรับการปรึกษา และไม่มีงบประมาณสร้างห้องให้คำปรึกษาอย่างมิดชิด เพราะการจัดบริการให้คำปรึกษาเพื่อช่วยให้ ผู้รับการปรึกษาเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง ตลอดจนสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหา ป้องกันปัญหาและวางโครงการในปัจจุบันและอนาคตเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และส่วนตัว – สังคม บริการให้การปรึกษา จึงเป็นหัวใจของการแนะแนว เนื่องจากเป็นบริการที่ให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน ที่มีปัญหาโดยตรง ทั้งเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม ผู้ให้การปรึกษา (Counselor) จึงต้องได้รับการศึกษา ทั้งภาคทฤษฎี และฝึกทักษะ ในการให้การปรึกษา การใช้เครื่องมือและวิธีต่าง ๆ ในการสำรวจข้อมูล นักเรียนเป็นรายบุคคล การรวบรวมข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนไว้ในระเบียบสนทนการดำเนินการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล การศึกษาสำรวจและวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายกรณี การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ การจัดให้นักเรียนเขียนอัตชีวประวัติของ ตนเองเพื่อให้ครูได้รู้จักนักเรียนดีขึ้น การเก็บข้อมูลโดยการสังเกต การสอบถาม และอื่น ๆ การใช้ ประโยชน์เพื่อการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ การเยี่ยมบ้านและสัมภาษณ์ทุกคนในบ้านเพื่อให้ทราบ

ข้อมูลนักเรียนอย่างครบถ้วนและการจัดทำแบบทดสอบทางจิตวิทยาแก่ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมแนะแนว และให้บริการแนะแนวให้แก่ักเรียนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให้สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดการบริหารการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน อีกทั้งโรงเรียนต้องมีการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนจึงต้องกำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรมการดำเนินงานแนะแนวไว้ในแผนพัฒนาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน จัดกิจกรรมแนะแนวตามมาตรฐานและตัวชี้วัดการแนะแนว เพื่อรองรับการประเมินจากภายนอก มีการกำหนดบุคลากรผู้ปฏิบัติงานไว้ในโครงการการบริหารงาน ที่ชัดเจน จัดครูรับผิดชอบชั่วโมงแนะแนว จัดให้มีบริการแนะแนวครบทั้ง 5 บริการ ครอบคลุมด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ บูรณาการกิจกรรมแนะแนวเข้ากับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าบางโรงเรียนแม้จะมีการกำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรมการดำเนินงานแนะแนวไว้ในแผนพัฒนาหรือแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนที่ชัดเจน แต่ในทางปฏิบัตินั้นยังไม่ได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจังจากผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้อง ครูแนะแนวในโรงเรียนบางแห่ง ไม่ได้จบทางด้านจิตวิทยาหรือการแนะแนวโดยตรง จบวิชาเอกอื่นมาจึงยังไม่มี ความเข้าใจในงานแนะแนวที่ลึกซึ้งให้ความสำคัญและส่งเสริมการจัดกิจกรรมแนะแนวไม่ต่อเนื่อง บางโรงเรียนครูแนะแนวขาดแต่ไม่สามารถขออัตราเพิ่มได้เพราะผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญบางโรงเรียน พบว่า ห้องแนะแนวไม่มีห้องให้คำปรึกษาที่เป็นสัดส่วนที่นักเรียนสามารถเข้ารับบริการได้ ครูและผู้ปกครองไม่ได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตระหนักใน ความสำคัญ ของงานแนะแนวที่น้อยมากและประเด็นสำคัญที่ทุกโรงเรียนพบเหมือนกันคือ ผู้บริหารขาดการนิเทศ ติดตามประเมินผลงานแนะแนวที่เป็นระบบและต่อเนื่อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารบางคนไม่ได้ให้ความสำคัญและเอาใจใส่อย่างจริงจังกับงานแนะแนว ขาดความรู้ความเข้าใจทางการแนะแนว สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรพร กสานต์ศรี ที่ได้วิจัย เรื่อง การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโรงเรียนพุทธโสธร อำเภอพุทธโสธร จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนไม่ได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจังและชัดเจน ทั้งทางด้านผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้อง 2) ผู้ที่ได้รับมอบหมาย ให้รับผิดชอบงานแนะแนวขาดความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์และทักษะด้านกระบวนการดำเนินงานแนะแนว ขาดการดำเนินงานที่ต่อเนื่องเป็นระบบ 3) ผู้บริหารขาดการกำกับ ติดตาม และการนิเทศภายในงานแนะแนวอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมในทางปฏิบัติในการบริหารงานแนะแนว 4) ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องในเขตบริการ ไม่เข้าใจและไม่เห็นความสำคัญทางด้านการแนะแนวของโรงเรียน ส่วนประเด็นที่ พบว่าบางแห่งไม่มีแบบทดสอบทางการแนะแนว เช่น แบบทดสอบทางจิตวิทยา แบบทดสอบวัดความถนัด เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ก็พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนเทคโนโลยีโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต

บริการแก่นักเรียนอย่างทั่วถึง นักเรียนสามารถไม่เข้าถึงข่าวสารในระบบเทคโนโลยีใหม่ๆได้ เช่น การสมัครเข้าศึกษาต่อในสถาบันต่าง ๆ ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต การเข้าถึงเว็บไซต์ของสถาบันทางการศึกษาเป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ แกมบิล (Gambil) ที่ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีมาให้บริการแนะแนวจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง ในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการให้บริการให้คำปรึกษาด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ โดยการเข้าระบบสืบค้นทาง WorldWide Web (WWW) ผลการตรวจสอบพบว่า เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการใช้แนะแนว การให้คำปรึกษาการแนะแนวของผู้ให้คำปรึกษาต้องพัฒนาไปสู่การใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน จุดประสงค์เพื่อจัดหารูปแบบการบริการให้คำปรึกษาที่หลากหลายโดยการรวบรวมเครื่องมือเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะแหล่งข้อมูลอินเทอร์เน็ตให้ประโยชน์แก่นักเรียนได้ และในขณะเดียวกัน พบว่า บางโรงเรียนมีการให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านการดำเนินงานแนะแนว ส่งเสริมบูรณาการงานแนะแนวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยมอบหมายให้ครูประจำชั้นมีส่วนร่วมในการคัดกรองผู้เรียนเพื่อป้องกัน แก้ไข และส่งเสริมนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภา ชัยยะ ที่ได้วิจัย เรื่อง การบริหารงานแนะแนวมิติใหม่ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนว ควรมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านโครงสร้างระบบ งานแนะแนว ด้านบุคลากรแนะแนว ด้านงบประมาณ และด้านการจัดการแนะแนว โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารงานแนะแนวระดับจังหวัด จัดตั้งศูนย์แนะแนวประจำจังหวัด โรงเรียนควรดำเนินงานตามแผนและปฏิทินการปฏิบัติงานมีการประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายโดยเฉพาะงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ด้านการแนะแนว ที่สำคัญทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างจริงจัง

3. จากผลการวิจัยการบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 โดยภาพรวมพบว่า มีความสัมพันธ์กันเชิงบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่ามีความสัมพันธ์กันทุกคู่ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารของโรงเรียน ด้านการนำเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนที่มีหน้าที่บริหารงานต่าง ๆ ในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ดังนั้นหากผู้บริหารโรงเรียนในสภาวะที่ผู้นำใช้ความพยายามที่จะให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการที่ผู้นำจะเป็นผู้นำที่มีศักยภาพดังกล่าว ได้พึงทำความเข้าใจทฤษฎีการจูงใจ (Motivation) ภาวะผู้นำ (Leadership) การติดต่อสื่อสาร (Communication) และการบริหารกลุ่ม (Group) เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมการนำหรือการสั่งการเป็นการใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจบุคลากรหรือสมาชิกองค์กรให้ปฏิบัติงานและนำไปสู่ความสำเร็จ

ตามเป้าหมายที่ระบุไว้ หรือเป็นกระบวนการจัดการให้สมาชิกในองค์กรทำงานร่วมกันได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่ซับซ้อนและเข้าใจอย่างยาก การนำหรือการสั่งการจึงต้องใช้ความสามารถหลายเรื่องควบคู่กันไป งานที่ส่งไปนั้นสำเร็จลุล่วงด้วยดีนำมาซึ่งการลดข้อผิดพลาดในการดำเนินกระบวนการการทำงานและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันขององค์กร เป็นผู้มีการวางแผนงาน มีการควบคุมงาน การจัดการองค์กร และการนำด้านสติปัญญา มีความรู้ ไหวพริบดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำในการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงานย่อมส่งผลต่อการดำเนินงานในโรงเรียน ทุกด้าน โดยเฉพาะยุคปัจจุบันที่ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในประเด็นที่พบว่าผู้บริหารบางคนมีความรู้ดี มีไหวพริบ มีความคิดสร้างสรรค์มีความรับผิดชอบ แต่ก็ยังพบว่า ผู้บริหารบางคนยังขาดวิสัยทัศน์ ไม่มีกลยุทธ์ในการปฏิบัติงานจึงเข้าถึงความรู้สึนึกคิดของผู้ปฏิบัติงานได้ไม่ดีพอ มอบงานให้ทำที่ไม่ตรงกับความรู้ ความสามารถและความถนัดของผู้ปฏิบัติงานอย่างไรก็ตาม พบว่า ผู้บริหารบางคนให้ความสำคัญกับการศึกษาโดยการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยเห็นได้จากมีผู้บริหารจบการศึกษาระดับปริญญาเอก ไปศึกษาดูงานทั้งในและต่างประเทศเข้าร่วมประชุม อบรม สัมมนาสม่ำเสมอ เปิดใจกว้างรับประสบการณ์และนวัตกรรมใหม่ ๆ และให้การสนับสนุนผู้ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนได้อบรม สัมมนาและศึกษาต่อแสดงให้เห็นว่าการบริหารย่อมส่งผลต่อการดำเนินงานทุก ๆ ด้านสอดคล้องกับงานวิจัยของเอคิน (Eakin) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียน St. Louis พบว่า การบริหารของผู้บริหารในระดับมากและการบริหารจำเป็นต้องมีกระบวนการวางแผนและทำให้ประสบความสำเร็จ คือความรับผิดชอบ ความเฉลียวฉลาด มีไหวพริบเฉียบแหลมมีความยืดหยุ่นในหน้าที่มีความเข้าใจในระบบครอบครัวของผู้ร่วมงานในแต่ละคน.นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรารักษ์ หลงสมบุญที่ได้วิจัย เรื่อง จีรภา แสงแก้ว พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จากข้อค้นพบการวิจัย.การอภิปรายผลผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานควรมีนโยบายส่งเสริมเรื่องการบริหารของโรงเรียนด้านการจัดองค์การกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนโดยการจัดอบรมสัมมนาทางวิชาการให้กับผู้บริหารโรงเรียน ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนด้วยกัน

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการบริหารของโรงเรียนด้านการจัดองค์การกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนให้มากขึ้น เช่น การจัดประชุมอบรม สัมมนาทางวิชาการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในด้านการจัดองค์การกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนเพื่อเพิ่มพูนความรู้โดยผ่านการจัดบริการแนะแนวที่ครอบคลุมทั้ง 5 บริการและนวัตกรรมใหม่

3. ผู้บริหารของโรงเรียนควรจัด อบรม สัมมนาทางวิชาการด้านการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนโดยผ่านการจัดบริการแนะแนวที่ครอบคลุมทั้ง 5 บริการและพัฒนาตนเองในด้านการปรับตัวให้เป็นผู้รอบรู้ ทันโลก ทันเหตุการณ์อยู่เสมอเพื่อจะได้นำมาจัดกิจกรรมแนะแนวของโรงเรียน โดยผ่านการจัดบริการแนะแนวที่ครอบคลุมทั้ง 5 บริการที่จะส่งผลถึงการบรรลุประสิทธิผลของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของระดับภูมิภาค
2. ควรมีการศึกษาการบริหารของโรงเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
3. ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

รายการอ้างอิง

- Andrew J. Dubrin. Essentials of Management. Mason: South-Western Cengage Learning, 2012.
- Arthur J. Jones. Principles of Guidance and Pupil Personal Work. 4 ed.: McGraw-Hill Book Co, n.d.
- Barron, D. W. "An Examination of School Counselors' awareness and Implementation of the Statewide Comprehensive Guidance and Counseling Program Model in Alabama." Dissertation Abstracts International 63, no. 12 (June 2003).
- Bartol, K. M., and D. C. Martin. Management. 2 ed. New York: McGraw – Hill, 1997.
- Ben M. Harris. Supervision Behavior in Education. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, Inc, 1985.
- Campbell and other. Quoted in Wassermann. n.p., 1982.
- Carter V. Good. Dictionary of Education. New York: McGraw – Hill Book Co, 1973.
- Douglas Mc Gregor. The Human Side of Enterprise. Theory X and Theory Y, 1960.
- Elizabeth N. O. "The Status of Career Guidance and Counseling Programmers For students in Public Secondary Schools in Nairobi Province." Research project for Master degree of education, Kenya university, 2011.
- Fred C. Lunenburg, and Allan V. Ornstein. Education Administration: Concepts and Practices. 6 ed. CA: Wadsworth Publishing, 2012.
- Frederick W. Taylor. Market Driven Management Using the New Marketing Concept to Create a Customer Oriented Company the Portable Mba Series. New York: John Wiley & Wilkins, 1967.
- Fulya Yaksel-Sahin. "The Evaluation of Counseling and Guidance Services Based on Teacher Views and Their Prediction Based on Some Variables." International Journal of Instruction.
- Gloria, Gambil-Pynn. "Technology – Enhanced Guidance Service : An Exploration and Example in a Junior High Setting." Master Abstracts International 2000.
- Gulick, L., and U. Lydall. Paper on the Sciences of Administration. New York: Institute of Public Administration, 1973.

- Harold D. Koontz, and Cyril O'Donnell. Principles of Management : An Analysis of Managerial Functions. New York: McGraw – Hill Book Co, 1972.
- Herbert, A. Simon. Administrative Behavior. 3 ed. New York: The Free Press, 1976.
- . Administrative Behavior. New York: Macmillan, 1947.
- John Locke. Two Treatises of Government, แปลโดย กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือบริหารจัดการแนะแนว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- John W. Best. Research in Education. New York: Prentice, 1970.
- Kim Jane Dyce Fauette. "Perceptions of the Efficacy of the National Policy Board for Educational Administration Standards in Guiding Principal Preparation : A Survey of New York State Principals." Ed.D. Dissertation, University of Rochester, 2005.
- Lance T. Izumi. They Have Overcome: High-Poverty, High-Performing Schools in California. California: Pacific Research Inst, 2002.
- Lee J. Cronbach. Essentials of Psychological Testing. 3 ed. New York: Harper & Row Publisher, 1974.
- Leonard Carmichael. "The Task of Guidance in a Modern School." California Journal of Secondary Education (March 1973).
- Lester D. Crow, and Alice Crow. Education in the Secondary School. New York: America, 1961.
- Muhammad Nafees, and others. "An Investigation into Missing Component of Guidance service in Government High Schools." International Journal of Humanities and Social Science (2012).
- Newman, W. H., and B. S. Charles. The Process of Management. New Jersey: Prentice – Hall, 1964.
- Peter F. Drucker. The Administrative Process. 2 ed. New Jersey: Prentice - Hall, 1980.
- . Management : Tasks, Responsibility, Practices London: PanBook Ltd, 1979.
- Rensis Likert. New Pattern of Management. New York: McGraw – Hill Book Company, 1961.
- Robbins and DeCenzo. Management. 6 ed. New Jersey: Practice - Hall, 2005.
- Robert L. Katz. "Skills of an Effective Administrator." Harvard Business Review (September – October 1974).
- Robert V. Krejcie, and Daryle W. Morgan. "Determining Sample Size for Research

- Activities." *Journal for Education and Psychological Measurement*, no. 3 (November 1970).
- Sears, R. R. A. "Theoretical Framework for Personality and Social Behavior." *American Psychologist* (1951).
- Steve Mckenna. *Predispositions and Context in the Development of Managerial Skills*. Accessed September 6, 2015. Available from [Http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=02621711&volume=23&issue=7&articleid=880588&show=abstract](http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?issn=02621711&volume=23&issue=7&articleid=880588&show=abstract).
- Suyoto, and others. "Efforts to Improve Guidance Counseling Services Using Ict Forjunior High School Student." *International Journal of Advance Sciences and Technolygy* (2012).
- Tang, Ying. "School Counselors' Perceptions of Preparation, Actual, and Recommended, Time Spenton Job Duties." *Dissertation Abstracts International*, 2003.
- Thelbert L. Drake, and William H. Roe. *The Principalsip*. 6 ed. New Yoke: Macmillan, 2003.
- Thomus J. Sergiovanni. *Educational Governance and Administration*. Englewood Cliffs, N. J.: Prentice-hall, 1980.
- William M. Proctor. "The Task of Guidance in a Modern School." *California Journal of Secondary Education* (March 1973).
- William Ouchi. *How American Business Can Meet the Japanese Challenge*. United States: Adison-Wesley Publishing, 1981.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือบริหารจัดการแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา, ศูนย์แนะแนวและอาชีพ. กรุงเทพฯ: วรุฒิกการพิมพ์, 2557.
- . *แนวทางการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2554*. กรุงเทพฯ: สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2556.
- . *แผนพัฒนาการแนะแนวในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (พ.ศ.2556-2559)*. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว, 2556.
- . "เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน, แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11, พ.ศ. 2555 – 2559." ม.ป.ป.
- กระทรวงศึกษาธิการ. *แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ สสส. 8. ม.ป.ท.,*

ม.ป.ป.

- . หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2551.
- เกษม จันทร์แก้ว. การบริหารการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยวิทยาการศึกษาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ: อักษรสยามการพิมพ์, 2548.
- เชชมสร โข่งศรี. "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2551.
- คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ชุดฝึกอบรมแนะแนว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.
- คมเพชร ฉัตรสุกุล. การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2557.
- ครรชิต มาลัยวงศ์. เอกสารประกอบการสัมมนา "สู่ทศวรรษใหม่แห่งสังคมสารสนเทศ: ไอทีเพื่อเศรษฐกิจและสังคม" 27 กุมภาพันธ์ - 2 มีนาคม 2547. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ, 2547.
- จันตรี ตุลย์อำรง. "การพัฒนารูปแบบการประกันคุณภาพงานแนะแนวระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 2", วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการแนะแนว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2556.
- จารุวรรณ วิจิตรวงศ์วาน. "การตัดสินใจของผู้บริหารกับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- จิรภา แสงแก้ว. "คุณลักษณะของผู้บริหารส่งผลต่อการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. สูดยอดผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท จำกัด, 2549.
- ติน ปรัชญพฤทธิ. ศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ทิตนา แคมมณี และคณะ. การเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด. เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2558. เข้าถึงได้จาก [Http://www.skn.ac.th/Poramast/Think.Pdf](http://www.skn.ac.th/Poramast/Think.Pdf).
- ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2557.
- ธนินท์รัฐ สุทธิโพธิวงศ์. "กระบวนการบริหารงานแนะแนวโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงราย." การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2550.
- ธนู ชาติธนานนท์. ทักษะการสื่อสาร. เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2558. เข้าถึงได้จาก

<https://sites.google.com/site/onlinecitizenship/home/good-communication/communication-skills>.

นงลักษณ์ ประเสริฐ และจรินทร์ วินทะไชย์. หลักการแนะแนว. กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำราและเอกสารศูนย์
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

นิรมล วิบลูมงคล. "พฤติกรรมการณ์เทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติการงานแนะแนวของครู
โรงเรียนสังกัดเทศบาล." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

บุญทัน ดอกไธสง. การจัดการ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2557.

บุญรัตน์ โตทอง. หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพฯ, 2557.

ประไพ อุดมผล. "การปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

ประภาศน์ อวยชัย และคณะ. "การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา." 2556.

ปรัชญา เวสารัชช. หลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์, 2554.

ฝากจิต ปาลินทร ลามจิต. หลักการและทฤษฎีการติดต่อสื่อสาร. เข้าถึงเมื่อ 20 กันยายน 2558. เข้าถึง
ได้จาก http://ag.kku.ac.th/extension/images/136323/information_2_2556.pdf.

พะยอม วงศ์สารศรี. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภา, 2551.

ไพบุลย์ ช่างเรียน. วัฒนธรรมการบริหาร. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์, 2532.

มณฑิรา ชำเนตร. "การดำเนินงานและแนะแนวตามมาตรฐานการแนะแนวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอุบลราชธานี เขต 3." วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2551.

มาลี ศรีสมปอง. "สภาพจริงและความต้องการบริการแนะแนวของนักเรียนโรงเรียนสาธิต." มหาวิทยาลัย
รามคำแหง โครงการวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2553.

รักษ์สุดา คำดี. "วิสัยทัศน์ของครูแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่
ลำปาง เขต 2." การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการ
แนะแนว มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2553.

รัตนพร บรรจง. "ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระแก้ว." วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2554.

ราตรี พัฒนารังสรรค์. จิตวิทยาแนะแนว. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: วรุฒิกการพิมพ์, 2557.

- รุจิร ภู่อสาร และ จันทราณี สงวนนาม. ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทาง. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2545.
- วัชร ทรัพย์มี. การแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช, 2554.
- วิจิตร ศรีสอ้าง. หลักการระบบบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2553.
- วิเชียร วิทย์อุดม. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์, 2555.
- วิรัช นิภาวรรณ. การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โพธิ์เพชร, 2545.
- ศรัณยู วงศ์ประเสริฐสิน. "พฤติกรรมการณ์ตัดสินใจของผู้บริหารกับประสิทธิผลโรงเรียนคาทอลิก สังกัดอัครสังฆมณฑล กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- ศิริพงษ์ เสาภายน. การบริหารทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุภา, 2548.
- ศิริพร พวงศรีโรจน์. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์, 2553.
- เศรษฐราณี ทรวอดทรง. "ทักษะการบริหารกับการบริหารระบบคุณภาพในโรงเรียนมัธยมศึกษา." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- สมพงศ์ เกษมสิน. สารานุกรมการบริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2523.
- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. หลักสูตรการแนะแนวสำหรับอาจารย์ที่ปรึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ, 2546.
- สาโรจน์ โอพิทักษ์ชีวิน. การจัดการและพฤติกรรมองค์กร : เพื่อสร้างและรักษาความได้เปรียบเชิงแข่งขันไว้ให้ยั่งยืนในโอบอลโลเซชั่น. กรุงเทพฯ: ซีวีแอลการพิมพ์, 2554.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. แผนปฏิบัติการราชการประจำปีงบประมาณพ.ศ.2559. เข้า ถึง เมื่อ 10 ตุลาคม 2559. เข้า ถึง ได้ จาก [Http://www.mathayom9.go.th/webspm9/index.php](http://www.mathayom9.go.th/webspm9/index.php).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2, พ.ศ. 2553 - 2561. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2556.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาและมาตรฐานการศึกษา. แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2557.
- . แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559.

- กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2555.
- . แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย, 2554.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. "แผนยุทธศาสตร์การแนะแนวระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559)." ม.ป.ป.
- สุธัญญา สมานวงศ์. "การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552.
- สุนี จันสกุล. "สภาพปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระนอง." วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2538.
- สุรกุล, ปิยนุช. "การศึกษาความต้องการในการใช้บริการกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนโรงเรียนสังกัดสำนักงานพันธกิจศึกษา มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาศาสตร์พยาบาลมนุษย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551.
- สุรัสวดี ราชกุลชัย. การวางแผนและควบคุมทางการบริหาร. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- สุวิชชา ตรีนาง. "การพัฒนาบุคลากรด้านการให้บริการแนะแนว 5 บริการ โรงเรียนเทศบาลวัดสระทอง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2552.
- เสนาะ ดิยาวี. หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546.
- อุไรภรณ์ บุคดี. "ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี." วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2550.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

ที่ ศธ 6812.2/๑๐2

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

7 เมษายน 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวอรินทรา อยู่หลาบ รหัสนักศึกษา 56252381 นักศึกษาระดับปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร มีความประสงค์ขอยินยารื้อเรื่อง “การบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9” ในการนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษาใคร่ขอความ
อนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของ
ท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 3979 3455

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธีรศักดิ์ อุ๋นอารมณ์เลิศ

วุฒิทางการศึกษา : ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ตำแหน่งปัจจุบัน : รองคณบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ สาขาวิชาการศึกษา
ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. นายนพดล เต๋นดวง

วุฒิทางการศึกษา : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้อำนวยการโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม
(พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม)

3. นางสาวสุญาดา เสงชัยโย

วุฒิทางการศึกษา : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตำแหน่งปัจจุบัน : รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการและกลุ่มบริหารงานงบประมาณ
โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม
(พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม)

4. นางสาวศุภลักษณ์ รัศมีแจ่ม

วุฒิทางการศึกษา : การศึกษาศาสตรบัณฑิต (กศ.บ.) ภาษาไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ตำแหน่งปัจจุบัน : ครูชำนาญการพิเศษ (คศ.3) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย นครปฐม
(พระตำหนักสวนกุหลาบมัธยม)

5. นางสาวสุธาทิพย์ สุวรรณม่วง

วุฒิทางการศึกษา : ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ตำแหน่งปัจจุบัน : หัวหน้างานแนะแนวโรงเรียนเทพศิรินทร์ สมุทรปราการ

ผลการหาค่าความตรง (IOC) ของเครื่องมือการวิจัย
เรื่อง การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ข้อ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
x1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x4	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
x5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x7	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
x8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x12	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
x13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x14	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
x15	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x22	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x23	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x24	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้

ข้อ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
x25	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
x26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x41	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x42	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x44	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x45	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x46	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x47	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x49	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x50	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x51	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
x52	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
y1	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y3	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y8	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y10	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y11	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y12	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
y13	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y15	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
y16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y17	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y18	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y19	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y20	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y21	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y22	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
y23	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
y24	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y25	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y26	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y27	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y28	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ข้อ	ระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	ค่า IOC	สรุปผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
y29	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y30	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y31	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y32	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y33	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y34	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y35	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y36	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y37	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y38	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y39	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y40	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y41	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
y42	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
y43	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y44	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
y45	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y46	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
y47	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
y48	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y49	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
y50	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
y51	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
y52	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

ที่ ศธ 6812.2 /

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

23 พฤษภาคม 2560

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

ด้วย นางสาวอรินทรา อยู่หลาย รหัสนักศึกษา 56252381 นักศึกษาระดับปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร ประสงค์ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์
ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อน
นำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่าน
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

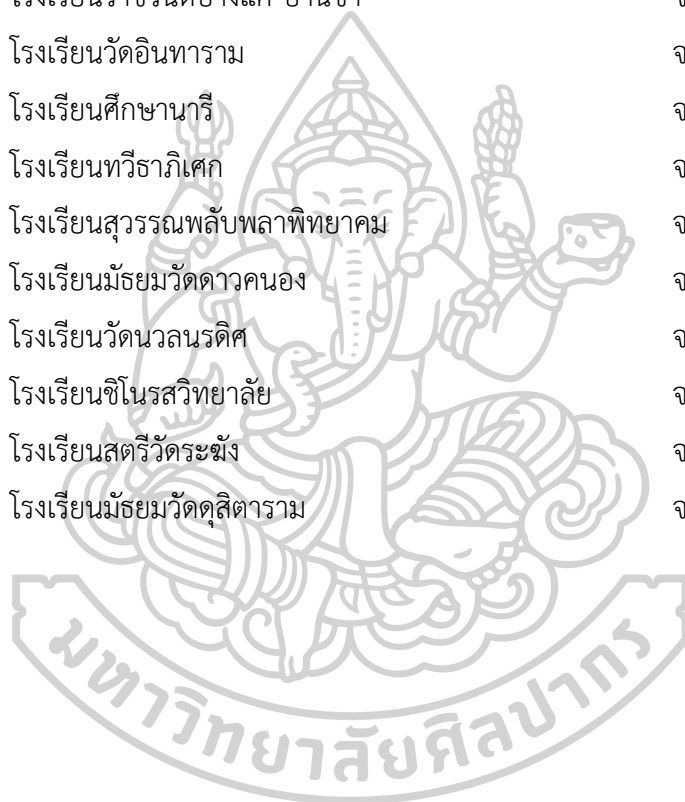
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

โทร. 09 6887 5583

รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการทดลองเครื่องมือ

1.	โรงเรียนปัญญาوارคุณ	จ.กรุงเทพมหานคร
2.	โรงเรียนโพธิสารพิทยากร	จ.กรุงเทพมหานคร
3.	โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม	จ.กรุงเทพมหานคร
4.	โรงเรียนสตรีวิฑฒ์อุปสรสวรรค์	จ.กรุงเทพมหานคร
5.	โรงเรียนที่ปงกรวิทยาพัฒน์ (ทวิวัฒนา) ในพระราชูถัมภ์ฯ	จ.กรุงเทพมหานคร
6.	โรงเรียนราชวินิตบางแค ปานขำ	จ.กรุงเทพมหานคร
7.	โรงเรียนวัดอินทาราม	จ.กรุงเทพมหานคร
8.	โรงเรียนศึกษานารี	จ.กรุงเทพมหานคร
9.	โรงเรียนทวิธาภิเศก	จ.กรุงเทพมหานคร
10.	โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม	จ.กรุงเทพมหานคร
11.	โรงเรียนมัธยมวัดดาวคนอง	จ.กรุงเทพมหานคร
12.	โรงเรียนวัดนวลนรดิศ	จ.กรุงเทพมหานคร
13.	โรงเรียนชินรสวิทยาลัย	จ.กรุงเทพมหานคร
14.	โรงเรียนสตรีวิฑฒ์ระฆัง	จ.กรุงเทพมหานคร
15.	โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม	จ.กรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ง
ค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือวิจัย

ค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือการวิจัย

Case Processing Summary

	N	%
Cases Valid	30	100.0
Excluded ^a	0	.0
Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.971	104

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
x1	432.37	962.723	.587	.971
x2	432.67	949.126	.637	.971
x3	432.23	971.909	.333	.971
x4	432.37	962.723	.587	.971
x5	432.37	962.723	.587	.971
x6	432.67	949.126	.637	.971

x7	432.63	951.413	.623	.971
x8	432.50	956.948	.729	.971
x9	432.50	956.948	.729	.971
x10	432.50	970.121	.304	.971
x11	432.37	962.723	.587	.971
x12	432.50	956.948	.729	.971
x13	432.77	949.495	.692	.971
x14	432.50	956.948	.729	.971
x15	432.37	962.723	.587	.971
x16	432.23	971.909	.333	.971
x17	432.37	975.895	.131	.971
x18	432.37	975.895	.131	.971
x19	432.50	956.948	.729	.971
x20	432.50	956.948	.729	.971
x21	432.50	956.948	.729	.971
x22	432.70	947.459	.449	.971
x23	432.83	941.592	.548	.971
x24	432.80	952.993	.578	.971
x25	432.63	960.861	.602	.971
x26	432.63	960.861	.602	.971
x27	432.63	960.861	.602	.971
x28	432.37	962.723	.587	.971

x29	432.67	949.126	.637	.971
x30	432.50	956.948	.729	.971
x31	432.50	956.948	.729	.971
x32	432.50	956.948	.729	.971
x33	432.67	962.299	.357	.971
x34	432.37	975.895	.131	.971
x35	432.37	966.171	.467	.971
x36	432.37	966.171	.467	.971
x37	432.50	970.121	.304	.971
x38	432.23	971.909	.333	.971
x39	432.37	962.723	.587	.971
x40	432.37	962.723	.587	.971
x41	432.63	960.861	.602	.971
x42	432.53	954.947	.508	.971
x43	432.50	956.948	.729	.971
x44	432.93	955.720	.441	.971
x45	432.37	962.723	.587	.971
x46	432.37	962.723	.587	.971
x47	432.53	954.947	.508	.971
x48	432.50	953.776	.570	.971
x49	432.63	947.964	.701	.971
x50	432.37	962.723	.587	.971

x51	432.63	947.964	.701	.971
x52	432.93	943.926	.667	.971
y1	432.90	969.886	.419	.971
y2	433.17	964.695	.360	.971
y3	433.07	979.926	.000	.971
y4	433.13	964.602	.375	.971
y5	432.97	954.585	.528	.971
y6	433.57	961.633	.572	.971
y7	433.30	967.045	.475	.971
y8	433.57	961.633	.572	.971
y9	433.30	967.045	.475	.971
y10	432.73	967.306	.415	.971
y11	432.90	977.403	.100	.971
y12	433.17	972.213	.176	.971
y13	432.90	969.886	.419	.971
y14	433.33	974.644	.181	.971
y15	433.30	967.045	.475	.971
y16	433.40	951.766	.590	.971
y17	433.13	957.085	.567	.971
y18	433.20	942.234	.522	.971
y19	433.30	967.045	.475	.971
y20	433.13	957.085	.567	.971

y21	433.40	959.283	.427	.971
y22	433.40	959.283	.427	.971
y23	433.40	951.766	.590	.971
y24	433.30	967.045	.475	.971
y25	433.13	964.602	.375	.971
y26	433.57	961.633	.572	.971
y27	433.30	967.045	.475	.971
y28	433.17	964.695	.360	.971
y29	433.57	961.633	.572	.971
y30	433.57	954.461	.518	.971
y31	433.23	982.737	-.124	.972
y32	433.13	964.602	.375	.971
y33	433.57	954.461	.518	.971
y34	433.13	957.085	.567	.971
y35	432.97	954.585	.528	.971
y36	432.97	954.585	.528	.971
y37	433.13	964.602	.375	.971
y38	433.13	964.602	.375	.971
y39	432.90	977.403	.100	.971
y40	432.90	977.403	.100	.971
y41	433.30	967.045	.475	.971
y42	433.13	957.085	.567	.971

y43	433.40	959.283	.427	.971
y44	432.97	954.585	.528	.971
y45	433.30	967.045	.475	.971
y46	433.57	961.633	.572	.971
y47	433.30	967.045	.475	.971
y48	433.13	957.085	.567	.971
y49	433.57	961.633	.572	.971
y50	432.73	967.306	.415	.971
y51	433.30	967.045	.475	.971
y52	433.13	957.085	.567	.971

ภาคผนวก จ
หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
และรายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ที่ ศธ 6806 (น.จ.) / ศ.ค.๗๔

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

1 มิถุนายน 2560

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

ด้วย นางสาวอรินทรา อยู่หลาบ รหัสประจำตัว 56252381 นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิตสาขาวิชา การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " การบริหารของผู้บริหารกับผลการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 " มีความประสงค์ จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูแนะแนว เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้ง ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ศึกษาค้นคว้าด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพชยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.034-218790

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล
เรื่อง การบริหารของผู้บริหารกับการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
1	โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย	นครปฐม
2	โรงเรียนราชินีบูรณะ	นครปฐม
3	โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย	นครปฐม
4	โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา	นครปฐม
5	โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม	นครปฐม
6	โรงเรียนวัดห้วยจรเข้มหาวิทยาคม	นครปฐม
7	โรงเรียนโพรงมะเดื่อวิทยาคม	นครปฐม
8	โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย	นครปฐม
9	โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา	นครปฐม
10	โรงเรียนมัธยมฐานบินกำแพงแสน	นครปฐม
11	โรงเรียนศาลาตึกวิทยา	นครปฐม
12	โรงเรียนคชทองวิทยา	นครปฐม
13	โรงเรียนบ้านหลวงวิทยา	นครปฐม
14	โรงเรียนจิวรายบุญมีรังสฤษฏ์	นครปฐม
15	โรงเรียนภัทรญาณวิทยา	นครปฐม
16	โรงเรียนอนุสรณ์ตราชกัญญาราชวิทยาลัย	นครปฐม
17	โรงเรียนบางเลนวิทยา	นครปฐม
18	โรงเรียนแหลมบัววิทยา	นครปฐม
19	โรงเรียนสามพรานวิทยา	นครปฐม
20	โรงเรียนพลอยจาดูจินดา	นครปฐม
21	โรงเรียนเพิ่มวิทยา	นครปฐม
22	โรงเรียนบางหลวงวิทยา	นครปฐม
23	โรงเรียนสถาพรวิทยา	นครปฐม
24	โรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา	นครปฐม
25	โรงเรียนบัวปากท่าวิทยา	นครปฐม

ลำดับที่	ชื่อโรงเรียน	จังหวัด
26	โรงเรียนรัตนโกสินทรสมโภชา	นครปฐม
27	โรงเรียนปริตารามวิทยาคม	นครปฐม
28	โรงเรียนกรรณสูตศึกษาลัย	สุพรรณบุรี
30	โรงเรียนสวนหญิง	สุพรรณบุรี
31	โรงเรียนสวนแตงวิทยา	สุพรรณบุรี
32	โรงเรียนบางปلام้าฯ	สุพรรณบุรี
33	โรงเรียนวังห้วยราษฎร์สามัคคี	สุพรรณบุรี
34	โรงเรียนหรรษาศูจิตติวิทยา	สุพรรณบุรี
35	โรงเรียนบางแม่หม้ายฯ	สุพรรณบุรี
36	โรงเรียนศรีประจันตฯ	สุพรรณบุรี
37	โรงเรียนสรวงสุธาวิทยา	สุพรรณบุรี
38	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา	สุพรรณบุรี
39	โรงเรียนสระกระโจมโสภณพิทยา	สุพรรณบุรี
40	โรงเรียนอุทอง	สุพรรณบุรี
41	โรงเรียนอุทองศึกษาลัย	สุพรรณบุรี
42	โรงเรียนสระยายโสมวิทยา	สุพรรณบุรี
43	โรงเรียนดอนคาวิทยา	สุพรรณบุรี
44	โรงเรียนบางลี่วิทยา	สุพรรณบุรี
45	โรงเรียนสองพี่น้องวิทยา	สุพรรณบุรี
46	โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา	สุพรรณบุรี
47	โรงเรียนบอสุพรรณวิทยา	สุพรรณบุรี
48	โรงเรียนหนองวัลย์เปரியวิทยา	สุพรรณบุรี
49	โรงเรียนสามชุกรัตนโกคาราม	สุพรรณบุรี
50	โรงเรียนทุ่งแฝกพิทยาคม	สุพรรณบุรี
51	โรงเรียนธรรมโชติศึกษาลัย	สุพรรณบุรี
52	โรงเรียนบokrุวิทยา	สุพรรณบุรี
53	โรงเรียนทุ่งคลีโคกช้างวิทยา	สุพรรณบุรี
54	โรงเรียนด่านช้างวิทยา	สุพรรณบุรี
55	โรงเรียนหนองหญ้าไซวิทยา	สุพรรณบุรี
56	โรงเรียนดลิ่งชันวิทยา	สุพรรณบุรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาการบริหารกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
2. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 การสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 การสอบถามเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9
  - ตอนที่ 3 การสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9
3. ผู้ตอบแบบสอบถามคือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูแนะแนว
4. คำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านแต่ประการใด แต่จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพในโรงเรียนต่อไป จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อคำถามตามสภาพความเป็นจริง ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นางสาวอรินตรา อยู่หลาบ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 การสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2.	อายุ ☐ เท่ากับ หรือ น้อยกว่า 25 ปี ☐ 26 – 35 ปี ☐ 36 – 45 ปี ☐ 46 ปีขึ้นไป
3.	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4.	ตำแหน่ง/หน้าที่หลัก ☐ ผู้บริหารโรงเรียน ☐ ครูแนะแนว
5.	ประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่ง/หน้าที่หลัก ☐ น้อยกว่า 10 ปี ☐ 10 – 19 ปี ☐ 20 – 29 ปี ☐ 30 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 การสอบถามเกี่ยวกับการบริหารของโรงเรียน

คำชี้แจง ขอให้ผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามสภาพจริงที่ปรากฏ 1 ข้อ เพียง 1 คำตอบ โดยผู้วิจัยได้กำหนดช่วงระดับความคิดเห็นไว้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	การบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
	4	หมายถึง	การบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
	3	หมายถึง	การบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
	2	หมายถึง	การบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
	1	หมายถึง	การบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การบริหารของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
การวางแผน (Planning)						
1.	มีการกำหนดวิธีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน อย่างชัดเจนไว้ล่วงหน้า					
2.	มีการคิดวิเคราะห์สภาพการณ์ปัจจุบันขององค์กร					
3.	มีการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์กรชัดเจน					
4.	มีการกำหนดวัตถุประสงค์และความต้องการที่สอดคล้องกับนโยบาย					
5.	มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร					
6.	มีการจัดทำแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว					
7.	มีการจัดสรรทรัพยากรสนับสนุน การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ					
8.	มีการจัดสรรงบประมาณให้เข้ากับแผนงานเพื่อสามารถบริหารงานให้มีประสิทธิผลตามวัตถุประสงค์					
9.	มีการคิดวิเคราะห์ ปัญหาและอุปสรรค/ข้อจำกัดที่จะเกิดขึ้น และมีวิธีการแก้ไขอุปสรรคข้อจำกัดนั้น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด					
10.	มีการกำหนดช่วงระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการทำงานอย่างชัดเจน					

ข้อที่	การบริหารของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
11.	มีการกำหนดการเขียนแผนและสร้างกิจกรรมที่ต้องการเพื่อไปสู่การปฏิบัติได้จริง					
12.	มีการกำหนดผู้รับผิดชอบในการปฏิบัติ การควบคุมงานแต่ละส่วนแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน					
13.	มีการกำหนดรูปแบบความร่วมมือและการประสานงานกับหน่วยงานอื่น					
14.	ผู้บริหารให้โอกาสและเอื้ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน					
การจัดองค์การ (Organizing)						
15.	มีการกำหนดการประชุมจัดงานระบบการทำงานอย่างเหมาะสม					
16.	มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ ตรงตามความรู้ความสามารถ					
17.	มีการแบ่งงานระบุหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกแต่ละคนได้ชัดเจน					
18.	มีการกำหนดสายการบังคับบัญชา อำนาจการบังคับบัญชาที่ชัดเจน					
19.	มีการกำหนดเป้าหมายในการดำเนินงานอย่างชัดเจน					
20.	มีการกำหนดแผนงาน อย่างเป็นระบบและชัดเจน					
21.	มีการกำหนดนโยบายการดำเนินงานในองค์กรชัดเจน					
22.	มีการควบคุมงานที่ดี มีความรับผิดชอบและมีการอำนวยความสะดวกโดยตรง					
23.	มีการจัดการระบบการสื่อสาร ช่วยประสานงานในหน้าที่ต่าง ๆ ได้ดี					
24.	มีการกำหนดรายละเอียด ขั้นตอน การดำเนินงาน อย่างเป็นระบบและชัดเจน					
25.	มีการมอบหน้าที่ความรับผิดชอบตามสายงานการบังคับบัญชาได้อย่างชัดเจน					

ข้อที่	การบริหารของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
26.	มีการวินิจฉัยการสั่งการที่ดี ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในองค์กร					
27.	มีการจัดการ ป้องกันการทำงานที่ซ้ำซ้อนทำให้การบริหารองค์กรดำเนินไปด้วยความราบรื่นและมีประสิทธิภาพ					
การนำ (Leading)						
28.	ผู้บริหารมีการจัดการชี้แนะแนวทางให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมปฏิบัติงานเพื่อให้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้					
29.	มีการดำเนินการนิเทศโดยผู้บริหารให้คำแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชา					
30.	ผู้บริหารมีบทบาทในการจูงใจทางบวกเป็นแรงขับเคลื่อนที่ยิ่งใหญ่ขององค์กรให้ทำงานมุ่งไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จตามจุดประสงค์ที่วางไว้					
31.	ผู้บริหารมีการจัดการโดยเป็นผู้ริเริ่มการเปลี่ยนแปลง					
32.	มีการติดต่อสื่อสารแบบเป็นทางการกับผู้ใต้บังคับบัญชา					
33.	ผู้บริหารมีบทบาทเป็นผู้ลดความขัดแย้ง และสร้างความเข้าใจภายในองค์กร					
34.	มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบโดยแต่งตั้งคณะทำงานอย่างชัดเจน					
35.	มีการดำเนินการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานโดยกำหนดระยะเวลาการดำเนินการตามกลยุทธ์ขององค์กรอย่างชัดเจน					
36.	มีการดำเนินการกำหนดให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามกลยุทธ์ตามปฏิทินปฏิบัติงานและปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ที่วางไว้					
37.	มีการดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์					
38.	มีการดำเนินการจัดฝึกอบรมเพื่อให้บุคลากรสามารถดำเนินการตามแผนกลยุทธ์					

ข้อที่	การบริหารของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
39.	มีการดำเนินการจัดเตรียมข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน ถูกต้องชัดเจน					
40.	มีการดำเนินการครอบคลุมภารกิจขององค์กรโดยสร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วมในการวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียน					
การควบคุม (Controlling)						
41.	มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์					
42.	มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์					
43.	มีการกำหนดการรายงานการปฏิบัติงานเป็นลายลักษณ์อักษร					
44.	มีการกำหนดการรายงานการปฏิบัติงานด้วยวาจา					
45.	มีการดำเนินการประเมินผลการปฏิบัติงาน					
46.	มีการดำเนินการนำผลการปฏิบัติงานมาเปรียบเทียบกับมาตรฐาน					
47.	มีการดำเนินการนำผลการปฏิบัติงานมาปรับปรุง					
48.	มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินกลยุทธ์โรงเรียน					
49.	มีการกำหนดปฏิทินการประเมินกลยุทธ์ของโรงเรียน					
50.	มีการกำหนดให้มีการจัดทำรายงานผลให้ผู้บริหารทราบ					
51.	มีการดำเนินการปรับปรุง แก้ไขกลยุทธ์ของโรงเรียนที่บกพร่องให้ดีขึ้นและติดตามผลการปรับปรุงแก้ไขกลยุทธ์ของโรงเรียน					
52.	มีการดำเนินการตรวจตราและตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน					

ตอนที่ 3 การสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน

คำชี้แจง ขอให้ผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามสภาพจริงที่ปรากฏ 1 ข้อ เพียง 1 คำตอบ โดยผู้วิจัยได้กำหนดช่วงระดับความคิดเห็นไว้เป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
	4	หมายถึง	การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
	3	หมายถึง	การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
	2	หมายถึง	การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
	1	หมายถึง	การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ ที่	การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
บริการศึกษาและรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1.	การดำเนินการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					
2.	การศึกษาสำรวจและวิเคราะห์ปัญหานักเรียนเป็นรายกรณี					
3.	การใช้เครื่องมือและวิธีต่าง ๆ ในการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					
4.	การรวบรวมข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนไว้ในระเบียบสะสม					
5.	การจัดเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนทุกคนอย่างเป็นระบบ					
6.	การจัดให้นักเรียนเขียนอัตชีวประวัติของตนเองเพื่อให้ครูได้รู้จักนักเรียนดีขึ้น					
7.	การเก็บข้อมูลโดยการสังเกต การสอบถามและอื่น ๆ					
8.	การใช้ประโยชน์เพื่อการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ					
9.	การเยี่ยมบ้านและสัมภาษณ์สมาชิกในบ้าน เพื่อให้ทราบข้อมูลนักเรียนอย่างครบถ้วน					
10.	การจัดทำแบบทดสอบทางจิตวิทยาแก่ผู้เรียนในด้านต่าง ๆ					
บริการสนเทศ						
11.	การประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตร และการเรียนของนักเรียน					
12.	การให้ข้อมูลข่าวสารความรู้ที่จำเป็นเพื่อการตัดสินใจ					
13.	การนำเสนอข้อมูลข่าวสารความรู้ที่จำเป็นและเหมาะสมแก่นักเรียนใน					

ข้อ ที่	การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	รูปแบบต่าง ๆ เช่นรายการเสียงตามสายของโรงเรียน เป็นต้น					
14.	การนำเสนอข้อมูลข่าวสารความรู้ที่เป็นปัจจุบันและตรงกับความต้องการของนักเรียน					
15.	การจัดมุมสนทนา บริการข้อมูลทางการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคมให้กับนักเรียน					
16.	การจัดป้ายสนทนา เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่จำเป็น และทันสมัยแก่นักเรียน					
17.	การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับโลกของงาน การรักษาสุขภาพ การศึกษาต่อ ฯลฯ					
18.	เชิญวิทยากร หรือผู้ประสบความสำเร็จในอาชีพต่าง ๆ มาให้ความรู้กับนักเรียน					
19.	จัดทัศนศึกษาตามสถาบันการศึกษา และแหล่งเรียนรู้อาชีพต่าง ๆ					
20.	การร่วมจัดปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ เพื่อให้สามารถปรับตัวอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ได้					
21.	การจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศเพื่อให้นักเรียนแสดงความกตัญญูกตเวทิตาแด่คุณครู					
บริการให้คำปรึกษา						
22.	การจัดให้มีบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในช่องทางต่าง ๆ					
23.	การสำรวจปัญหาเพื่อให้คำปรึกษา					
24.	การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และรายกลุ่ม					
25.	มีแบบบันทึกข้อมูลการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล และเป็นรายกลุ่มแก่นักเรียน					
26.	มีผลการดำเนินงานตามขั้นตอน ระยะเวลา และวิธีการที่ใช้ในการบริการ ให้คำปรึกษาเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล					
27.	สามารถพูดคุยให้คำปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนเป็นรายบุคคล					
28.	ให้การชี้แนะ ส่งเสริม ความรู้ ความเข้าใจให้แก่นักเรียน ด้านการศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ และปฏิบัติตนในสังคม					

ข้อ ที่	การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
29.	การปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล					
30.	การปรึกษากับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อร่วมมือแก้ไขปัญหาค่เกี่ยวกับนักเรียนเป็นรายบุคคล					
31.	การติดตามดูแลพฤติกรรมของนักเรียนที่เคยให้คำปรึกษา					
บริการจัดวางตัวบุคคล						
32.	การจัดบริการจัดทุนการศึกษาประเภทต่าง ๆ ให้กับนักเรียน					
33.	การพิจารณาคัดเลือกนักเรียนเข้ารับทุนการศึกษา					
34.	การพิจารณาคัดเลือกนักเรียนรับทุนอาหารกลางวัน หรือจัดให้รับประทานอาหารฟรี					
35.	การช่วยเหลือนักเรียนที่ขาดแคลนเครื่องแบบ และอุปกรณ์การเรียน					
36.	การจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนตามความเหมาะสม					
37.	การจัดนักเรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความถนัดหรือที่สนใจ					
38.	การจัดบริการข้อมูลการศึกษาต่อแก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนได้เลือกสาขาวิชาที่จะศึกษาต่อที่เหมาะสมกับความถนัดของนักเรียน					
39.	การจัดส่งตัวนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาพหรือมีความผิดปกติได้รับการบำบัดรักษา					
40.	ส่งเสริมช่วยเหลือนักเรียนให้มีรายได้พิเศษระหว่างเรียน					
41.	ส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น ทำงานพิเศษระหว่างปิดภาคเรียน					
42.	การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดวางตัวบุคคล					
บริการติดตามและประเมินผล						
43.	การติดตามผลนักเรียนที่มารับบริการแนะแนวเป็นรายบุคคล					
44.	การติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคัน					
45.	การติดตามผลนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา					
46.	ติดตามศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษามาแนะนำเกี่ยวกับวิธีการเรียนให้ประสบความสำเร็จ					
47.	การสอบถามความคิดเห็นของครูและนักเรียนเกี่ยวกับบริการแนะแนว					

ข้อ ที่	การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
	ต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น					
48.	นำข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลไปใช้ในการประเมินผลการให้บริการ แนะแนวด้านต่าง ๆ					
49.	การประเมินผลระหว่างดำเนินงานและการประเมินผลเมื่อการ ดำเนินงานสิ้นสุดลง					
50.	การประเมินผลการจัดบริการแนะแนวด้านต่าง ๆ เพื่อทำสถิติ เปรียบเทียบและปรับปรุงเพื่อพัฒนางานแนะแนวต่อไป					
51.	จัดกล่องรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว					
52.	นำผลการดำเนินการมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานต่อไป					

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถาม
(ผู้วิจัย)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นางสาวอรินทรา อยู่หลาบ
วัน เดือน ปี เกิด	29 ตุลาคม 2528
สถานที่เกิด	กาญจนบุรี
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2550 สำเร็จการศึกษาปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ) วิชาเอก จิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ. 2557 ศึกษาต่อระดับปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	111 / 402 ซ. เลียบฯฝั่งใต้ 5/1 แขวงหนองแขม เขตหนองแขม จังหวัด กรุงเทพมหานคร 10160

